

INFORMATIVNO-POLITIČKI TJEDNIK
IZLAZIO OD 1945. DO 1956.
OBNOVLJEN 2003.

HRVATSKA RIJEČ

ISSN 1451-4257

BROJ
429

Subotica, 10. lipnja 2011. Cijena 50 dinara

ŠOKAČKI GOVORI
PRED IZUMIRANJEM

IZBORI ZA MZ U SUBOTICI
POBJEDA OPORBE

DUHOVNA OBNOVA I
LJETOVANJE NA PRVIĆU

PREKOGRANIČNI
NAKLADNIČKI POTHVAT

INTERVJU
STIPAN BENIĆ

PAPA U HRVATSKOJ

SUBOTICAGAS

Јавно комунално предузеће “Суботицагас” - Суботица

Szabadkai Gázművek Kommunális Közvéllalat - Szabadka

Javno komunalno poduzeće “Suboticaplin” - Subotica

24000 Subotica, Jovana Mikića 58

tel: 024/641-200, fax: 024/641-220

Dežurna služba: 024/641-211

Kredit za refinanciranje

bez valutne klauzule

bez naknade za
odobravanje, bez
depozita i udjela

odobravanje odmah
po otvaranju tekućeg
računa

NKS - referentna kamatna stopa
NBS + 6,00% godišnje

18,50 % godišnje
na dan 08.04.2011.

EKS = NKS

infotelefon
021488 4433
www.rbv.rs

do **84**
mjeseca

SVE NA JEDNOM MJESTU

JKP POGREBNO

SUBOTICA, TRG ŽRTAVA FAŠIZMA BROJ 1.

KONTAKT TELEFON
ZA DETALJNIJE INFORMACIJE
+381(24) 66 55 44
DEŽURSTVO 0-24 SATI

MILENIJUM
OSIGURANJE

- Registracija i osiguranje motornih vozila,
- Najpovoljnije osiguranje imovine,
- Kasko osiguranja motornih vozila i radnih strojeva plaćanjem na 12 rata
- Osiguranje robe u transportu i osiguranje nezgode
- Putna zdravstvena osiguranja
- Sigurna i brza isplata štete

POSTANITE I VI ČLAN VELIKE PORODICE »CROATIA OSIGURANJA« D.D. IZ ZAGREBA

»Milenijum osiguranje« A.D.O. Beograd-Filijala Subotica
24000 Subotica, Karadordev put 38, telefon +381(24) 555-867 i 552-406
e-mail: mlos@tippnet.rs
www.milenijum-osiguranje.rs
Radno vrijeme: od 8 do 16 sati

U tri riječi - **SVJEŽE, DOMAĆE, ZDRAVO !**

JKP "Суботичке пијаце"
Szabadkai Piacok KKV
JKP "Subotičke tržnice"

www.supijace.co.rs

Ili jesmo ili nismo

Hrvatski i srbijanski mediji, kao i većina svjetskih medija, prenijeli su među ostalim porukama s posjeta *Benedikta XVI.* Hrvatskoj da je Papa snažno podržao ulazak Hrvatske u Europsku Uniju. Nakon dvodnevnog pastoralnog posjeta Pape Hrvatskoj proteklog vikenda, u srijedu, kada zaključujemo broj našeg tjednika, strane agencije javljaju kako će Europska komisija u petak vladama članicama Europske Unije predložiti dovršetak pregovora s Hrvatskom, te predložiti da Hrvatska postane punopravnom članicom sredinom 2013. godine.

Prilikom posjeta Hrvatskoj, Benedikt XVI. je pozvao Hrvatsku da kao članica EU brani katoličanstvo i poručio kako Europi treba podsjećanje na kršćanske korijene. U svojim porukama Papa je promovirao vrijednosti koje bi prema njegovom uvjerenju i Europa trebala promovirati. Kako EU nije dovršen projekt, otvoreno je pitanje na koji će se način i u kojem smjeru Europa dalje razvijati? Motivi stvaranja Europske Unije prije svega su mirovni, te gospodarski, kao i stvaranje mogućnosti zajedničkog napretka u doba globalizacije, a prednosti za zemlje članice lako je nabrojiti: slobodne granice, zajedničko tržište i valuta, te nada u kvalitetniji život. Uz te prednosti, postoje i brojne upitnosti, kao što je, primjerice, problem nezaposlenosti i unutar EU ili upitnost o opstojnostima vlastitih kulturnih i nacionalnih identiteta država članica, te o društvenoj solidarnosti, ali i »bezobzirnoj« moći kapitala.

Pitanje je hoće li Europa zasnovati svoj identitet na zajedničkim vrijednostima izraslim na kršćanstvu i hoće li takve duhovne poveznice među narodima biti temelj na kojemu će se razvijati daljnje političko i gospodarsko povezivanje. Ovo pitanje jest važno u kontekstu bujajućih novih instant ponuda smisla. Pitanje je, naravno, i angažiranosti i sudjelovanje kršćana u oblikovanju suvremenog društva, ali sjetimo se kako je prilikom posjeta Hrvatskoj Papa izrekao i ovu snažnu poruku: »Nemojmo si umišljati. Ili jesmo ili nismo katolici. Ako jesmo, onda se to mora očitovati na svim područjima našeg života.«

Građani Srbije intenzivnije će razmišljati o prednostima i upitnostima života u EU kako se bude približavao dovršetak pregovora o pridruženju Srbije, a dotle će se ispunjavati razni uvjeti Europske komisije, kao što je onaj da se akcize na domaća i uvozna goriva izjednače, tako da ćemo ubrzo moći razmišljati o novom udaru na džepove vozača, dakle na poskupljenje benzina. Do pridruženja bit će još puno toga za razmišljanje.

Z. S.

SADRŽAJ

AKTUALNO

Skupština AP Vojvodine usvojila završni račun za 2010. i rebalans za 2011.

**TOMISLAV STANTIĆ NOVI
POTPREDSJEDNIK VLADE
VOJVODINE.....6**

TEMA

I ove godine duhovna obnova i ljetovanje na Prviću

10. lipnja 2011.

**KROZ LJETNI ODMOR DO DUHOVNE
SNAGE ZA CIJELU GODINU...14**

U Zavodu za kulturu vojvođanskih Hrvata predstavljeni rezultati terenskog istraživanja Marine Balažev
**ŠOKAČKI GOVORI U BAČKOJ
PRED IZUMIRANJEM.....15**

INTERVJU

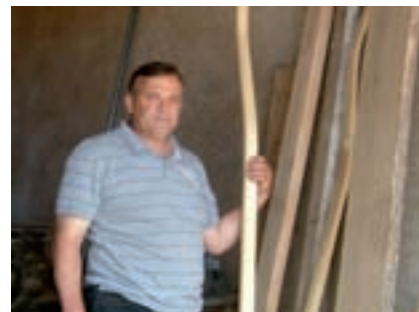
Stipan Benić, novinar Radio Sombora
**PRIJEKO JE POTREBNO DA NAŠA
DJECA UČE HRVATSKI.....12-13**

SUBOTICA

Franjevačka kuća »Dom mira« kod Horgoša

**LJEKOVITI DODIR PRIRODE I
TIŠINE.....21**

Sulke domaće proizvodnje stižu iz Bikova

**LAGANE KOČIJE ZA BRZE
UTRKE22-23**

DOPISNICI

U Stanišiću obilježena 135. godišnjica rođenja velikana hrvatske književnosti

VEČER VLADIMIRA NAZORA...27

Godišnja skupština KUDH »Bodrog« u Bačkom Monoštoru

**NOVI PREDSEDNIK ŽELJKO
ŠEREMEŠIĆ.....28**

KULTURA

U Segedinu predstavljena nova knjiga sveučilišnog profesora Ladislava Heke

**IZVANREDNO DJELO O HRVATSKO-
MAĐARSKOJ DRŽAVNOJ
ZAJEDNICI.....33**

SPORT

Iva Kujundžić, plivačica Spartaka iz Subotice

USPJEŠNO PROLJEĆE.....49

SKUPŠTINA AP VOJVODINE USVOJILA ZAVRŠNI RAČUN ZA 2010. I REBALANS ZA 2011.

Tomislav Stantić novi potpredsjednik Vlade Vojvodine

*Plan prihoda u prošloj godini ostvaren 90,8 posto,
a plan rashoda 86 posto*

U sprkos situaciji u zemlji, tada velikom broju blokada cesta i nezadovoljstvu poljoprivrednika, Skupština AP Vojvodine održala je sjednicu 1. lipnja. Prije utvrđivanja dnevnog reda predstavnik Mađarske koalicije predložio je da se raspravi o postojećoj situaciji u svezi s poljoprivrednicima i da Skupština zauzme stajalište i uputi ga nadležnim republičkim tijelima kako bi se poljoprivrednicima pomoglo u ostvarivanju prava. Ovaj prijedlog skupštinski zastupnici nisu prihvatili nakon čega su predstavnici oporbe iznijeli oštre kritike vezane za ovakav rad pokrajinskog parlamenta.

RAZRIJEŠENI ZAMJENICI

Unatoč uvodnim neslaganjima zastupnici su nastavili s radom, a sjednici je nazočilo 90 zastupnika, dok se dnevni red s nekoliko proširenja sastojao od 19 točaka. Zastupnici su izglasovali, na prijedlog Vlade APV, dr. *Tomislava Stantića* za potpredsjednika Vlade APV, nakon čega je uslijedilo i glasovanje za razrješenje zamjenika pokrajinskih tajnika. Ovom prilikom dužnosti je razriješeno devet zamjenika pokrajinskih tajnika iz različitih tajništva, među ostalima i *Mato Groznica*, dosadašnji zamjenik pokrajinskog tajnika za propise, upravu i nacionalne zajednice, što se i očekivalo poslije redukcije Vlade Vojvodine obavljene u travnju ove godine.

Skupština AP Vojvodine donijela je i pokrajinsku skupštinsku odluku o završnom računu proračuna AP Vojvodine za 2010. godinu, s izvješćem o izvršenju pokrajinske skupštinske odluke o proračunu AP Vojvodine. Ovu točku obrazložio je pokrajinski tajnik za financije mr. *Jovica Đukić*. On je istaknuo kako od

ukupnog predviđenog plana u 2010. godini ostvareni tekući prihodi i primanja iznose 44,5 milijardi dinara, što skupa s 10,8 milijardi dinara, prenesenih iz prethodne godine, čini 90,8 posto plana. Što se tiče rashoda, Đukić je istaknuo kako oni iznose 86 posto od planiranog, planirani deficit od 12,8 milijardi ostvaren je s 8,3 milijardi, tj. 64,5 posto od plana, što je za 4,5 milijardi manje i doprinos je ukupnoj fiskalnoj stabilnosti na republičkoj razini. Po njegovim riječima, evidentiran je suficit od 1,75 milijardi dinara koji će biti raspoređen skupštinskom odlukom o proračunu za 2011. godinu. Naglasio je kako će se s mjerama štednje nastaviti i dalje. Završni račun za 2010. godinu ne sadrži izvješće eksternog revizora s obzirom da je revizija Državne revizorske institucije u tijeku.

Oporba je i na ovoj sjednici glede ove vrlo važne točke dnevnog reda imala veliki broj primjedbi. Zastupnica SRS-a *Marijana Četojević* istaknula je kako smo »svi taoci unutarstranačkog naslaganja u DS-u« i kako je ova oporbena stranka upozoravala da je »proračun pre-

napuhan«. Oporba je ponovno istaknula i pitanje privatizacija, kao i da se od njih više ne mogu očekivati prihodi. Smisao postojećih fondova, po izjavama oporbenih zastupnika, nije ekonomska opravdanost nego tapšanje po ramenu ukazujući pri tome na enormne troškove Fonda za zaštitu okoliša i na činjenicu da se BDP nalazi na razini statističke pogreške... Sve to dovelo je do višesatne polemike nakon čega je ipak usvojena ova odluka o završnom računu.

REBALANS PRORAČUNA

Prijedlog pokrajinske skupštinske odluke o rebalansu proračuna APV za 2011. godinu, također je obrazložio pokrajinski tajnik za financije. Prema njegovim riječima, rebalansom proračuna APV za 2011. godinu predlaže se povećanje od 1,12 milijardi dinara, odnosno za 1,84 posto. Ukupan opseg sredstava koji se raspoređuje za potrošnju u ovoj proračunskoj godini iznosit će 61,8 milijardi dinara, a rebalans pokrajinskog proračuna omogućit će stabilno financiranje javnih potreba. Smanjena su planirana primanja od prodaje

kapitala subjekata privatizacije, a financiranje će biti osigurano raspoređivanjem prenesenih, a neutrošenih sredstava iz ranijih godina. Rebalansom se potvrđuju i promjene nastale rekonstrukcijom Vlade, izdaci za zaposlenike su smanjeni za 4,92 posto, a povećanja plaća neće biti tijekom 2011. godine. Što se tiče rashodne strane proračuna dolazi do povećanja kapitalnih ulaganja i projekata iz programa izvanredne podrške građevinskoj industriji Srbije na teritoriju AP Vojvodine u iznosu od 750 milijuna dinara; povećana su sredstva za programe iz područja poljoprivrede u iznosu od 611,6 milijuna dinara (za programe uređenja zemljišta 500 milijuna dinara, za ruralni razvoj 100 milijuna dinara i za šumarstvo 11 milijuna dinara, podrška programima otklanjanja štetnih posljedica nastalih eksploatacijom mineralnih sirovina na teritoriju AP Vojvodine, a koji se financiraju iz namjenskih prihoda od naknada iznosi od 95,9 milijuna dinara, a programi iz područja unapređenja zdravstva poslije rebalansa iznose 56,4 milijuna dinara, dok je za programe u području zaštite okoliša izdvojeno 48,7 milijuna dinara. Rebalansom se smanjuju sredstva namijenjena Fondu za razvoj APV u iznosu od 600 milijuna dinara, sredstva za provedbu akcijskog plana za zapošljavanje, sredstva za sufinanciranje novih tehnologija i sredstva za restrukturiranje subjekata čiji je osnivač APV. Po riječima tajnika za financije, rebalansom bi proračunska likvidnost ojačala i razina deficita bila bi umanjena. I ova je odluka usvojena, a sjednica je nastavljena u ponedjeljak, 6. lipnja, kada je usvojen niz odluka, među njima i godišnja izvješća pokrajinskih institucija, ustanova i poduzeća.

Ankica Jukić - Mandić

U POVODU OBILJEŽAVANJA DANA DRŽAVNOSTI
REPUBLIKE HRVATSKE

Splitska izložba i zagrebačka predstava

U okviru obilježavanja Dana državnosti, Generalni konzulat Republike Hrvatske u Subotici uz potporu Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata priređuje dvije kulturne priredbe.

Prva je izložba pod nazivom »100 godina Duje Balavca – prvog splitskog satiričnog časopisa« u produkciji Gradske knjižnice Marka Marulića iz Splita. Izložba će biti otvorena u utorak, 14. lipnja, u 18 sati u vestibulu Gradske kuće u Subotici. Posjetitelje će kroz izložbu provesti autorica *Ingrid Poljanić*, a u ime organizatora - Hrvatske matice iseljenika - govorit će voditeljica splitske podružnice *Branka Bezić Filipović*. Izložba traje samo jedan dan.

Izložba je osmišljena kao posveta izdavaču i uredniku lista »Duje Balavca« *Anti Katunariću*, i Splitu s početka stoljeća. Sastavljena je od niza panoa na kojima se mogu prvi put vidjeti neke stare onodobne fotografije, tu su Katunarićeve karikature, grafike i maska Duje Balavca te sačuvani primjerci nekih brojeva.

Slikar Ante Katunarić bio je izdavač i urednik mjesečnika koji je izlazio od 1908. do 1912., a nakon Prvoga svjetskog rata još 1922 i 1923. Međutim, ravnopravni inicijatori, glavni suradnici i izdavači bili su njegovi prijatelji slikari *Emanuel Vidović*, *Virgil Meneghello Dinčić* i *Angjeo Uvodić*. Posebna vrijednost izložbe su fotografije iz obiteljskog albuma Katunarićevih.

Drugi kulturni događaj koji se priređuje u okviru obilježavanja Dana državnosti Republike Hrvatske u Subotici jest gostovanje predstave »Bez trećega« Kazališta Pozor iz Zagreba. Predstava će se igrati na sceni Jadran Narodnog kazališta, s početkom u 19:30. Ulaznice se mogu kupiti na blagajni kazališta. Ista predstava igrat će se 22. lipnja u Somboru, 24. lipnja u Zrenjanininu i 25. lipnja u Kikindi.

Autor drame je *Milan Begović*, a režiju potpisuje Kazalište Pozor, po ideji *Vanje Dracha*. Riječ je o drami hrvatske moderne koja opisuje stanja ljubomore, nepovjerenja, sumnje i strastvene ljubavi. Radnja drame odvija se u Zagrebu, na Gornjem gradu, u jednoj jedinoj noći 1926. godine, u lijepo uređenoj kući s poslugom. U toj kući Giga već osam godina čeka svoga muža Marka koji je u zarobljeništvu u Mongoliji. Budući da ništa o njemu nije čula, a velik je trud uložila kako bi ga našla, dobila je potvrdu da je Marko Barić mrtav. Prilika je to mnogim proscima da pokušaju dobiti ruku lijepe Gige. Marko Barić se nenadano pojavljuje i tako započinje drama sumnje koja se kroza silne godine kupila u Marku Bariću... U predstavi igraju poznati hrvatski glumci - članovi Kazališta Pozor iz Zagreba - *Ksenija Pajić*, *Zijad Gračić* i *Mladen Čutura*.

Milan Begović rođen je 1876. godine u Vrlici. Srednju školu je završio u Splitu, studij slavistike i romanistike u Beču i Zagrebu. Službovao je kao profesor u Splitu, a kasnije je radio kao dramaturg i redatelj u Hamburgu i Beču. Poslije je bio na mjestu ravnatelja Drame u Hrvatskom narodnom kazalištu u Zagrebu. Radio je kao profesor književnosti u Glumačkoj školi. Umro je 1948. godine u Zagrebu.

On je dramski pisac, novelist i romanopisac. Zbirkom pjesama predstavio se kao pjesnik erotskih motiva i hedonističkog shvaćanja života. Begović je dramski pisac i bavi se ljubavnim i bračnim temama. Dobar je poznavatelj teorije drame i svoja je dramska djela oblikovao izgrađenom dramskom tehnikom. Begović je romanopisac i ostavio je nekoliko romana, od kojih je najpoznatiji

»Giga Barićeva i njezinih sedam prosaca«, koji je dramatiziran pod naslovom »Bez trećega«. Pisao je i novele, od kojih je najpoznatija »Dva bijela hljeba«.

(KČ/LJD)

HNV UPUTIO ZAHTJEV ZA UVOĐENJE HRVATSKOG JEZIKA U SLUŽBENU UPORABU NA TERITORIJU NASELJENOG MJESTA BATROVCI

Zakonska obveza, ali i dobra praksa skladnog suživota

Predsjednik HNV-a dr. sc. *Slaven Bačić* uputio je nadležnima u Općini Šid zahtjev za uvođenje hrvatskog jezika u službenu uporabu na teritoriju naseljenog mjesta Batrovci. U dopisu se kaže sljedeće:

»Sukladno članku 8. Pokrajinske skupštinske odluke o bližem uređivanju pojedinih pitanja službene uporabe jezika i pisama nacionalnih manjina na teritoriju AP Vojvodine (Sl. list APV br. 8/2003, 9/2003 i 18/2009), molimo Vas da pokrenete proceduru o uvođenju hrvatskog jezika u službenu uporabu na teritoriju naseljenog mjesta Batrovci te sukladno tome i proceduru izmjene Statuta Općine Šid.

Naime, prema podacima posljednjeg popisa stanovništva, na teritoriju naseljenog mjesta Batrovci živi 28,44 posto pripadnika hrvatske nacionalne zajednice, čime je ispunjen propisani uvjet za uvođenje u službenu uporabu hrvatskog jezika u ovom mjestu.

Budući da uvođenje hrvatskoga jezika kao službenog na području mjesta Sot još uvijek nije riješeno, slobodan sam napomenuti da uvođenje hrvatskoga jezika u službenu uporabu u Batrovcima, osim zakonske obveze, predstavlja i potvrdu dobre prakse skladnoga suživota pripadnika srpske i hrvatske nacionalne zajednice u ovom mjestu, ali sam i uvjeren da će utjecati i na pozitivno rješenje uvođenja hrvatskoga jezika kao službenoga u mjestu Sot.

U svezi s naprijed navedenim molimo Vas da, sukladno planovima rada Skupštine, u dnevni red Skupštine uvrstite izmjenu Statuta Općine Šid u cilju utvrđivanja službene uporabe hrvatskog jezika u naseljenim mjestima Batrovci i Sot.«

Zahtjev je upućen 7. lipnja na adrese: predsjednice Općine Šid *Nataše Cvetković*, predsjednika Skupštine Općine *Željka Kostlenika*, tajnika Skupštine Općine *Bojana Grubanovića*, načelnika Općinske uprave *Romka Papuge* i predsjednika Mjesne zajednice Batrovci *Koje Bijelića*.

H.R.

SVEČANA AKADEMIJA ZA NAJBOLJE UČENIKE NA HRVATSKOM JEZIKU

Nagrade za zapažene rezultate

Svečana akademija za najuspješnije učenike koji se školuju na hrvatskom jeziku, a postigli su zapažene rezultate tijekom školske 2010./2011. godine na općinskim, zonskim, pokrajinskim i republičkim natjecanjima iz različitih predmeta, bit će održana u utorak, 14. lipnja, od 19,30 sati u Velikoj vijećnici Gradske kuće u Subotici.

Tom će prigodom najboljim učenicima biti uručene nagrade za postignut uspjeh uz čestitku organizatora: Hrvatskog nacionalnog vijeća, Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata i Generalnog konzulata Republike Hrvatske u Subotici.

PAPA BENEDIKT XVI. U HRVATSKOJ

Pozdravljam ljubljenu hrvatsku zemlju i grlim sve njezine stanovnike!

*Vaš dolazak pada u sretnom trenutku kada Hrvatska slavi dvadesetu obljetnicu uspostave suvremene demokratske države, države koja je u svoje zasade postavila dobrobit slobodnih pojedinaca, rekao je predsjednik Ivo Josipović pozdravljajući papu Benedikta XVI. * Od samih početaka, vaš narod pripada Europi te joj, na poseban način, daje doprinos u duhovnim i moralnim vrijednostima, koje su kroz stoljeća oblikovale svakodnevni život, kao i osobni i nacionalni identitet njezine djece, rekao je papa Benedikt XVI.*

»**O** dvadesetoj obljetnici proglašenja neovisnosti i uoči punopravnog pristupanja Hrvatske Europskoj Uniji, davna i nedavna prošlost vaše zemlje potiče na promišljanje sve europske narode pomažući, kako svakom pojedinom tako i čitavoj zajednici, da očuva i obnovi neprocjenjivu zajedničku baštinu ljudskih i kršćanskih vrijednosti. Neka tako ova draga nacija, snagom svoje bogate tradicije, pridonese da Europska Unija cjelovito vrednuje to duhovno i kulturno blago«, riječi su iz pozdravnog govora pape *Benedikta XVI.*, kojega je izgovorio u zagrebačkoj zračnoj luci Pleso u subotu 4. lipnja, na početku dvodnevnog pastoralnog posjeta Hrvatskoj pod motom: »Zajedno u Kristu«.

HRVATSKA DRŽAVA ZA DOBROBIT SLOBODNIH POJEDINACA

Papa je stigao u Hrvatsku zrakoplovom talijanske zračne kompanije »Alitalia«, gdje su ga dočekali: predsjednik Republike Hrvatske *Ivo Josipović*, predsjednica Vlade *Jadranka Kosor*, predsjednik Hrvatskog sabora *Luka Bebić*, apostolski nuncij nadbiskup *Mario Roberto Cassari*, zagrebački nadbiskup kardinal *Josip Bozanić*, predsjednik Hrvatske biskupske konferencije nadbiskup *Marin Srakić*, te hrvatski ministri i (nad)biskupi. Papu je posebno pozdravila i sedmeročlana obitelj *Kardum* iz župe bl. Alojzija Stepinca u Velikoj Gorici, čiji je najmlađi član, četverogodišnji *Mihael*, Papi u znak dobrodošlice uručio cvijeće.

Nakon intonirane vatikanske i hrvatske himne, obilaska počasne straže, na prigodnoj pozornici predsjednik Josipović uputio je Papi pozdravne riječi u kojima je između ostalog istaknuo:

»Vaša Svetosti! Dobro došli u Hrvatsku! Hrvatska je počašćena i raduje se Vašem dolasku. Iznimna mi je čast da Vam mogu biti domaćinom u Vašem državnom posjetu, a kao predsjednik Republike dijelim i radost milijuna hrvatskih vjernika katolika koji Vas danas dočekuju kao Svetog Oca u pastirskom pohodu.

Vaš dolazak pada u sretnom trenutku kada Hrvatska slavi dvadesetu obljetnicu uspostave suvremene demokratske države, države koja je u svoje zasade postavila dobrobit slobodnih pojedinaca. Obljetnica je to koja se poklapa sa zaključ-

njem naših pristupnih pregovora s Europskom Unijom. Došli ste, Vaša Svetosti, u trenutku kada se – na već bliskom obzoru – jasno vidi ostvarenje potpunog formalnog političkog urastanja moderne Hrvatske u svijet kojemu Hrvatska kulturno oduvijek pripada.«

U nastavku je predsjednik Josipović spomenuo nemjerljivu pomoć vatikanske diplomacije u stvaranju hrvatske države i opću ulogu Katoličke crkve u stvaranju moralnih zasada, na kojima počiva dobrobit pojedinca i društva:

»Ranim priznanjem Hrvatske kao države u trenucima koji su bili presudni ne samo za nastanak nego i za sam opstanak moderne Hrvatske, Sveta je stolica u političkom smislu odigrala ključnu povijesnu ulogu. Snagu političkog i moralnog autoriteta

Svete stolice i Katoličke crkve slijedile su mnoge države, agresija na Hrvatsku je zaustavljena, i naš je državni opstanak bio osiguran...

Međutim, mnogo dublju korjenitu ulogu, ulogu koja danas nadilazi nastanak moderne nacije, suvremeno državotvorstvo, pa i samo domoljublje, odigrala je univerzalna Crkva kao nositelj kršćanske civilizacije i kulture. To je civilizacija i kultura u kojoj su se radi dobrobiti čovjeka poje-

zim među vas kao hodočasnik u ime Isusa Krista. Srdačno pozdravljam ljubljenu hrvatsku zemlju i, kao nasljednik apostola Petra, velikim zagrljajem grlim sve njezine stanovnike. Napose pozdravljam katoličku zajednicu: biskupe, svećenike, redovnike i redovnice, vjernike, te posebice obitelji ove zemlje, koja je blagoslovljena naviještanjem evanđelja, nadom života i spasenja za svakog čovjeka... U ovome se času želim prisjeti-

mo u predsjedničkom kabinetu, a potom je predsjednik Josipović Papi predstavio svoju obitelj. Predsjednik je papi Benediktu XVI. darovao repliku glavne svirale s najstarijih sačuvanih orgulja u sjevernom dijelu Hrvatske, izgrađenih godine 1649. za crkvu pavlinskog samostana u Lepoglavi, a papa predsjedniku preslik Kodeksa glazbe iz Vatikanske knjižnice.

Slijedio je potom susret u Apostolskoj nuncijaturi s predsjednikom Vlade RH Jadrankom Kosor.

Nakon susreta s hrvatskim predsjednikom dr. Ivom Josipovićem papa Benedikt XVI. uputio se u Nuncijaturu na Ksaveru gdje se susreo s predsjednikom Vlade Republike Hrvatske Jadrankom Kosor, koja je stigla u pratnji potpredsjednika Vlade Gordana Jandrokovića i

Zagrebu, a papa je predsjednici Kosor darovao triptih medalja svoga pontifikata izrađenih u zlatu, srebru i bronci.

SUSRET S MITROPOLITOM, RABINOM I MUFTIJOM

Papa se nakon toga susreo u Hrvatskome narodnom kazalištu s predstavnicima političkog, znanstvenog, kulturnog, gospodarskog, sportskog i estradnog područja, diplomatskog zbora, civilnog društva, te s poglavarima vjerskih zajednica. Među više od 700 uzvanika bio je najviši državni vrh, predsjednici: Josipović, Kosor i Bebić, te srpskopравoslavni mitropolit zagrebačko-ljubljanski g. *Jovan Pavlović*, glavni rabin u Hrvatskoj *Luciano Moše Prelević*, vrhovni islamski pogla-

Papa Benedikt XVI. i kardinal Josip Bozanić

dinca slobodne volje spojili duh ljubavi i razbora. Život čovjeka pojedinca, bez obzira na vjersku pripadnost, život obitelji, naroda, države ili društva u kojem postoji sklad ta dva načela, dobar je život.»

Predsjednik je pozdravni govor završio riječima:

»Nalazimo se pred nizom velikih pitanja na koja tek trebamo naći odgovore. Svi ćemo, uključujući i mene, ovih dana veoma pažljivo saslušati Vašu razmišljanja, Vaše riječi upućene hrvatskim obiteljima, riječi upućene svima nama o obitelji. Neka nas Vaš dolazak još jednom podsjeti na ljubav, razboritost i pomirenje. Dobro došli u Republiku Hrvatsku!«

»OD SAMIH POČETAKA VAŠ NAROD PRIPADA EUROPI«

U svom nastupnom govoru papa Benedikt XVI. posebno je istaknuo trinaeststoljetnu vezu Hrvatske sa Svetom stolicom:

»S velikom radošću dola-

ti triju pastoralnih posjeta mog ljubljenog prethodnika, blaženoga *Ivana Pavla II.*, Hrvatskoj te zahvaliti Gospodinu za dugu povijest vjernosti koja povezuje vašu zemlju sa Svetom stolicom. Brojimo više od trinaest stoljeća snažnih i posebnih veza, prokušanih i učvršćenih u ponekad teškim i bolnim okolnostima. Ta je povijest rječiti dokaz ljubavi vašega naroda prema evanđelju i prema Crkvi. Od samih početaka, vaš narod pripada Europi te joj, na poseban način, daje doprinos u duhovnim i moralnim vrijednostima, koje su kroz stoljeća oblikovale svakodnevni život kao i osobni i nacionalni identitet njezine djece«, rekao je papa Benedikt XVI.

PAPIN DOLAZAK – NOVA NADA I OHRABRENJE

Nakon govora Papa se s pratnjom, pozdravljen putem vjernicima na zagrebačkim ulicama, zaputio na Pantovčak, gdje ga je dočekaio domaćin, predsjednik Josipović. Razgovarali su nasa-

Papa i predsjednik Hrvatske Ivo Josipović

Petra Čobankovića te ministara: *Tomislava Ivića*, *Jasena Mesića* i *Branka Bačića*. Razgovarali su o položaju i problemima obitelji u Hrvatskoj a nakon razgovora predsjednica Kosor je prilično emotivno uz ostalo izjavila: »Rekla sam mu da mi u Hrvatskoj dolazak Svetog Oca doživljavamo kao novu nadu i ohrabrenje za sve nas...«. Ona je Papi darovala raspelo pod nazivom »Principium« tj. »Početak«, rad akademskog kipara prof. *Damira Mataušića*, te repliku evanđelistara iz 11. stoljeća čiji se original čuva u Metropolitanskoj knjižnici pri Hrvatskom državnom arhivu u

var u Hrvatskoj muftija *Ševko ef. Omerbašić* i dr. Papu su na početku pozdravili predsjednik Vijeća za kulturu HBK zadarski nadbiskup *Želimir Puljić* i član Papinske akademije za život dr. *Niko Zurak*. Središnji dio programa bilo je obraćanje pape Benedikta XVI. »kremiti« hrvatskoga društva, u kojemu je poseban naglasak stavio na oblikovanje ispravne savjesti, kojom se treba suprostaviti »diktaturi relativizma«:

»Ovo je predивно kazalište znakovito mjesto, koje izražava vaš nacionalni i kulturni identitet. Moći susresti vas ovdje, zajedno okupljene, još je jedan razlog

duhovne radosti, jer Crkva je otajstvo zajedništva i uvijek se raduje zajedništvu u bogatstvu različitosti. Sudjelovanje predstavnika drugih crkvi i kršćanskih zajednica, kao i židovske i muslimanske religije, potvrđuje da religija nije neka zasebna stvarnost u odnosu na društvo, nego njegova prirodna sastavnica, koja trajno priziva okomitu dimenziju, to jest, slušanje Boga kao uvjet traganja za općim dobrom, pravednosti i pomirenjem u istini. Religija stavlja čovjeka u odnos s Bogom, Stvoriteljem i Ocem svijeta, te stoga treba biti snažan čimbenik mira. Religije se uvijek moraju pročišćavati prema ovoj istinskoj biti, kako bi odgovorile svom izvornom poslanju... Kvaliteta društvenoga i građanskoga života, kvaliteta demokracije dobrim dijelom ovise o tomu 'kritičkom' čimbeniku, odnosno savjesti, o tome kako je se shvaća i o tome koliko se ulaže u njezino oblikovanje. Ako se savjest, prema prevladavajućem modernom shvaćanju, ograniči u subjektivni okvir, u koji se smješta religiju i moral, onda krizi zapada nema lijeka, a Europa je osuđena na nazadovanje. Ako se, naprotiv, savjest otkrije kao mjesto slušanja istine i dobra, mjesto odgovornosti pred Bogom i braćom ljudima, što je protiv svake diktature, onda ima nade za budućnost.«

Najspektakularniji, nejasniji, najrazdraganiji, ali i najdojmljiviji i najduhovniji događaj prvoga dana Papina pohoda Hrvatskoj bio je, očekivano, susret i molitveno bdijenje s mladima na središnjem zagrebačkom Trgu bana Josipa Jelačića, gdje se, prema procjenama televizijskih komentatora, okupilo tridesetak tisuća mladih iz svih krajeva Hrvatske, te susjednih i europskih zemalja. Nakon pozdravnih riječi predsjednika Hrvatske biskupske konferencije nadbiskupa Marina Srakića slijedila su liturgijska čitanja, molitva vjernika i klanjanje pred presvetim euharistijskim sakramentom. Papa je u prigodnoj propovijedi pozvao mlade da osmisle svoj život Isusom Kristom, koji ih

nikada neće razočarati. Dvoje mladih je posvjedočilo vlastito životno lutanje, traženje i pronalaženje Boga, prijatelja. Papi je darovana tamburica a glazbeni dio je predvodio međubiskupijski zbor mladih sastavljen od 250 pjevača i svirača. Zanimljivo je da je i u ovome susretu sudjelovao doslovce cijeli državni vrh.

POZDRAVI NA SLOVENSKOM, SRPSKOM, MAKEDONSKOM I ALBANSKOM

Središnjim euharistijskim slavljem u povodu Nacionalnog susreta hrvatskih katoličkih obitelji, na zagrebačkom Hipodromu u nedjelju, 5. lipnja, započeo je drugi papin dan u Hrvatskoj. Prema službenim

pri hodu tijekom povijesti, njegovi kršćanski korijeni i plodovi».

Nakon misnih čitanja i evanđelja na hrvatskome i staroslavenskome papa je u propovijedi potaknuo obitelji na ustrajnost u bračnoj vjernosti, ljubavi i otvorenosti životu: »Širi se sekularizacija koja Boga života gura na rub te donosi rastuću razjedinjenost obitelji. Apsolutizira se sloboda bez odgovornosti za istinu, i njeguje se, kao ideal, individualno dobro preko potrošnje materijalnih dobara te površnih iskustava, ne vodeći računa o kvaliteti odnosa s osobama i o najdubljim ljudskim vrijednostima; ljubav se svodi na sentimentalni osjećaj i zadovoljavanje nagonskih poriva, bez nastojanja da se stvore trajne veze među-

neotuđivo pravo da živimo, javno iznosimo i naviještamo vrijednosti po kojima nam je darovan život. Imamo pravo i hoćemo da djeca svoje roditelje mogu nazivati prirodnim imenom 'mama' i 'tata'. Ona imaju naravno pravo da pred svima posvjedoče da imaju oca i majku koji su im podarili život. Imamo pravo i želimo da oni koji nama upravljaju promiču život i da se konačno revidira zakon iz nekih, željeli bismo vjerovati, prošlih vremena o prekidu ljudskog života, i da se ne naziva napretkom ono što vodi u smrt.«

Papa je potom izrekao posebne pozdrave slovenskim, srpskim, makedonskim, albanskim i njemačkim vjernicima na njihovim materinim jezicima.

Na Trgu Bana Jelačića – tridesetak tisuća mladih

procjenama sudjelovalo je oko 400.000 vjernika, sedamdesetak (nad)biskupa i više od tisuću svećenika iz Hrvatske i inozemstva. Papu je na početku mise pozdravio zagrebački nadbiskup kardinal Josip Bozanić, koji mu se zahvalio za svu skrb prema hrvatskome narodu i njegovoj Crkvi: »Hvala vam na ovome pohodu, kojim ste uslišili naše ponavljane molbe i na taj način iskazali svoju pastirsku brigu prema Crkvi u Hrvatskoj. Zahvaljujemo Vam za sve što za nas činite, za ljubav koju nam očitujete. Vama je poznat ovaj narod hrvatski, njegov mukotr-

sobne pripadnosti i bez otvorenosti životu. Pozvani smo da se odupremo tom mentalitetu! Uz riječ Crkve, veoma je važno i svjedočenje te zauzetost kršćanskih obitelji.«

Nakon mise krčki biskup Valter Župan, predsjednik Vijeća HBK za obitelj, u zahvalnim se riječima osvrnuo i na još uvijek važeći zakon o pobačaju, koji je donijet u doba komunizma:

»Ako se danas svima priznaje pravo na slobodno izražavanje svojih stavova, onda izjavljujemo da i mi, koji predstavljamo većinu hrvatskog naroda i građana Republike Hrvatske, imamo

Prije mise, odmah nakon pola noći, započeo je molitveno-duhovno-glazbeni program: »Obitelj – zajedno u Kristu«, tijekom kojega je biskup Župan posvetio sve obitelji Svetoj obitelji.

Posljednji u nizu događanja bilo je Papin susret s biskupima, svećenicima, redovnicima, bogoslovima i sjemeništarcima u zagrebačkoj katedrali i molitva na grobu kardinala bl. Alojzija Stepinca, nakon čega se zaputio u zračnu luku Pleso, gdje mu je organiziran svečani oproštaj.

Tomislav Vuković

RUČAK ZA HODOČASNIKE

Odraz velikog zajedništva

U povodu pastoralnog pohoda pape Benedikta XVI. Republici Hrvatskoj, Zavičajni klub Hrtkovčana »Gomolava«, pod pokroviteljstvom Zajednice protjeranih Hrvata iz Srijema, Bačke i Banata, organizirao je besplatni ručak za sve hodočasnike iz Vojvodine, kao i za sve vojvođanske Hrvate koji su devedesetih godina prošlog stoljeća u masovnom egzodusu prognani iz svog zavičaja.

Ručak je održan u nedjelju, 5. lipnja, u restoranu AMC Ćurak u Rugvici, nakon centralnog misnog slavlja pape Benedikta XVI. na zagrebačkom Hipodromu, a organizator je tim činom želio dati svoj doprinos ovom važnom, povijesnom događaju za Republiku

»Gomolava« izgradnjom crkve sv. Petra u Kuli, u Župi Kutjevo, u Požeškoj biskupiji, čija je izgradnja pri završetku, a temeljni je kamen blagoslovio osobno papa Ivan Pavao II. prilikom posjeta Mariji Bistrici i proglašenja blaženim kardinala Alojzija Stepinca, kojeg je na Uskrsni ponedjeljak 7. travnja 1999. godine položio požeški biskup dr. Antun Škvorčević, rekao je otvarajući skup Antun Plivelić, predsjednik Zavičajnog kluba Hrtkovčana »Gomolava«, te pozdravio brojne goste među kojima i gradonačelnika Zagreba Milana Bandića.

Naime, odmah nakon pronostva iz svog rodnog mjesta, duboko svjesni činjenice da je Crkva dio njihovog mentalite-

Svoj doprinos izgradnji crkve sv. Petra u Kuli dalo je i nešto preko tisuću hodočasnika koji su svojom nazočnošću uveličali skup i pokazali da je to jedan od načina kojim se čuva duhovni, nacionalni i kulturološki identitet Srijema, Bačke i Banata i

XVI., dok je župnik bešćanske župe, preč. Božidar Lusavec, koji je tu istu ulogu imao za mlade vjernike iz Srijema, za naš list izjavio kako je ovaj susret još jednom pokazao snažno zajedništvo Srijema, Bačke i Banata, kao što su mladi dan

Voditelji hodočasnika iz Vojvodine: vlč. Marijan Vukov, preč. Božidar Lusavec i mons. Andrija Anišić

Ručku je nazočilo preko tisuću hodočasnika

Hrvatsku te potvrditi snažne kršćanske korijene vojvođanskih Hrvata i njihovu odanost Rimokatoličkoj crkvi koja je čuvala, i očuvala hrvatsko nacionalno biće i domoljublje tijekom burnih stoljeća njihove povijesti.

»Tu duboku privrženost i odanost svojoj Crkvi svjedoči i Zavičajni klub Hrtkovčana

ta i kulturnog naslijeđa, znak moralne dimenzije i duhovne vertikale, znak zajedništva s Bogom, ali i da je selo bez crkvenog zvona – gluho selo, Hrtkovčani su izrazili želju i spremnost sagraditi svoju crkvu kako bi imali duhovno središte i svetište u kojem će se okupljati i prakticirati svoju katoličku vjeru.

trajno produbljuje zajedništvo ostvareno snagom jedinstva, utemeljeno na zajedničkoj ljubavi prema zavičaju, dakako, uz veliku pomoć naše Crkve, koja je bila i ostala snaga na kojoj Hrvati temelje svoju budućnost. »Kao što je geslo našeg današnjeg susreta s Papom 'Zajedno u Kristu', tako je i ovaj susret odraz velikog zajedništva kojim nas veže naša bačka, banatska i srijemska zemlja, naša Vojvodina, ali i nešto još značajnije, veže nas naša katolička vjera. Jedna od Papinih poruka s današnje sv. mise bila je i da smo svi pozvani da čuvamo naš identitet, ne samo u vjerskom nego i u nacionalnom smislu, te da ljubimo druge kao što ljubimo sami sebe«, rekao je Marijan Vukov, župnik u župi Ivana Marijina u Novom Sadu, voditelj mladih vjernika iz Bačke na susret s papom Benediktom

prije to isto zajedništvo pokazali na Trgu bana Josipa Jelačića, kada su među 30 tisuća mladih iz cijelog svijeta, puni radosti i vedrine, pjevali, plesali i molili s Papom uz poruku

»Papa, mi te volimo«. Sa svojim kolegama složio se i mons. Andrija Anišić, župnik župe sv. Roka u Subotici, voditelj hodočasnika iz Bačke na središnje misno slavlje sa Svetim Ocem. On je pohvalio ovu originalnu ideju organizatora da se svi hodočasnici iz Vojvodine nađu na jednom mjestu, za zajedničkim stolom, i da na ovako veličanstvenom skupu odmah ostvaruju Papine poruke. »Presretan što sam dio ovog zajedništva, koje je zapravo odjek Papinog govora da smo svi zajedno u Kristu, da smo jedno srce i jedna duša«, rekao je mons. Anišić.

Zlatko Žužić

STIPAN BENIĆ, NOVINAR RADIO SOMBORA

Prijeko je potrebno da naša djeca uče hrvatski

Razgovor vodio: Ivan Andrašić

*Glazba je moja velika ljubav * Perspektiva hrvatske zajednice*

*u Srbiji je u čvrstom zbijanju redova * Tko jednom zagazi*

u vode novinarstva, u njima ostaje zarobljen doživotno

Novinar i voditelj Radio Sombora, glazbenik i vatrogasac Stipan Benić rođen je 1959. godine u Bačkom Monoštoru, gdje je završio i osnovnu školu. Nakon završetka gimnazije u Somboru upisuje studij prava u Novom Sadu, no život mu je namijenio drugi put, pa je rano počeo samostalno zarađivati, a pravne znanosti ostale su i do danas u statusu nesvršenih. U matičnoj kući, Radio Somboru, s mikrofonom se druži već dulje od 25 godina, a u svojoj novinarskoj karijeri bio je dopisnik više medija.

HR: Je li Stipan Benić Somborac rođen u Bačkom Monoštoru, ili Monoštorac na radu u Somboru?

Ne mogu biti drugo, nego uvijek

Šokac, Monoštorac, na privremenom radu bilo gdje. U rodno selo uvijek sam se vraćao, i poslije boravaka u Novom Sadu i poslije različitih putova kojima me je vodila glazba. To je, jednostavno, jedna kružna cesta, čija je početna točka istodobno i završna, a smještena je u Bačkom Monoštoru. U mladosti, moji dolasci u rodno selo bili su dosta rijetki, ali prolaskom godina korijeni me sve snažnije privlače i danas s užitkom najveći dio vremena provodim u ovoj oazi mira.

HR: Kako ste pošli stazom radijskog novinara, a kasnije i urednika?

Prije dolaska u Radio Sombor bio sam uposlen u tadašnjem gigantu vojvodanskog gospodar-

stva, kojega danas više nema, »Bane Sekuliću«. U jednom sam momentu aktivirao kontakte iz studentskih dana s kolegicama i kolegama s Radio Novog Sada, a bavio sam se i radio-amaterizmom prilično aktivno, što s mojim današnjim poslom ima puno dodirnih točaka. U vrijeme kad je kolega Milivoj Mladenović (danas direktor Sterijinog pozorišta u Somboru i SNP-a u Novom Sadu, op. aut.) odlazio iz Radio Sombora, tamo je već radilo nekoliko mojih prijatelja. Javljeno mi je da će zbog njegovog odlaska ovoj kući biti potreban jedan muški glas, odnosno novinar-voditelj. Prijavio sam se, bez problema prošao audiciju i tako je počela moja karijera novinara, koja traje više od četvrt stoljeća u kontinuitetu.

HR: Nedavno je bilo velikih problema s vašom matičnom kućom, u kojoj ste član Upravnog odbora. Jesu li ove dubioze stvar prošlosti?

Nažalost, Radio Sombor danas ima svega devet uposlenika, od kojih smo nas šestero članovi sindikata, tako da po ovom naka-radnom sustavu baš i nismo neka zamjetna snaga. Jedno vrijeme Radio Sombor me je podsjećao na teškoga bolesnika, kojega samo umjetno održavamo u životu. Sada su nekakvi pomaci evidentni i moglo bi se reći da vidimo svjetlo na kraju tunela. Najsretniji bih bio ukoliko bi ti problemi ostali za nama, međutim, oni su takve naravi, da ih je jako teško rješavati. Vezani su uz nekoliko zakona iz medijske regulative, uz zakon o privatizaciji, a osnovni uzrok im je neuspjela i nes(p)retno provedena privatizacija. Sada imamo naznaka da će sve biti polako rješavano u zakonskim okvirima, onako kako je

jedino moguće uraditi. Nažalost, Radio Sombor više ne može biti javno poduzeće, iako su neki taj status zadržali. Rješenje je ili privatizacija, ili funkcioniranje u okviru Radiodifuzne ustanove Vojvodine, uz podršku lokalnih samouprava.

HR: Mnogi vas, ne samo Somborci, poznaju i kao vrsnog glazbenika. Kažite nešto više o ovom dijelu vašeg rada.

Glazba je, prije svega, moja velika ljubav, moj način izričaja. Kad ne znam što bih kazao, otpjevam pjesmu, ili citiram nešto iz neke od popularnih pjesama. U jednom nesretnom trenutku rada u Radio Somboru došao sam u sukob s tadašnjom lokalnom politikom, što je rezultiralo mojim privremenim napuštanjem ovoga medija i prebacivanjem u vode profesionalne glazbe. Svirali smo po hotelima od mora do planina, moja tadašnja grupa »Vrele višnje« čak je snimila i neki materijal koji je bio u prodaji. Glazba je i dalje ostala moja velika ljubav, jedino što sada zapjevam samo na ponekim slavljkima, onako za svoju dušu i za dušu svojih prijatelja. Bend »Vrele višnje« postojao je i prije mene, a nekakav kostur grupe na okupu je i danas. Najviše smo preferirali rock-balade, jedno vrijeme smo upravo to i radili, uz neki lagani pop. Publika je, gdje god smo svirali, bila preza-dovoljna takvim repertoarom i nismo imali razloga mijenjati ga.

HR: Osim u području glazbe, vaše je ime poznato i u vatrogasnim krugovima. Kažite nešto i o tom segmentu svojega života.

Vatrogastvo je kod mene duboko ukorijenjena obiteljska tradicija. Predsjednik sam DVD-a u Bačkom Monoštoru. Ovo društvo osnovano je 1927. godine, a moj je otac na prvoj fotografiji jedne natjecateljske ekipe iz 1937. godine, objavljenoj u knjizi »Vatrogastvo u Bačkom Monoštoru«. Uspjeli smo sačuvati kontinuitet rada udruge kroz sva nestabilna vremena koja su ostala za nama, a posljednjih godina rad smo pojačali do maksimuma. Nedavno smo potpisali povelju o suradnji s DVD-om

iz Belog Manastira, s DVD-om Križevci iz Bjelovarsko-bilogorske županije, udruge iz Draža, Baranjskog Petrovog Sela, sve u Republici Hrvatskoj, a iz BiH s DVD-om Zenica i s DVD-om iz Jelaha, mjesta kod Doboja, naseljenog Hrvatima i Bošnjacima.

HR: Još iz prijeratnih vremena žitelji šokačkih sela iz Podunavlja sjećaju vas se i kao visprenog voditelja lokalnih priredbi, koji se ni tada nije libio govoriti svojim materinskim dijalektom. Koja vas sjećanja vežu za to razdoblje života i rada?

Tih se vremena sjećam s velikom nostalgijom. Iako mnogi nisu na to blagonaklono gledali, svoje se ikavice nikada nisam sramio, s njom sam uvijek bio svoj među svojim svijetom. U osobitom sjećanju ostala mi je jedna prekrasna manifestacija, »Groždebala« u Sonti. Sva ta veličanstvena eksplozija boja šokačkih narodnih nošnji i prije svega šokačkog duha i tradicije, natjeraju vam srce da zatreperi, ostave vas doslovce bez riječi. I koga tu ne bi ponijele emocije, tko ne bi progovorio našom prastarom ikavicom? Šokački može govoriti samo Šokac. Mnogi su nas pokušavali, a i danas pokušavaju oponašati, međutim to je, koliko god nekima bilo simpatično, uvijek zvučalo groteskno. Taj naglasak i tu tvrdoću izgovora valjda posisamo s majčinim mlijekom. Uostalom, tu izvornu ikavicu, poput velike većine Monoštoraca i dandanas njegujem u svojoj obitelji, a ugodno sam se iznenadio kad sam na Face booku otkrio grupu »Čuvari ikavice« i, razumljivo, odmah sam joj i pristupio.

HR: Održavate li bilo kakve veze s ljudima iz struke na prostorima drugih država?

Nažalost, te veze u ovom trenutku ne funkcioniraju. Prije ulaska Mađarske u EU imali smo pokušaja povezivanja radijskih postaja iz Pečuha, Osijeka i Sombora, imali smo i nekoliko emisija koje smo zajednički radili. Problemi su nastali tamo gdje im se uopće nismo nadali. Medijski zakoni u različitim državama potpuno su različiti, pa recimo ono što kod nas još uvijek u program može

ići ad hoc, u Republici Hrvatskoj mora proći određenu proceduru, a otkako je Mađarska ušla u EU, Radio Pečuh nije toliko prisutan na ovim prostorima. Oni su sad dio mađarskog državnog radija, a ustvari su oni i bili koordinatori te akcije. Taj zajednički projekt bio je na najboljem putu da zaživi, ali, kako su i Hrvatska i Srbija ostale izvan EU, to je sada jako teško povezati.

HR: Poslije svih turbulencija devedesetih, Hrvati su na prostorima Srbije prošli put od statusa državotvornog naroda, preko negiranja nacije, pa do statusa nacionalne manjine. Je li hrvatska zajednica i u stvarnosti našla svoje mjesto?

Bivše čelništvo hrvatske nacionalne zajednice u Srbiji napravilo je nedopustivo loš potez kad nije uspjelo prikupiti dovoljan broj potpisa za formiranje posebnog biračkog popisa i kad se Hrvatsko nacionalno vijeće nije formiralo na predviđen način. Vremena za otrježnjenje sve je manje i moramo ga iskoristiti krajnje racionalno. Naša perspektiva je isključivo u zbijanju vlastitih redova, jer ukoliko je jedan nacionalni korpus jedinstven, lakše će izboriti i bolji status. Sadašnje stanje ne smatram završenim i definitivnim, još uvijek imamo prostora za rad na ispravljanju propuštenog. Normalno, za sve navedeno potrebna je i puna kooperativnost ljudi koji su na čelu svih institucija ove države. Na srcu mi leži još jedna teška rana. Žao mi je što među nama, ovako malobrojnima na prostorima Srbije, ima toliko podjela i toliko struja, koje nas u velikoj mjeri slabe i na neki način sprječavaju u popravljaju statusa i imidža hrvatske nacionalne zajednice u Srbiji.

HR: Kako gledate na problem materinskog jezika u okviru ovih događanja?

Pozorno pratim sva događanja i mislim da ne bi trebalo praviti probleme bilo koje naravi. Osobno, nemam nikakvih problema ni s uporabom hrvatskog standarda, ali kao svoj materinski osjećam moju šokačku ikavicu stare akcentuacije. Sklon sam razmišljanju da stariju populaciju danas ne možemo natjerati na učenje hrvatskog knji-

ževnog jezika, ali zato moramo biti uporni u tumačenju da je ta naša ikavica jedno od najstarijih neknjiževnih narječja upravo tog hrvatskog jezika i da nam je stoga hrvatski jezik materinski. S druge strane, postoji prijevika potreba upisivanja naše djece u odjele s nastavom na hrvatskom jeziku, ili bar omogućavanja izučavanja hrvatskog jezika s elementima nacionalne kulture.

HR: Kako ste osobno doživjeli transformaciju od pripadnika državotvornog naroda u pripadnika nacionalne manjine?

Pripadnik sam generacija koje su imale sreću ili nesreću živjeti u jednoj velikoj državi, koja je bila zajednička, kompaktna. U toj jednopartijskoj državi postigli smo svoju punu zrelost, pa je odjednom ustanovljeno višestranačje. Mnogi od nas u novonastaloj situaciji nisu se najbolje snašli, za mnoge je sve ovo bilo strašno. Moj je dojam da smo više radili srcem nego pameću i nastale pogreške bile su neminovnost. Vjerujem da sva ova događanja u krajnjem zbroju nisu donijela ništa dobro ni jednom narodu na ovim prostorima. Nitko tu nije zaradio ništa veliko, svi smo na neki način izgubili puno toga. Osobno, ne osjećam velike promjene u bilo kojem segmentu života. Vidim da smo, bez obzira na nacionalnu pripadnost, svi u istim problemima, svi ovu krizu teško preživljavamo.

HR: Hrvat ste po podrijetlu, katolik po rođenju. Po vašem mišljenju, mora li dobar Hrvat biti istodobno i dobar vjernik?

Ne, moja razmišljanja se kreću upravo u suprotnom smjeru. Moje vjersko opredjeljenje jest katolicizam i tu nema skrivanja, ali to je ujedno i moja intima i nema apsolutno nikakve veze s nacionalnom pripadnošću. Nažalost, danas mnogi ljudi isticanje svoje nacionalne pripadnosti vezuju za vjeru. Mnogi koji nisu vjernici u duši, ne govorim isključivo o katolicima, danas idu u crkvu kako bi tim činom istaknuli svoju nacionalnu pripadnost. Jednom pravom vjerniku to ne priliči. Isto tako netko želi javno isticati svoju nacionalnu pripadnost, netko je manje ističe, ali to nikako ne znači i da manje voli svoj narod.

HR: Kakvu perspektivu za šokačke Hrvate vidite na prostorima Podunavlja?

Ukoliko govorimo o hrvatskoj zajednici globalno, zabrinut sam zbog već spomenutih podjela, osobito u okviru bunjevačke grane. Šokci su za sada kompaktniji, ne dijele se po nacionalnoj liniji. Mi već samim spominjanjem naziva Šokac, predmnijevamo da je u pitanju Hrvat. Čelnici naše zajednice ne bi smjeli dopustiti da dođe do bilo kakvih podjela, jer nas je svaka podjela do sada vodila samo usitnjavanju i lakšem nestajanju tako proizvedenih dijelova. Na svojem prvom susretu u Srbiji, u mojem rodnom Bačkom Monoštoru, i predsjednici Srbije i Hrvatske pokazali su koliko je u interesu i jedne i druge države da se sačuva svako nacionalno bogatstvo na njezinim prostorima i kako bi hrvatska nacionalna manjina u Srbiji i srpska u Hrvatskoj trebale biti najčvršći most suradnje između dviju država.

HR: Kojoj političkoj opciji naginjete?

Politički nisam aktivan, u principu smatram da je to nespojivo s vrstom posla kojega radim. Demokratska politička opcija programski mi je vrlo bliska, mislim da je to opcija koja je spremna za suradnju sa svima subjektima na ovim prostorima, koja je spremna prihvatiti nove ideje i raditi na boljitku položaja, pa čak i promjeni statusa manjinskih zajednica.

HR: Gdje vidite sebe kroz desetak godina?

Prva vizija koja mi se javlja, i moja davnašnja želja je da konačno sebe vidim kao pećaraša u čamcu, u nekom monoštorskom ritu. Ponekad znam s prijateljima otići zabaciti udice. Doduše, baš i nisam neki veliki ribič, ali volim sjediti kraj vode i uživati u prirodi. Jednostavno, nemam nerava mirno čekati da riba zagrije, pa sam ja uvijek onaj koji raspaljuje vatru i priprema objed. Isto tako, mislim i da ću ovaj posao raditi dokle god sam živ. Moje kolege najbolje znaju, tko jednom zagazi u vode novinarstva, ostaje u njima doživotno.

Za mnoge je odmor već počeo, vrijeme odmora, druženja i nadamo se kupanja na moru. Ukoliko još ne znate gdje biste proveli svoje ferije Hrvatska katolička udruga za zaštitu prava djece i mladeži STOPA organizira sedmodnevnu duhovnu obnovu i ljetovanje na Prviću. Prva smjena je od 26. lipnja za učenike osnovnih škola, a druga od 14. kolovoza za sredjoškolce.

Cijena

Troškove puta snosi Hrvatsko nacionalno vijeće, a dio ostalih troškova pokriven je donacijama. Stoga je cijena kompletnog aranžmana 150 eura. Sva mjesta za prvu smjenu već su popunjena, ali još uvijek ima slobodnih mjesta za drugu smjenu koja počinje 14. kolovoza.

»Mladi mladima postaju svjedoci vjere«, kaže *Mihajlo Skenderović*, predsjednik ove udruge: »Bogatstvo ovog programa je u tome što mladi ostvaruju iskustvo zajedništva. Nekada ovdje ima i različitih mišljenja, ali je i to dobro jer se i na taj način mladi uče različitosti i izgrađuju zajednicu. Mladima je i veliko ohrabrenje kada im se nude i različiti sadržaji koji su povezani s vjerom i molitvom. Upravo mladi postaju podrška jedni drugima. Otuda ovakvo ljetovanje nije obično ljetovanje, nego duhovna obnova na moru te ima veću težinu.«

Pokraj mora, sunca i kupanja, djeci se nudi organiziran program. Svaki dan započinje tjelo-

I OVE GODINE DUHOVNA OBNOVA I LJETOVANJE NA PRVIĆU

Kroz ljetni odmor do duhovne snage za cijelu godinu

Djeca koja nastavu pohađaju na hrvatskom jeziku i ove se godine nudi mogućnost ljetovanja uz duhovnu obnovu

Mihajlo Skenderović

Sedam dana aktivnog programa

U sedam dana aktivnog programa predviđen je i posjet znamenitostima Šibenika, a posljednji dan i posjet slapovima Krke uz razgledanje, ali i malo kupanja pod slapovima. To je svakako doživljaj za pamćenje.

vježbom, te jutarnjom molitvom i zajedničkim doručkom, razmatranjem kroz temu dana, radom po skupinama, ali ima dovoljno prostora i za kupanje i zanimacije na plaži. Također organiziraju se radionice koje obuhvaćaju teme iz književnosti, hrvatskog

jezika, kulture i povijesti, ali i drugih tema koje mladi sami odaberu. Dakako, mladi svakodnevno sudjeluju i na euharistijskom slavlju, po kojem se njihov ljetni odmor i bitno razlikuje od ostalih odmora drugdje na moru. Cijelo ljetovanje »prošarano« je igrom i zabavom, ali i učenjem, a sami mladi će svake večeri organizirati i večeri zajedništva, te osmišljavati razne igrokaze, skečeve i zabave, dodaju iz udruge i napominju da je osigurana i zdravstvena zaštita te i posebno osiguranje djece i mladih.

Tko je zainteresiran neka se prijavi, a vi dragi čitatelji Hrcovih strana, svakako očekujte izvješće s fotkicama.

Bernadica Ivanković

SLAVEN BAČIĆ, PREDSEDNIK HNV-A

Potpura obrazovanju na hrvatskom jeziku

»Ove godine preko Crvenog križa Hrvatske, odnosno Gradskog društva Crvenog križa Zagreb, bit će osigurano besplatno ljetovanje za manji broj djece i to djece iz Vajske, Plavne i Žednika, koja u školi uče hrvatski jezik s elementima nacionalne kulture. Omogućavanjem ljetovanja djeci koja pohađaju nastavu na hrvatskom jeziku, financiranjem putnih troškova za ljetovanje na otoku Prviću, te financiranjem snimanja spotova za promidžbu obrazovanja na hrvatskom jeziku HNV želi dati podršku obrazovanju na hrvatskom jeziku«, kaže predsjednik HNV-a *Slaven Bačić*.

Šokački govori u Bačkoj pred izumiranjem

Šokački govori u Bačkoj su pred izumiranjem i sve ih manje ljudi koristi u svakodnevnom govoru, prvi su rezultati terenskog istraživanja o govoru šokačkih Hrvata u Bačkoj, koje je provela profesorica hrvatskog jezika i književnica za djecu *Marina Balažev*. Rezultati su predstavljani u utorak, 7. lipnja, na znanstvenom kolokviju u Zavodu za kulturu vojvodanskih Hrvata, koji je i organizirao ovo istraživanje.

Projekt na kojem radi *Marina Balažev* započeo je sredinom siječnja 2011. godine i trajat će još nekoliko mjeseci. Cilj ovoga projekta je obrada i opis govora sela Berega, Monoštora, Santova (Republika Mađarska) i Sonte. Staroštokavski govori u Bačkoj, tzv. »šokački« govori, pripadaju grupi govora slavonskoga dijalekta.

»Ti govori su značajni jer čuvaju dijelom staru akcentuaciju i dijelom staru sklonidbu. Značajni su kao dio hrvatskog jezika, ali i za rekonstrukciju nekakvih starih stanja u praslavenskom jeziku. Ovi govori brzo

Ove govore danas čuvaju samo još stari naraštaji, dok mladi u najvećoj mjeri govore standardnim srpskim jezikom, čulo se na znanstvenom kolokviju

izumiru, ne samo u Bačkoj nego i u Slavoniji, gdje ih također ima, pod utjecajem standarda i novostokavskih govora, kao i mnogih socioloških faktora. Šokačke govore danas čuvaju samo još stari naraštaji, dok mladi u velikoj mjeri govore standardnim srpskim jezikom. Stoga je značajno na terenu zabilježiti ono što je od njih preostalo i tako ih sačuvati«, kaže *Marina Balažev*.

Ovi su govori nedovoljno istraženi i znanstveno obrađeni, a već 80-ih godina prošloga stoljeća, kad ih je bilježio *Stjepan Sekereš*, bilo ih je malo.

»Ispitanika sam imala najviše iz sela iz kojega sam i

sama, a to je Bereg. Za ispitanike biram najviše žene, jer se kod njih najviše očuvao taj stari govor, budući da su tijekom života manje izbivale iz sela, za razliku od muškaraca koji su služili vojni rok ili češće bili u radnom odnosu negdje izvan sela. Tako da se njihov jezik mijenjao pod različitim utjecajima«, objašnjava *Marina Balažev*. Kako se radi o govorima koji spadaju u korpus hrvatskoga jezika, dijelove ovog istraživanja *Marina Balažev* je već objavljivala u stručnim časopisima i znanstvenim publikacijama u Republici Hrvatskoj.

»Dio istraživanja sam objavila u Hrvatskom dijalektološkom zborniku, dio će biti objavljen u Zborniku Dana akcentologije i svaki idući rad trebao bi biti objavljen u nekoj sličnoj publikaciji. To je značajno iz razloga kako bi i drugi istraživači imali uvid u neke specifičnosti ovdašnjeg govora, koji je dosad dosta slabo istražen. Interes hrvatske stručne javnosti za ove govore postoji, iako se i tamo staroštokavski govori, kakvih ima u Slavoniji, ne istražuju toliko koliko bi bilo potrebno, s obzirom da i oni izumiru«, objašnjava *Marina Balažev*.

Ravnatelj Zavoda za kulturu vojvodanskih Hrvata *Tomislav Žigmanov* istaknuo je kako je ta ustanova prepoznala važnost obrade, bilježenja i na taj način očuvanja šokačkih govora u Bačkoj, ujedno podupirući rad mladih znanstvenika.

Istraživački rad *Marine Balažev* na temu šokačkih govora bit će objavljen u idućem »Godišnjaku za znanstvena istraživanja« ZKVH-a.

D. B. P.

POZIV ZA VODITELJE KAZALIŠNIH, DRAMSKIH I RECITATORSKIH GRUPA

Seminar »Stvaranje kazališta« u Hrvatskoj

Hrvatska matica iseljenika i u 2011. godini održava seminar za voditelje školskih i inih kazališnih (dramskih i recitatorskih) grupa koje djeluju izvan Hrvatske, koji će se održati na Jadranskome moru u okolini Zadra na otočiću Galovcu. Seminar će trajati od 2. do 10. srpnja 2011. Polaznici, profesori i učitelji te kazalištarci drugih struka, upoznat će temelje dramske pedagogije te scenskoga pokreta i govora. Seminar je zamišljen kao radionica za poduku onih koji žele obogatiti svoje znanje o kazališnom iskazu ili jednostavno o javnom nastupu. Posebna će se pozornost usmjeriti ljubiteljima kazališne

umjetnosti koji će tek pokrenuti kazališnu grupu u lokalnim zajednicama. Stvaranje kazališta od osobite je koristi voditeljima iseljeničkih kazališnih grupa koje djeluju u bilingvalnomu jezičnom okružju i multikulturalnim sredinama. Obrađuju se pojedini elementi hrvatskog kulturnog identiteta te, na temelju zadanoga teksta poučava kultura izgovora hrvatskoga standardnog jezika i govora kojima se služe naše autohtone manjinske zajednice u europskim zemljama. Snaga tog Matičinog projekta je u kazalištu kao mediju, jer je ono sinteza mnogih umjetnosti i nudi različite oblike kulturnog djelovanja. Seminar će, kao i

proteklih desetak godina, voditi redateljica iz Zagreba *Nina Kleflin*. Kao iskusni redatelj, koji iza sebe ima stotinjak režija, ali i kao prokušani pedagog i predavač (predavala je glumu i režiju i na sveučilištu Carnegie Mellon u SAD), ona će polaznike, predavanjima i pokusima, provesti kroz sve faze nastanka jedne kazališne predstave.

Seminar završava izvedbom male predstave, veselim događajem kojeg lokalno stanovništvo i turisti rado posjećuju. Nakon priredbe, sudionici dobivaju potvrdu o sudjelovanju na seminaru. Sudionici će biti smješteni u hostelu Franjevačkog samostana u dvokrevetnim sobama sa kupa-

onicama, gdje će, u miru okruženi prekrasnim morem, imati idealne uvjete za rad. Troškove boravka na Školjiću - participiraju sudionici (250 kn po danu - puni pansion), dok ostale troškove snosi HMI.

Prijavnice se primaju do 20. lipnja 2011.

Za sve obavijesti i prijavnice molimo da se obratite organizatoru seminara *Nives Antoljak*.

HRVATSKA MATICA
ISELJENIKA / CROATIAN
HERITAGE FOUNDATION
Odjel za kulturu: *Nives Antoljak*
E-mail: nives@matiss.hr
Trg Stjepana Radića 3, 10000
Zagreb

HRVATSKA / CROATIA
tel: (+385 1) 61 15 116
fax: (+385 1) 61 11 522

SAJAM KONZERVACIJE I RESTAURACIJE, OBNOVE DVORACA I POVIJESNIH ZGRADA U SRIJEMSKOJ MITROVICI

»Baština '11«

Sajam je obuhvatio sljedeća područja: tehnologije i tehnike za restauraciju, materijali za restauraciju i kemijski proizvodi, oprema i alati za konzerviranje, materijali za obnovu, inventarske metode, arhivska građa, istraživački studiji i inovacije, zaštita povijesnih objekata, restauriranje vrtova, zanati, publikacije i specijalizirani časopisi i tematske izložbe

Prvog dana lipnja u Srijemskoj Mitrovici otvorena je trodnevna manifestacija Drugi međunarodni sajam konzervacije i restauracije, obnove dvoraca i povijesnih zgrada, pod naslovom »Baština '11«.

Ovaj sajam organizirali su Kulturni forum iz Srijemske Mitrovice u suradnji s Pokrajinskim zavodom za zaštitu spomenika kulture, Zavodom za zaštitu spomenika kulture Srijemska Mitrovica, Prirodno-matematičkim fakultetom – Departman za geografiju, turizam i hotelijerstvo i Turističkom organizacijom Vojvodine. Na sajmu je sudjelovao i *Marco Zuppiroli* sa Sveučilišta iz Ferare (Italija).

PARTNER – ISTARSKA ŽUPANIJA

Ove godine regionalni partner sajma je Istarska županija, odnosno Upravni odjel za kulturu, s ustanovama: Muzej Lapidarium Novigrad, Muzej grada Umaga, Arheološki muzej Istre u Puli, privatna tvrtka za restauraciju Kapitel iz Zminja, te Turistička zajednica istarske županije. Istrani su se predstavili predavanjima koja su održali: prof. *Ivan Matejačić*, *Branko Orbančić*, *Sandra Ilić*, *Željko Bistровić*, *Ketrin Miličević Mijošek*. Uz predavanja i edukacijske radi-

onice svi istarski kulturnjaci predstavili su svoj rad i na štandovima putem postera i video prezentacija. Osim predavanja, na štandovima se moglo priključiti edukacijskim radionicama. Muzej grada Umaga predstavio se projektom SEPOMAIA, upoznavajući javnost s nizom antičkih arheoloških lokaliteta vila rustika koje se protežu duž obale sjeverno od Umaga. Muzej na lokalitetima od 2001. godine provodi arheološka istraživanja i hidroarheološka istraživanja. Spoznaje s lokaliteta muzej je pretočio u manifestaciju oživljene povijesti Sepomaia viva, međunarodni festival antike, koji ove godine obilježava desetogodišnjicu. Arheološki muzej Istre predstavio je projekte obnove i rješenja valorizacije i ideje prezentacije za arheološke lokalitete Monkodonja/Musego kraj Rovinja, crkve sv. Marije Formoze u Puli, te crkve sv. Srdaca u Puli. Predstavili su se i 3D laserskom simulacijom pulskih spomenika. Na štandovima su posjetitelji mogli pogledati literaturu i suvenire svih muzeja.

O razlozima zbog koji je Srijemska Mitrovica izabrana kao mjesto održavanja sajma, organizator sajma i predsjednik Kulturnog foruma *Radomir Jovelić Višerom* kaže: »Srijemska Mitrovica je izabrana jer ispod svojih ulica i kuća krije tragove nekada raskoš-

nog i moćnog rimskog grada Sirmiuma, koji je nastao prije 7000 godina i zahvaljujući svom zemljopisnom položaju uvijek bio u središtu ekonomskih i kulturnih zbivanja. Dakle, važnost zemljopisnog položaja utvrđena je još u antičko vrijeme, kada je za vrijeme Rimljana ovaj grad predstavljao značajan centar i važno prometno raskrižje.

Ove činjenice nas obvezuju da dokazivanjem spremnosti za suradnju u svakom trenutku budemo dobri domaćini svakoj dobroj ideji, a najbolji primjer je ovaj sajam. Sigurno da je zaštita spomenika kulture veoma složen i odgovoran zadatak koji se ne sastoji samo od čišćenja, konzerviranja i restauracije, već podrazumijeva i poduzimanje mjera da se smanje, pa čak i spriječe njihova buduća oštećenja ili propadanja pod utjecajem štetnih faktora.«

CILJ SAJMA

»Cilj sajma je skrenuti pozornost domaće i međunarodne javnosti na stanje kulturne baštine u Srbiji i neophodnost podizanja svijesti o potrebi njene zaštite, kako bi je sačuvali za buduće generacije, kao i da se pripremimo za korištenje fondova EU za zaštitu kulturne baštine, kaže Višerom. »Sajam je namijenjen znastvenicima i stručnjacima iz područja zašti-

te kulturnih dobara, povijesti umjetnosti, arhitekture, urbanizma, prostornog planiranja, ekonomije, marketinga, turizma i drugih znanstvenih područja, konzervatorima, restauratorima, arheolozima, predstavnicima državnih institucija, lokalnih uprava i samouprava, proizvođačima građevinskih materijala i sredstava za zaštitu, fondacijama, potencijalnim investitorima, ali i vlasnicima dvoraca i starih zgrada. Također, i posjetiteljima želimo omogućiti pristup praktičnim demonstracijama i prezentacijama, kako bi mogli upoznati mnoge tradicionalne materijale i tehnologije koje se koriste u konzervaciji i restauraciji, kao i one potpuno nove«, naglašava Višerom.

Ove se godine obilježava 10 godina suradnje između Istarske županije i AP Vojvodine, tako da je i ovaj sajam samo potvrda te dobre i uspješne suradnje. Sudionici sajma iz Istarske županije su iskoristili priliku uspostaviti suradnju s kolegama iz srodnih institucija kulture iz Vojvodine i Srbije, pa su posljednji dan iskoristili i obišli tvrđavu Bač u Baču.

Što se tiče planova za budućnost, oni će biti usmjereni na pripremu održavanja trećeg sajma i njegovom još raznovrsnijem sadržaju kako bi se privukao još veći broj izlagača.

Dario Španović

Pregled mehanizacije pred žetvu

Stožer za žetvu Grada Subotice objavio je raspored pregleda radnih strojeva (kombajna, traktora i drugih strojeva) koji sudjeluju u žetvi, koji organizira Vatrogasni savez Subotice. Pregled kombajna košta 1500 dinara, a traktora 1000, a obavljat će se od 8 do 13 sati po sljedećem rasporedu: DVD Matica Subotica (10. lipnja – Šupljak, 11. lipnja – zaobilazni put Palić, 12. lipnja – Kelebija, Široki pogon, 14. lipnja – Bikovo, 15. lipnja – Mala Bosna, Mali Bajmok, Kaponja, Mala Baja, 16. lipnja – Bajski put, 1 maj, 17. lipnja – Čantavirski put, 18. lipnja – Đurđin (pregled aparata na imanju obitelji Jaramazović i pregled mehanizacije na terenu), 20. lipnja – Aleksandrovo, Verušić, Hrvatski Majur).

DVD Bajmok (od 13. lipnja svaki dan do početka žetve pregled aparata i mehanizacije), DVD Stari Žednik (9. i 10. lipnja pregled aparata u Vatrogasnom domu i pregled mehanizacije do početka žetve), DVD Čantavir (15. 16. i 17. lipnja pregled aparata u Vatrogasnom domu i pregled mehanizacije do početka žetve), DVD Tavankut (20. i 21. lipnja pregled aparata i pregled mehanizacije do početka žetve u Gornjem i Donjem Tavankutu).

Gradonačelnik traži pomoć države

JKP »Vodovod i kanalizacija« uskoro će dobiti građevinsku dozvolu za izgradnju vodovodne mreže od Subotice do Ljutova, Gornjeg i Donjeg Tavankuta. Završeni su i odobreni projekti za sekundarnu kanalizacijsku mrežu u Ulici Albe Vidakovića u Aleksandrovu i u nekoliko ulica u Željezničkom naselju, a gradonačelnik *Saša Vučinić* rekao je kako će tražiti od države da preuzme dalju otplatu novoizgrađenog pročišćaća otpadnih voda, čime bi gradu ostala znatna sredstva za investicije u području vodoopskrbe i odvođenja otpadnih voda.

Otvoren termalni bazen na Paliću

Termalni bazen na Paliću otvoren je za kupaće od 4. lipnja, s radnim vremenom od 9 do 19 sati. Spasilačka služba će raditi tijekom cijele sezone rada bazena čija termalna voda ima blagotvorni utjecaj na lokomotorni aparat, reumatizam, stanja poslije preloma kostiju i na stanja nakon kirurških intervencija na koštano - zglobnom sistemu. Cijena ulaznice za odrasle je 200 dinara, za umirovljenike 100, za djecu 50 dinara, a za djecu ispod dvije godine, kao i za treće djetete, ulaz je besplatan.

Uspjelo spremanje

U akciji »Veliko spremanje Srbije« organiziranoj povodom Dana zaštite okoliša na inicijativu Ministarstva zaštite životnog okoliša, rudarstva i prostornog planiranja održanoj u subotu, 4. lipnja, u Subotici je sudjelovalo 800 sudionika iz državne i gradske uprave, 605 sudionika javnih i javno komunalnih poduzeća, 180 sudionika gospodarskih društava, 430 sudionika udruga građana i društava, 8021 sudionik iz osnovnih i srednjih škola, kao i 2100 građana u svojim mjesnim zajednicama. Akcija je provedena na 248 lokacija, s posebnim akcentom čišćenje Palića. Tijekom akcije bilo je angažirano pet otvorenih kamiona, jedan utovarivač, pet podizača, kao i osam kamiona smečara, a prikupljeno je 6500 vreća s otpadom, na teritoriju grada postavljeno je dodatnih 11 velikih kontejnera od pet kubika,

na deponij je odveženo 197 tona otpada, dok su privatnici, pojedinci toga dana na deponiju istovarili 85 tona otpada. Prikupljeno je i 300 kilograma papira, kao i 350 kg plastike.

Za ljepšu Suboticu

Uželi da motivira sugrađane kako bi oplemenili svoj životni prostor i grad učinili ljepšim, JKP »Čistoća i zelenilo« raspisalo je natječaj za izbor najljepše uređenih zelenih površina pod nazivom »Za ljepšu Suboticu«. Natječaj je otvoren za sudionike u nekoliko

kategorija: izbor najljepšeg balkona okrenutog prema ulici, najljepše uređena zelena površina oko stambenog objekta, najljepša zelena površina ispred poslovnog objekta, najljepše uređeno školsko dvorište i najljepše dvorište predškolske ustanove. Natječaj traje do 9. srpnja, a poslije dostavljenih prijava, stručno povjerenstvo će običi sve prijavljene sudionike i proglasiti pobjednike, koji će biti nagrađeni vrijednim nagradama. Svoje prijedloge i prijave građani mogu poslati na adresu: JKP »Čistoća i zelenilo«, Jozsefa Attile 4, 24000 Subotica, s napomenom: »Za ljepšu Suboticu«. Prijave se mogu poslati i na e-mail: cistoca@yunord.net. Prijava treba sadržati ime i prezime vlasnika stana ili osobe za kontakt, adresu, broj telefona. Dodatne informacije se mogu dobiti putem telefona 024/620 404, a kontakt osoba je *Vladimir Dulić*.

Temeljem članka 10. Zakona o procjeni utjecaja na životni okoliš (»Službeni glasnik RS« broj 135/04) Gradska uprava, Tajništvo za lokalni ekonomski razvoj, gospodarstvo, poljoprivredu, komunalne poslove i zaštitu životnog okoliša, Služba za zaštitu životnog okoliša i održivi razvoj, Subotica - Trg slobode br. 1.

OBAVJEŠTAVA

Da je podniet zahtjev za odlučivanje o potrebi izrade studije o procjeni utjecaja na životni okoliš od strane nositelja projekta »TELELINK« D.O.O. Beograd, Omladinskih Brigada 88 b ovlaštenog od strane »TELEKOM SRBIJA« A.D. Beograd, Surčinski put 1a, za Projekt: Radio bazna stanica »SU KIREŠKA« na katastarskoj parceli 18962/3 KO Novi Grad, Grad Subotica.

Uvid u podatke, obavještenja i dokumentaciju iz zahtjeva nositelja projekta, može se izvršiti u prostorijama Službe za zaštitu životnog okoliša i održivi razvoj, II. kat Stare gradske kuće, soba 226 u periodu od 10. 6. 2011 do 20. 6. 2011. godine, u vremenu od 10 do 12h.

Molimo vas da u roku od 10 dana od dana oglašavanja, dostavite mišljenje o zahtjevu za odlučivanje o potrebi izrade studije o procjeni utjecaja predmetnog objekta na životni okoliš ovom nadležnom tijelu.

TERRA'S SA SVOJIM ČLANOVIMA NA SAJMU U OSIJEKU

Zajedno na EU tržište

Na osječkoj Tvrdi održan je sajam »Budi eko« na kojem se predstavilo dvadesetak proizvođača iz Osječko-baranjske regije te iz BiH i Srbije s ponudom voća, povrća, sokova, džemova i brojnih certificiranih organskih i ekoloških proizvoda

Dobra suradnja između 'organskih' poljoprivrednika susjednih zemalja potvrđena je i nedavnim posjetom i sudjelovanjem subotičkih proizvođača u Osijeku na sajmu »Budi eko«. Naime, subotička udruga Terra's je 27. i 28. svibnja zajedno sa svojim članovima - *Josipom Mamužićem, Árpádom Csikosem, Jánosom Faragom i Antalom Cindalom* - sudjelovala na sajamskoj manifestaciji organskih, odnosno ekoloških proizvoda održanoj na osječkoj Tvrdi.

Sajam je realizirala udruga Slap iz Osijeka kroz pilot projekt »EcoCompetitive« te uz podršku i suradnju flamanske vlade. Predstavilo se dvadesetak proizvođača iz Osječko-baranjske regije te iz BiH i Srbije, s bogatom ponudom voća, povrća, vina, sokova, džemova i brojnih drugih certificiranih organskih i ekoloških proizvoda.

Budući da je sve više poljoprivrednih proizvođača koji u organskoj proizvodnji vide priliku za konkurentnost na tržištu, te da hranu bez pesticida, herbicida i ostale kemije sve više cijene i potrošači, Udruga za kreativni razvoj Slap iz Osijeka spojila je jedne i druge na taj način što je organizirala ogledni sajam organskih proizvoda na kojem su se predstaviti slavonski proizvođači s »eko markicom« na svojim proizvodima.

»Organska poljoprivreda odlična je prilika za samozapošljavanje u ruralnim krajevima. Ne zahtijeva velika ulaganja, profitabilnost se može postići i na manjim površinama, a tu su i sve ostale dobrobiti za potrošače koje tako uzgojena hrana donosi. Upravo zato Slap i kroz svoje projekte EcoCompetitive i Organica.net nastoje jačati kapacitete malih organskih proizvođača kako bi postali konkurentniji na domaćem, a sutra i tržištu Europske Unije«, kaže predstavica udruge Slap *Sonja Vuković* te dodaje, kako su Hrvatska, Bosna i Srbija zemlje

sličnih podneblja, sličnih problema i mogućnosti te je neophodno udružiti snage, razmijeniti iskustva i na taj način istupiti na europsko tržište potpomažući jedni druge.

Usporedo sa sajmom održana je konferencija na Poljoprivrednom fakultetu s gostima iz Flandrije, predstavnicima hrvatskog ministarstva iz sektora ekološke poljoprivrede i lokalne samouprave, čije su se teme bavile stanjem i perspektivama na tržištu organske proizvodnje u Europi, marketingom i prodajom organskih proizvoda unutar EU, prepoznavanjem prodajnih kanala za male eko-proizvođače, te razvojem lokalnog tržišta stvaranjem robne

marke regionalnih proizvoda, i mnoge druge. Na međunarodnoj konferenciji uz proizvođače sudjelovali su i predstavnici udruge iz Belgije, koji su predstavili primjere dobre prakse iz EU, te odgovarali na pitanja kako postati konkurentniji na novom tržištu koje se uskoro otvara u Hrvatskoj.

S obzirom na suradnju Slapa i Terra'sa pri realizaciji zajedničkog projekta »Organica.net« ovo je bila idealna prilika i razlog više za posjet 'organskih' poljoprivrednika iz Srbije, izlaganje na sajmu, te umrežavanje s kolegama iz Hrvatske.

J. I.

ODRŽANI IZBORI ZA ČLANO

Pobjeda op

Rezultati izbora za skupštine mjesnih zajednica održanih u nedjelju, 5. lipnja, dočekani su sa zanimanjem u subotičkoj javnosti, a donijeli su i nekoliko iznenađenja. Savez vojvođanskih Mađara dobio je najveće povjerenje glasača te je ova stranka osvojila oko 25 posto mandata. Premda je ovaj rezultat bio očekivan, u subotičkoj je javnosti bio dočekan sa zanimanjem jer je SVM od prije dvije godine, poslije raspada koalicije s Demokratskom strankom, u oporbi. DS je drugoplasirana stranka s oko 20 posto osvojenih mandata, a na iznenađenje velikog broja Subotičana na trećem mjestu je, s oko 13 posto osvojenih mandata, Demokratska stranka Srbije.

Zanimljivo je da ni lista DS-a koju je predvodio gradonačelnik *Saša Vučinić* u Dudovoj šumi nije sjajno prošla, s 333 dobivenih glasova i 3 osvojena mandata na drugom je mjestu iza SVM-a s 468 glasova i 5 osvojenih mandata, a treća stranka je DSS s 317 glasova i tri mandata. Donekle je iznenađenje i uspjeh Lige socijaldemokrata Vojvodine, budući da ova stranka u aktualnom sazivu lokalne Skupštine nema svog predstavnika, a sada je s 10 posto osvojenih mandata na četvrtom mjestu. Peti na rang listi je Demokratski savez Hrvata u Vojvodini. Zanimljiv je uspjeh najmlađe stranke u gradu – Socijaldemokratske partije, koja je u gradu organizirana za svega nekoliko mjeseci a na izborima su postigli zavidan rezultat u mjesnim zajednicama u kojima su imali svoje liste. Unatoč očekivanju boljih rezultata Srpska napredna stranka je jedva prešla cenzus (5,5 posto glasova), a oko ili ispod granice cenzusa ostali su Ujedinjeni regioni Srbije, Socijalistička partija Srbije, Srpska radikalna stranka, itd.

NOVE SKUPŠTINA MJESNIH ZAJEDNICA

porbe

Premda su za stranke ovi izbori bili svojevrsno odmjeravanje snaga pred mnogo važnije parlamentarne, pokrajinske i lokalne izbore, dosadašnja iskustva pokazuju kako rezultati izbora za mjesne zajednice obično ne odlikavaju izbornu volju građana na ostalim razinama

PORUKA GRAĐANA VLASTIMA

Predsjednik DSHV-a *Petar Kuntić* ocijenio je rezultate svoje stranke uspješnim jer je u odnosu na prošle izbore osvojen ukupno veći broj glasova, te je stranka zadržala primat u mjestima koja su pretežito nastanjena na hrvatskim življem. »U mje-

koalicije koje su imale podbačaj. »To govori da građani nisu zadovoljni postojećim stanjem i da će trebati dosta poraditi kako bi se povratio izgubljeni ugled«, smatra Kuntić te dodaje, kako su izbori i dobar pokazatelj pred buduću parlamentarne izbore i da DSHV »bez obzira na razne komentare, kojih je bilo u protekle četiri godine, ima svoje

stima od Bikova do Tavankuta, te u mjesnim zajednicama Gat i Ker, ostvarili smo ili pobjedu ili drugo mjesto, što znači da ćemo participirati u vlasti. Na razini grada, pak, poslije SVM-a, DS-a, DSS-a i Lige, koja je pozitivno iznenađenje ovih izbora, mi smo peti po redu s 2107 glasova. Ovome treba dodati i našu suradnju s Pučkom kasinom u Malom Bajmoku i Aleksandrovu, kao i 10 posto naših glasova koji su pridonijeli uvjerljivoj pobjedi na Paliću«, kaže Kuntić.

On izbore ocjenjuje povoljnim jer je DSHV, kako kaže, jedini preživio iz koalicije koja je sada na vlasti u Subotici, odnosno dobio je više glasova nego na prošlim izborima, za razliku od ostalih stranaka

biračko tijelo i da ono može jačati«. Kuntić kaže kako za njega uspjeh DSS-a nije iznenađenje ovih izbora. »Budući da se unaprijed znalo da forsiranje DSS-a faktički ide u smjeru slabljenja SNS-a zbog budućeg eventualnog pregrupiranja vlasti u Subotici, jer se pretpostavlja da bi DSS išao s DS-om u nekim kalkulacijama, za mene to nije iznenađenje. Srpsko stanovništvo uglavnom je glasovalo za DSS, a SNS je čak slabiji od DSHV-a po ukupnom broju. Međutim, Liga je imala sudbinu kao i SVM, oni nisu sudjelovali u gradskoj vlasti. Faktički, građani su glasovali za one koji nisu u vlasti, a protiv onih koji su u vlasti. Otprilike to je ta poruka, zato je i Liga tako profitirala«, kaže Petar Kuntić.

Osim iznenađenja na izborima, zanimljivo će biti vidjeti tko će s kim formirati vlast u mjesnim zajednicama. Kuntić kaže kako sada slijede razgovori s DS-om, Ligom, itd., ali da DSHV neće s vrha naređivati mjesnim odborima s kim trebaju ulaziti u koalicije. Ipak, središnjica stranke će donijeti odluku s kojim strankama se ni pod kojim uvjetima neće praviti koalicije, a to su, kako kaže, desno orijentirane političke opcije.

UVERTIRA ZA LOKALNE, POKRAJINSKE I PARLAMENTARNE IZBORE

Predsjednik subotičkog odbora LSV-a *Veljko Vojnić* kaže kako je ova stranka izuzetno zadovoljna rezultatom jer su osvojili 20 posto glasova više nego na prethodnim izborima, a s 10 posto osvojenih mandata očekuju sudjelovanje u vlasti u desetak mjesnih zajednica. »O koalicijama će se pregovarati, mi očekujemo također i odluku Glavnog odbora stranke prema kojoj bismo ubuduće koalicije

koje pravimo na republičkoj i pokrajinskoj razini pravili i na lokalnu. Svjedoci smo da se često prave neprirodne kolacije, a onda i građanstvo stječe dojam da se koalicije prave samo radi vlasti, a ne radi građana«, kaže Vojnić te ističe, kako je stav Lige da u Subotici sve demokratske stranke trebaju činiti jedan blok.

Premda su za stranke ovi izbori bili svojevrsna štih proba i odmjeravanje snaga pred mnogo važnije parlamentarne, pokrajinske i lokalne izbore, dosadašnja iskustva pokazuju kako rezultati izbora za mjesne zajednice obično ne odlikavaju izbornu volju građana na ostalim razinama. Dobrim dijelom razlog je mala izlaznost na izbore za mjesne zajednice, koja je, istini za volju, ovoga puta bila nešto veća od uobičajene, glasovalo je 25,62 posto birača, što je za oko tri posto više u odnosu na prethodne izbore. Stoga, odlučujuću riječ imat će tri četvrtine Subotičana s pravom glasa koji ovoga puta nisu izašli na birališta.

S. Mamužić

Ponavljanje izbora

Izbori će biti ponavljeni u četiri mjesne zajednice na četiri biračka mjesta na kojima je bilo glasovanja birača koji nisu bili upisani u birački popis. Izbori se ponavljaju u nedjelju, 12. lipnja, u mjesnim zajednicama Novo Selo, Bajnat, Aleksandrovo i Bajmok.

Predsjednik Gradskog izbornog povjerenstva *Siniša Davčik* kaže kako nije bilo nikakvih prigovora na rad biračkih odbora, a ponavljanje izbora će biti provedeno zbog pogrešaka koje su konstatirane u zapisnicima na biračkim mjestima.

Na izborima za članove skupština mjesnih zajednica održanim u nedjelju, 5. lipnja, građani su birali između oko 2800 kandidata na 269 izbornih lista u 36 mjesnih zajednica i na 108 biračkih mjesta. Od 131.118 Subotičana s pravom glasa glasovalo je više od 30.000, što je izlaznost od 25,62 posto.

IZLOŽBA CRTEŽA SAVE HALUGINA

Zabilješke životne stvarnosti

U Galeriji »Dr. Vinko Perčić« postavljena je izložba

crteža »Adumbracije« poznatog subotičkog vajara

Save Halugina na kojoj su predstavljeni njegovi

radovi nastali od 1995. godine naovamo

Pod naslovom »Adumbracije« poznati subotički kipar Sava Halugin po prvi je put izložio svoje crteže nastale u posljednjih 15 godina, koji se, osim što ranije nisu bili izlagani, razlikuju od dosadašnjih njegovih radova. Budući da je Halugin posljednju svoju izložbu u Subotici priredio prije više od desetak godina u svom privatnom postavu, tim više je zanimljivo vidjeti njegovo posljednje razdoblje stvaralaštva predstavljeno u Galeriji »Dr. Vinko Perčić«. Ovo razdoblje, od 1995. godine naovamo, predstavljeno je crtežima različitih formata koji, odajući dojam racionalnosti i funkcionalnosti, odišu neobičnom snagom forme koja je dodatno naglašena crnom bojom. Sam autor kaže kako kroz ove crteže, zabilješke, razmišljanja otkriva svoj intimistički prostor kao svoj osobni laboratorij.

»Želio sam mimo skulpture i treće dimenzije, na kojima puno radim, izložiti nešto što sam nazvao adumbracijama, jednom riječju nešto što je u meni misaoni koncept upravo onoga što radim. Kako bih imao dovoljno sagledanosti, te sam crteže 'kačio' na zidove, zakucavao, i upravo kako je tamo bilo postavljeno, prenio sam ih u ovaj galerijski prostor. Crteži su nastali mimo skulptura – ovo je nešto što bilježim, fiksiram kao oblik zapisa. Ti moji zapisi su

tako jedan metaforički naslov, uslovljene adumbracijama, skicama, razmišljanjima, neakvim možda i potrebama da se realiziraju u treću dimenziju, ali i ne moraju. Nisam ovim svojim radovima uvjetovan u neakvu shemu koja je postojeća, uvijek sam želio predstaviti se sa svojom iskrenošću, i neakvim svojim samoinicijativama, da upravo ono što me zanima jednostavno i istražujem i konstantno radim«, kaže Sava Halugin.

Ove zabilješke nastajale su iz dana u dan, tematski one predstavljaju stiliziranu stvarnost, nisu izmišljeni motivi i prizori, već slojevite analize sklopova strojeva, alata, animalističkih formi, i općenito, životne stvarnosti prenesene na vlastiti način. »To je za mene blagodat i, moram reći, jedan put koji me osvježava i koji futuristički djeluje na mijenjanje moje skulpture u trećoj dimenziji, koja će vjerojatno biti drugačija poslije ove izložbe, i možda zajedno u

nekoj sintezi s novim crtežima imati jedan fluid koji se razlikuje od prethodnih. Osjeća se da nisam pravio djela za izložbu, te se u tom smislu anagažirao, jer za jednu ozbiljnu izložbu treba desetak godina kako bi čovjek pokazao što je uradio. A, nisam niti želio ići prečicom. Jednostavno, u mnoštvu suvremenih informacija koje postoje i koje čovjek normalno prati, kako kroz izložbene aktivnosti u velikim gradovima, tako i preko raznih sredstava komunikacija, uvjerenost jednog umjetnika da vjeruje u moć osluškivanja sebe je mnogo jača od samih informacija, i one mi služe samo kao jedan način razonode, pa i uživanja«.

Osim što su ovi crteži prvi puta predstavljeni, Halugin također i prvi puta izlaže u Galeriji »Vinko Perčić«, za koju kaže da se u okviru subotičkih galerija i izložbenih prostora prepoznaje po svojim konceptima. »Moram vam reći kako

mi se izuzetno dopada koncept i prezentacija direktora galerije *Spartaka Dulića*, koji se bavi, prati i pomalo istražuje upravo neka specifična zbivanja u suvremenim tokovima kako kod nas, tako u bivšim jugoslavenskim prostorima, pa i širim europskim. Ova bi galerija trebala biti veći predmet zanimanja znatiželjnika, povjesničara, likovnih kritičara, analitičara, jer su u njoj izlagala vrlo značajna imena, imena s venecijanskih bijenala, imena koja su obilježila upravo europsku epohu kroz različite medije. Dulić jednostavno želi unijeti upravo jednu svježinu u grad koji zahvaljujući njegovoj agilnosti, mladosti njega kao stvaratelja, koji ima identične potrebe za istraživačkim radom, jednostavno biva jedan specifikum. Zašto bi sve galerije radile na isti način, izlagale iste profile umjetničkih asocijacija? To ne vodi ničemu«, smatra Halugin.

S. Mamužić

FRANJEVAČKA KUĆA »DOM MIRA« KOD HORGOSA

Ljekoviti dodir prirode i tišine

»Domom mira« nadomak Horgosa uistinu vlada mir. U potpunoj suprotnosti bučnim gradskim ulicama, ovdje, u spokoju kompleksa starih i novih objekata okruženih zelenilom i vodom, u atmosferi salaša, »odjekuje« tišina i čuju se gotovo zaboravljeni skladni zvuci prirode. Domus pacis (Dom mira) je franjevačka kuća duhovnih vježbi u vlasništvu franjevačkog samostana iz Novog Sada (koji pripada Hrvatskoj franjevačkoj provinciji sv. Ćirila i Metoda sa sjedištem u Zagrebu), s prvenstvenim ciljem pružiti mogućnost ljudima, pojedincima i skupinama za duhovnu obnovu i povlačenje u mir i samoću. Dom mira opremljen je smještajnim prostorom, velikom blagovaonicom i dvoranom, te se mnoge grupe i organizacije odlučuju da u mirnom i lijepom prirodnom okruženju organiziraju duhovne vježbe, molitvene sastanke, seminare, konferencije, forume, kulturne i slične manifestacije. Omogućeno je organiziranje i obiteljskih slavlja, kao što su krštenje, krizma, imendan, rođendan, sklapanje braka, susret prijatelja, susret školskih drugova i sl. Franjevačka kuća susreta i duhovnih vježbi započela je s radom 1997. godine, a osnivač je fra *Károly Harmath*.

»Znamo jako dobro čak i godišnje odmore planirati«, kaže Harmath. »Sve je isplanirano, kad ići, gdje ići, koliko dana, planira se vrsta pansiona na odmoru, tip odmora ... Nikada se ne opuštam onako da doista uživamo samo u činjenici da egzistiramo. A to je najveći dar koji imamo. Ovo je mjesto gdje bi se moglo potpuno opustiti i prepuštiti se prirodi. Divno je gledati drveće, cvijeće, zalazak sunca, slušati ptice...

Jednostavno, postoji mogućnost da čovjek zađe u svoje dubine. Znamo da se danas živi površno i na površini, malo se razmišlja o sebi, o životnim situacijama, sve se obavlja na brzinu, a kada čovjek zastane na ovakvom mjestu to je i mjesto čišćenja, mjesto gdje možemo donositi neke odluke po kojima ćemo u budućnosti raditi ono što je svijetlo, ono što je čisto, ono što nam donosi nove snage. Nekako smo robovi i vremena i dužnosti jer mislimo da ako sjedimo i ne radimo ništa da je to izgubljeno vrijeme, a nije, jer u susretu sa sobom počinjemo shvaćati kako je veliko to da jednostavno postojimo, kako je život veliki dar, a to se može samo zaista u tišini prepoznati i početi cijeniti.«

K. Korponaić

10. lipnja 2011.

SULKE DOMAĆE PROIZVODNJE STIŽU S BIKOVA

Lagane kočije za brze utrke

*Tajnama rijetkog zanata, proizvodnjom sulki, ovladao je Ivan Crnjaković i pravi ih za zaljubljenike kasačkog sporta u našoj i okolnim zemljama * Pravi sulke, ali ih i koristi kao sudionik u utrkama, o čemu svjedoči polica puna trofeja * Priča o sulkama je i priča o ljubavi prema konjima, sportu, utrkama i prizorima na hipodromu kada konj »poleti«*

Zanos kojim će u obitelji Crnjaković pokazati slike na kojima »konji lete« u utrci, prizor u kojem se učini kao da nogama i ne dodiruju tlo, osjećaj je poznat samo pravim zaljubljenicima u konjički sport i dostignuća plemenite životinje pod rukom vještog čovjeka. Profesija *Ivana Crnjakovića* i njegove obitelji, uz onu osnovnu, zemljoradnju, iznikla je upravo iz te ljubavi prema konjičkom, preciznije, kasačkom sportu.

Prve sulke Ivan je proizveo prije dva desetljeća kada je odlučio posvetiti se kasačkom sportu, uporno i s mukom svladavajući vještine i tajne ovog malo poznatog zanata, a danas drži primat u iskustvu u našoj zemlji, ali i okolnim. Rijetke su zemlje koje se prepoznaju po proizvodnji sulki (koriste se u kasačkim utrkama, lagana trkača dvokolica, tj. male lagane kočije na kojima sjedi onaj koji upravlja konjem), poput Finske, Njemačke, Švicarske, Amerike, Kanade, a naše domaće polaze iz Bikova, s imanja Crnjakovića,

do mnogih poznatih uzgajivača kvalitetnih sportskih grla i natjecatelja u zemlji i inozemstvu.

POTREBNO JE ISKUSTVO

»Umijeće, ili ono što se zove tajna zanata, je u savijanju drveta«, kaže Ivan Crnjaković podsjećajući se prizora iz djetinjstva kada je prvi put gledao kako se prave sulke i dodajući da je u prvim nastojanjima da ih napravi u zreloj dobi imao pomoć u velikom iskustvu majstora sulki *Marka Šarca*, sada već pokojnog.

Sulke se prave od metala i drveta, s tim da je upravo najosjetljiviji dio, rude u koje se upreže konj, potrebno formirati od drveta, pri čemu se u dizajniranju prate modni trendovi i na hipodromima se mogu vidjeti u različitim bojama. Svaki proizvod Crnjakovića nosi i prepoznatljiv žig. »Potrebno je iskustvo, veliko iskustvo, znanje, pa još i talent, osjećaj, što li... Bio sam na rubu toga da odustanem kada sam počinjao, mučio se mučio, sve dok nisam uspio.

10. lipnja 2011.

Rude treba napraviti tako da nisu krute, drvo treba da 'radi', da se savije i vrati, kao gibanj, opruga.»

Crnjakovići se bave ratarstvom i stočarstvom i proizvodnja sulki nije prevladala i prerasla u osnovnu profesiju, ali je i više od hobija, u tijesnoj vezi s posvećenošću konjičkom sportu. »Sulke se ne kupuju svaki dan, one tko ih čuva mogu potrajati i 20 godina. Tako da se ne bavim samo proizvodnjom novih, već mi ih donose i na popravak, toga je danas više.« Sulki iz Bikova ima i u Italiji, Mađarskoj, Njemačkoj... »U inozemstvu ne popravljaju, kupuju nove, to je potrošni materijal. A kod nas i popravljaju.«

KADA KONJ POLETI

Ivan Crnjaković je uspješan u kasačkom sportu, mnogi pehari za prva mjesta s utrka stigli

su na salaš u Bikovu. Pehari stižu s kasačkih utrka, sada s konjem imena Villy Viktory, velikim ljubimcem obitelji. Neobična je sportska povijest ovog konja, pa se vlasnik tim više diči i ističe posebnost plemenitog grla, jer je s Villy Viktoryjem prije nekoliko mjeseci pobijedila i *Monika Kečenović* u utrkama organiziranim za žene u kasačkom sportu, pobijedila je već kao debitantica, i nastavlja nizati zavidne rezultate. U štali Villy umiljavajući se svom gazdi pokazuje i ljepotu i privrženost, a Ivan, uvijek ganut tim posebnim odnosom koji se stvara između paženih životinja i ljudskog bića, asocirajući na uspjehe mlade natjecateljice

i veliko zalaganje ljubimca na hipodromskoj stazi, komentira »Zaslужio je da ga i žene vole.«

Supruga Irena u svim poslovima i hobijima je uz muža, dijele i brigu i radosti. Posvećenost obitelji odgajanju stoke, i njezi konja ljubimca, bračni par Crnjaković ovako opisuje: »To je ljubav, mi u obitelji jako voli-

mo životinje i teško se od njih odvajamo kada dođe vrijeme. Kada smo se odlučili za kupnju Villyja, zbog bolesti više nije mogao sudjelovati u utrkama. Njegovali smo ga, volimo ga i vratio se u utrke 'na velika vrata'. Kao da se zahvaljuje svojim uspjesima.«

Katarina Korponaić

10. lipnja 2011.

NJEMAČKI EKSPERTI ZA ZAŠTITU VODA DUNAVA BORAVILI U APATINU

U duhu Dunavske strategije

Posljednjeg dana svibnja, u okviru uzvratnog posjeta vojvođanskim općinama, u Apatinu su boravili eksperti za zaštitu voda iz njemačke pokrajine Baden-Virtemberg *Michael Dreksler* i *Han Steiner*. Sastankom održanim u Plavoj dvorani SO Apatin, predsjedavao je predsjednik Općine dr. *Živorad Smiljanić*. Gosti su, pokraj Apatina, posjetili i Bačku Topolu, Odžake, Bečej, Kanjižu i Novi Bečej, čiji su predsjednici u ožujku ove godine boravili u Ulmu u svojstvu članova izaslanstva Skupštine AP Vojvodine.

Glavna tema razgovora bila je izgradnja Tvornice za preradu otpadnih voda u Robno-transportnom centru Apatin. Predsjednik Smiljanić upoznao je goste s projektima Općine Apatin vezanim uz Dunavsku strategiju, uz konstataciju kako je Apatin jedna od prvih općina u Srbiji koja je prije 5 godina pri-

stupila toj strategiji, o čemu svjedoče i izgrađeni kapitalni objekti na Dunavu, Međunarodna marina i Pristan za putničke brodove. U tom pravcu, naglasio je dr. Smiljanić, na lokaciji površine od 160 hektara budućeg Robno-transportnog centra Apatin na Dunavu stvoreni su neophodni infrastrukturni uvjeti za izgradnju Luke za pretovar robe s intermodalnim terminalom i logističkim centrom, a jedan dio lokacije namijenjen je izgradnji pročištača otpadnih voda za potrebe općine Apatin.

Po početnoj ideji realizaciji tog kapitalnog projekta zajednički su trebali pristupiti Općina i Apatinska pivovara, no Apatinska pivovara je u međuvremenu odustala od partnerstva i odlučila na istom prostoru izgraditi Tvornicu za preradu otpadnih voda samo za potrebe vlastite proizvodnje, pa se Općina Apatin preorijentirala na

izgradnju vlastitog pročištača. Ovaj projekt, s visokim tehnološkim referencama, predmnijeva zaštitu Dunava od negativnog utjecaja otpadnih voda, jer će se one pročišćavanjem dovesti u kategoriju sanitarne vode i tako ispustiti u Dunav.

Gosti iz Njemačke su zahvalili na pozivu za posjet nave-

Apatinske pivovare, jer bi tako osjetno pojeftinila realizacija projekta. Steiner je na koncu rekao kako bi i Apatinu dobro došla tehnologija kojom se u Njemačkoj u sustavima za preradu otpadnih voda efikasno odstranjuje farmaceutski otpad od bačenih lijekova i hormona, pa se tako pročišćena voda

Baden-Württemberg

Njemačka pokrajina Baden-Württemberg nalazi se na jugozapadu zemlje. Atraktivna je zahvaljujući romantičnim gradovima, bajkovitim zalcima, zanimljivim lokalitetima, prestižnim sveučilištima i fenomenalnoj prirodi. Pokrajina broji 10 milijuna stanovnika, graniči se sa Švicarskom na jugu i Francuskom na zapadu. Glavni grad pokrajine je Stuttgart.

denim vojvođanskim općinama, a Michael Dreksler je istaknuo koliko je impresioniran uređenim u Apatinu. Drugi gost, Han Steiner, izrazio je žaljenje što tvornica nije građena kao zajednička investicija Općine i

vraća u životni ciklus. Nakon razgovora, gosti su u društvu domaćina obišli Međunarodnu marinu, Pristan za putničke brodove, RTC i Banju Junaković s Wellness centrom.

Ivan Andrašić

U TAVANKUTU ODRŽANO EDUKACIJSKO PREDAVANJE O TEHNOLOGIJI VOČARSTVA

Zaštita jabuke i očuvanje roda

U Donjem Tavankutu, u Osnovnoj školi »Matija Gubec«, održano je drugo po redu edukacijsko predavanje o voćarstvu. Predavanje je održano u petak, 3. lipnja, a u okviru već najavljenog Tavankutskog festivala voća koji

će biti organiziran na jesen.

Festival voća, kako su istakli organizatori, osmišljen je kao manifestacija čija je osnovna ideja da se edukacijskim i kulturnim obilježavanjima objedine i povežu voćari Tavankuta i šire okolice.

Namjera je svaku iduću godinu proglasiti godinom određenog voća i na taj način edukacijama utjecati na razvoj tehnologije voćarstva, a kulturnim manifestacijama pridonijeti kvalitetnijem predstavljanju identiteta našeg kraja.

U tom je cilju i pripremljena serija edukacijskih predavanja koja se organiziraju u suradnji škole u Tavankutu, Hrvatskog kulturno-prosvjetnog društva »Matija Gubec« te lokalnih voćarskih zadruga.

Predavanje kojem je nazočila velika skupina zainteresiranih proizvođača održali su: dipl. ing. *Marija M. Kolundžija* na temu »Zaštita jabuke od bolesti i štetočina u 2011. godini, osvrt i očekivanja...«, potom mr. *Ranko*

Čabrilovski s Poljoprivrednog fakulteta u Novom Sadu na temu »Gnojidba zasada jabuke«, *Damir Varga*, direktor Poljoprivredne stručne službe u Subotici, koji je predstavio rad te službe u Subotici, te asistent na Poljoprivrednom fakultetu u Novom Sadu dr. *Nenad Magazin*, koji je voćarima pojasio prevenciju pojave fizioloških bolesti jabuke.

Navedena su predavanja, kako je istaknuo dr. Nenad Magazin, dio IPA projekta prekogranične suradnje Hrvatska-Srbija Apple Net 2.

Na kraju predavanja, uz veliko zanimanje nazočnih, zaključeno je kako postoji velika potreba za edukacijom u ovoj grani poljoprivrede.

S. L.

SOMBOROM PROŠETALI ČLANOVI UDRUGA INVALIDA I ČELNICI GRADA

Osigurati uvjete za samostalan život

Članovi Udruge distrofičara Zapadnobačkog upravnog okruga, Društva invalida za cerebralnu i dječju paralizu i Centra za samostalni život invalida Srbije – podružnica Sombor, prošetali su s gradonačelnikom Sombora *Nemanjom Delićem* i članom Gradskog vijeća zaduženim za socijalna i zdravstvena pitanja dr. *Lazarom Račićem* gradom Somborom, kako bi ukazali na potrebe ove kategorije ljudi, koje bi trebale biti, a nisu ispunjene. Ova šetnja nazvana »Za život bez arhitektonskih barijera« pokazala je kako brojne javne ustanove poput Pošte, Osnovnog suda i većine banaka nisu postavile pristupne rampe, ili na drugi način učinile ove ustanove pristupačne invalidima.

Ovo je samo prvi problem koji stvara barijeru invalidima u Somboru, stoga su čelnici grada sugerirali predstavnicima spomenutih ustanova da što prije naprave pristupne rampe, ali i da se šalteri prilagode potrebama

invalida. Direktori filijala pojedinih banaka koji su razgovarali s čelnicima grada i invalidima, pokazali su dobru volju i naglasili kako je započet postupak pribavljanja potrebnih dozvola za postavljanje pristupnih rampi,

no nisu se izjasnili o postavljanju šaltera na visinu odgovarajuću za osobe u invalidskim kolicima. Tijekom šetnje gradom otvorena su i druga značajna pitanja za osobe s posebnim potrebama. Šetači su imali prigodu i nazočiti

postavljanju montažno-demontažne rampe ispred ljekarne na glavnoj ulici.

Julijana Čatalinac, članica Centra za samostalni život invalida, izjavila je kako službenici koji rade na šalterima imaju razumijevanje za invalide i izlaze im u susret, ali to nije dovoljno.

»Nije dovoljno samo postaviti pristupne rampe, jer kada uđemo u Poštu ili u bilo koju banku, barijera su i šalteri. Istina je da službenici imaju razumijevanja za naše potrebe, da izlaze na ulicu i od nas uzimaju račune i poslije obavljenog posla nam ih vraćaju, ali mi želimo da te potrebe obavimo sami. Ako se već postave rampe, želimo samostalno na šalteru platiti račun, ili obaviti neki drugi posao«, rekla je *Julijana Čatalinac* pozivajući nadležne da uvažavaju njihovu potrebu i želj da budu samostalni, jer kako kaže, od te borbe invalidi neće odustati.

Z. G.

ZASTUPNIK REGIONALNE UDRUGE »OPĆINE ZAJEDNO« IZ ŠVICARSKE POSJETIO GRAD PARTNER SOMBOR

Suradnja se nastavlja

Sombor je od 1993. godine grad partner Regionalnoj udruzi »Bodensee – Rhein« iz Švicarske. Ova humanitarna udruga je grad Sombor kao svog partnera odabrala prije svega zbog multietničkog sastava stanovništva. Cilj je udruge da se

uz zajednički rad ide prema jednom konkretnom i dugovječnom cilju – suzbijanju nasilja i prevladavanju konflikata. Partneri s kojima udruga »Općine zajedno« iz Švicarske surađuje su Katolička crkva u Somboru, lokalni Crveni križ, nevladine

organizacije i Omladinski zbor Iuventus Cantat. Tijekom embarga devedesetih godina udruga je dopremila 1200 tona pomoći u vrijednosti od 5,5 milijuna eura.

Zastupnika Regionalne udruge »Općine zajedno« *Arnea Engelia* u srijedu, 1. lipnja, ugovorio je gradonačelnik Sombora *Nemanja Delić*. Gradonačelnik je izrazio zadovoljstvo što može biti domaćinom čovjeku koji osobno i putem udruge dugi niz godina pomaže veliki broj somborskih organizacija, te doprinosi njihovom uspjehu.

Arne Engeli, koji je 1997. proglašen za počasnog građanina Sombora, naglasio je kako grad Romanshorn i Regionalna

udruga »Općine zajedno« prije 18 godina nisu slučajno odabrali Sombor za grad partner.

»Nismo mogli sjediti prekrivenih ruku i gledati što se ovdje dešava, već smo odlučili pomoći gradu u kojem se cijeni multikulturalnost i gdje se ljudi međusobno poštuju. Naša je želja da ljudi u Europi žive kao ljudi u Somboru – gradu različitih ljudi koji se međusobno poštuju. Romanshorn i Sombor primjer su iznimno dobre suradnje dvaju gradova«, rekao je *Arne Engeli*. On je najavio kako će pomoći da se broj korisnika narodne kuhinje poveća s 250 na 500, te da će i dalje nastojati pomagati Pjevačko društvo, koje je više puta gostovalo u Švicarskoj.

Z. G.

10. lipnja 2011.

BAPČANI U POSJETU HKD-U »ŠID«

Uspostavljanje suradnje

Članovima HKD-a »Šid« bilo je pravo zadovoljstvo ugostiti predstavnike HKD-a »Sloga« iz Bapske, koji iza sebe imaju bogato iskustvo i tradiciju. Predsjednik toga društva *Mato Dasović* i

članovi *Mateja Tatarević, Ana Božinović, Eva Šomoljanski* i *Josip Požega* prisustvovali su jednoj od proba članova HKD-a »Šid«, koja je održana u srijedu, 1. lipnja. Odazvali su se na poziv predsjedništva Hrvatskog kultur-

nog društva »Šid«, kako bi im pokazali svoja znanja iz folklor, pjevanja i sviranja na žičanim glazbalima.

Inače, KUD »Sloga« iz Bapske osnovan je 1947. godine, a iza sebe imaju brojne nastupe u Hrvatskoj, ali i u inozemstvu, u Njemačkoj i Kanadi. Ove će godine sudjelovati, kako nam je prenio *Mato Dasović*, na Brodskom kolu, a nastupit će i na međunarodnoj smotri folklor u Zagrebu, što smatraju jednim od svojih najvećih uspjeha.

KUD »Sloga« iz Bapske radi isključivo na očuvanju kulturne baštine svog sela i dijela Srijema u kome žive. Ima oko 80 članova podijeljenih u tri skupine: malu od 7 do 10 godina, srednju od 10 do 14 i najstariju od 15 pa nadalje. Iza sebe imaju uspjehe i u izboru za najljepšu nošnju, ali i za najljepšu snašu u Mikanovcima, a prošle godine izabrana je i prva pratilja iz Bapske na izboru za najljepšu Hrvaticu. Što se tiče prekogranične suradnje, pokušavali su ostvariti suradnju s KUD-om »Lemeš« iz Svetozara Miletića. Pokušavali su kontaktirati i s

društvima iz Sonte i Sombora, ali im se do sada nisu odazvali. Prvi prekogranični izravni kontakt im je upravo sa Šidanima, a prioritetni cilj njihova posjeta ovom mladom društvu u Šidu bio je – pokazati način pjevanja skladbi prepoznatljiv za njihovo selo.

Tijekom večeri predsjednik HKD-a »Sloga« pokazao je koreografije tipičnih koraka za plesove Srijema, koje su mladi članovi s radošću i zadovoljstvom prihvatili. Večer je nastavljena uz pjesmu i druženje među članovima ovih društava, a dogovoreno je da će i na sljedećoj probi biti prisutni, kako bi članovima HKD-a »Šid« prenijeli svoje znanje i iskustvo. Također, predsjednik kulturnog društva iz Bapske ponudio je svaku vrstu pomoći, što će Šidanima, s obzirom da su relativno mlado društvo, svakako itekako dobro doći. Želja je da se suradnja produbi i nastavi u svakom pogledu, a s obzirom na bogato iskustvo i velike uspjehe Bapčana, Šidani će doista imati što vidjeti i naučiti.

Suzana Darabašić

TAVANKUĆANI U MAĐARSKOJ

Dobri susjedi za ljepšu budućnost

Folklori ansambl srednje dobne skupine HKPD-a »Matija Gubec« iz Tavankuta gostovao je u nedjelju, 5. lipnja, na proslavi Dana sela Üllés u Mađarskoj. Tavankučani su domaćinima predstavili spletove bunjevačkih plesova te plesove iz Banata. Gostovanje Tavankučana organizirali su Udruga Etnolife iz Subotice i lokalna samouprava mjesta Üllés, a u okviru realizacije IPA projekta HUSRB/0901/222/014 Međugranične suradnje Srbija – Mađarska »Dobri susjedi za ljepšu budućnost«, koju financira Europska Unija. Prema riječima mr. *Istvána Hullóa*, predsjednika Upravnog odbora Udruge »Etnolife« iz Subotice, ovo je samo jedan u nizu susreta dviju prekograničnih regija koji će uslijediti kroz radionice i etno-kampove na Roka salašu pokraj Ludoškog jezera.

Tavankutsko HKPD »Matija Gubec« ovom je prilikom također uspostavilo suradnju s Fundacijom Fonó iz Üllésa, kojoj će biti upriličen uzvratni posjet Tavankutu.

LJ. Vuković Dulić

Isprika

U prošlom broju našeg lista na str. 17 u tekstu naslova »Sjećanje na zavičaj praotaca« pogreškom je napisano: »Uzajamni posjeti Tuzlaka i Bačana prekinuti su 2007. godine...«, a treba : »Uzajamni posjeti Tuzlaka i Bačana prekinuti su. 2007. godine članovi HKUPD-a »Mostonga«...«. Ispričavamo se čitateljima i autorici *Stanki Čoban*.

Uredništvo

U STANIŠIĆU OBILJEŽENA 135. GODIŠNJICA ROĐENJA VELIKANA HRVATSKE KNJIŽEVNOSTI

Večer Vladimira Nazora

Književna večer posvećena 135. godišnjici rođenja velikana hrvatske književnosti *Vladimira Nazora*, koju treći put organizira HKD »Vladimir Nazor« iz Stanišića, održana je 1. lipnja u maloj dvorani Doma kulture u Stanišiću.

Na večeri su recitirane dječje, partizanske i duhovne pjesme Vladimira Nazora. Poslije pozdrava koje je nazočnima uputio predsjednik društva *Ivan Karan*, dječje pjesme poznatog pjesnika i pisca recitala je *Dejana Jakšić*, a duhovne pjesme *Marija Šeremešić* iz UG »Urbani Šokci« iz Sombora.

Predsjednik HKD-a »Vladimir Nazor« iz Stanišića *Ivan Karan*, koji je i recitirao Nazorove partizanske pjesme, ističe kako je jedan od ciljeva ove večeri bio da oni mlađi saznaju nešto više o velikanu hrvatske književnosti.

»U Srbiji dvije udruge i tri osnovne škole – u Đurđinu, Zemunu i Železniku – nose ime Vladimira Nazora. Oni imaju svoj dan, ali on nije vezan za Vladimira Nazora, tako da je za pretpostaviti kako nitko od djece ne zna ništa o tom velikanu. Stoga smo im željeli pružiti prigodu da saznaju nešto više o njemu. Za iduću godinu planiramo pozvati i škole iz Zemuna i Beograda.

Budući da najveće nagrade za umjetnost u Hrvatskoj nose ime Vladimira Nazora, smatramo kako je primjereno da se njegovo ime obilježi i u našoj manjinskoj zajednici«, kaže *Ivan Karan*.

Književnu večer pratili su, uz mještane, i gosti iz Sombora, a blokade cesta zbog prosvjeda poljoprivrednika, omele su mnoge da dođu do Stanišića.

Savo Tadić

AKTIVNOSTI HKPD-A »SILVIJE STRAHIMIR KRANJČEVIĆ« IZ BEREGA

Nakon uspješnih nastupa na smotrama, HKPD »Silvije Strahimir Kranjčević« iz Bačkog Brega i dalje vrijedno radi. Dječja folklorna skupina je na općinskoj i zonskoj smotri prikazala običaj Kraljica na

Dove u koreografiji *Milorada Stojnića*. Dječja skupina nastavlja pripreme ovog običaja, kojeg će stanovnici Brega imati prigodu vidjeti »uživo« na blagdan Duhova, kada će kraljice ići kroz selo.

Ovaj stari običaj HKPD »Silvije Strahimir Kranjčević« obnovio je prije nekoliko godina i nastoji ga sačuvati, otrgnuti od zaborava i ostaviti kao zalag budućim generacijama. Dječja folklorna skupina priprema se i za 14. festival tambure »Mikini dani«. Središnja manifestacija bit će u nedjelju, 19. lipnja, dok će tradicionalna likovna kolonija biti priređena tjedan dana prije – 11. lipnja, a na njoj će sudjelovati likovnjaci iz Sombora i Subotice.

I starija je folklorna sekcija običajem prela sudjelovala na općinskoj smotri i čeka ih i zonska smotra. Starije folklorashe je pripremao koreograf *Željko Kolar*.

Starija ženska pjevačka skupina gostovala je u Vajskoj, gdje su im domaćini bili članovi HKPU »Zora«. Berežani su u župnoj crkvi sv. Jurja zapjevali uskrsne i marijanske pjesme, te duhovne šansone.

Posljednji je nastup ovo društvo imalo prošle subote, 6. lipnja, u Vladislavcima (Hrvatska) na 6. ivanjskom sijelu. Pokraj »Kranjčevića« nastupila su i kulturno-umjetnička društva iz Tenje, Kondrića, Laslova i Hrastina. Program je nakon svečanog mimohoda priređen u Osnovnoj školi »Mato Lovrak« u Vladislavcima.

Z. G.

TREĆE SOMBORSKO LJETO ZA MLADE

Još uvijek nedovoljno sponzora

U Somboru su ovih dana predstavnici Ministarstva omladine i sporta Republike Srbije i Grada Sombora potpisali ugovor o realizaciji projekta »Podrška omladinskim inicijativama – Somborsko ljeto za mlade«. Ministarstvo će, kako stoji u odredbama ugovora, ovu

manifestaciju mladih financirati s 350 tisuća dinara, a provodit će je Grad Sombor, odnosno Ured za mlade u suradnji s udrugama i pojedincima koji se bave mladima. Memorandum o suradnji u organiziranju ove manifestacije potpisalo je 16 udruga.

Ovaj susret bio je posljednji u nizu pripremnih sastanaka za organiziranje ovogodišnjeg Somborskog ljeta za mlade. Manifestacija (treća po redu) počela je »zagrijavanjem« već 5. lipnja u Bačkom Monoštoru i Somboru aktivnostima koje su posvećene Dunavu.

Za sada je precizirano 80 posto programskih sadržaja Somborskog ljeta za mlade, a do službene, javne promocije ove manifestacije bit će poznati i ostali sadržaji za koje se još uvijek traže sponzori.

Z. G.

GODIŠNJA SKUPŠTINA KUDH »BODROG« U BAČKOM MONOŠTORU

Novi predsjednik Željko Šeremešić

Izabrani članovi novog Nadzornog i Upravnog odbora

Godišnja skupština Kulturno-umjetničkog društva Hrvata »Bodrog« održana je 2. rujna u Bačkom Monoštoru. Predsjednica društva *Marija Turkalj* je, obraćajući se nazočnima, istaknula uspješan rad KUDH »Bodrog« za vrijeme njegova desetogodišnjeg postojanja, te obavijestila nazočne o prestanku svog, kao i prestanku mandata predsjedništva društva. Radno je predsjedništvo predložilo dnevni red po kojem je na početku usvojen financijski izvještaj za 2010. godinu.

Posebno je bio zamijećen interes za dio izlaganja o nastupima i gostovanjima kojih je u 2010. godini bilo 52, u zemlji i inozemstvu (4 puta u Republici Hrvatskoj, a istaknuti su Đakovački vezo-

vi, dva nastupa u Republici Mađarskoj i nastup u Republici BiH – Livno, župa Vidoši, gdje je KUDH »Bodrog« osvojio 1. mjesto na Međunarodnoj smotri folklor, stekao prijateljstvo i uzvratio gostoprimstvo za Zavitni dan Monoštora).

Društvo je organiziralo razne promocije knjiga i izložbe, proslavljalo jubileje: 5. festival marijanskog pučkog pjevanja i 65 godina obilježavanja Zavitnog dana.

Marija Turkalj je osobito istaknula posjet Monoštoru predsjednika dviju država – Hrvatske i Srbije, *Ive Josipovića* i *Borisa Tadića*, te naglasila: »Tog su dana Monoštor i Monoštorci bili u centru svijeta, svi koji su pratili medije znali su gde je Monoštor!«

Marija Turkalj i Željko Šeremešić

Folklorna sekcija sudjelovala je na Dužijanci u Subotici, Maloj Bosni i Somboru, a plasirala se na općinsku, zonsku i pokrajinsku smotru folklor; sudjelovala u emisiji »Lijepom našom« u Subotici...

Nakon iscrpnog izvješća, predsjednica Marija Turkalj zahvalila je članovima na ukazanom povje-

renju i svesrdnom zalaganju tijekom njenog petogodišnjeg predsjedanja. Za novog je predsjednika predložila *Željka Šeremešića*, koji je glasovima većine i izabran.

Imenovani su i članovi novog Nadzornog i Upravnog odbora KUDH »Bodrog« iz Bačkog Monoštora.

Adam Turkalj

TURISTIČKA SEZONA U BAČKOM MONOŠTORU U PUNOM ZAMAHU

Organizirani izleti i posjet turista u porastu

Nastupajući festivali obećavaju još puno gostiju koji će imati priliku uvjeriti se u to da za dobar provod i odmor nije obvezno potrebno i jako puno novca

Interes za ovu turističku destinaciju raste iz godine u godinu, jer je iskustvo pokazalo kako se svaki posjetitelj iz Monoštora vraća s puno pozitivnih dojmova, oduševljen bogatstvom sadržaja i gostoljubivošću domaćina. U ponudu uključeni pansioni, etno-kuće, stari obrti, restorani, kao i rekreacijski sadržaji u prirodi, predstavljaju osnovu za razvoj ove još uvijek relativno nove gospodarske grane.

Atrakcije sela proteklog je tjedna upoznalo nekoliko skupina posjetitelja. Djeca iz vrtića iz obližnjeg Vrbasa oduševila su se tradicijskim etno-kućama, starim namještajem i alatima, kao i igralištem u Eko-centru. Mališani su znatizeljno ispitivali svaki kutak ovih lokacija, a veliku pozornost

privukao im je i monoštorski šokački dijalekt.

U okviru studijskog putovanja ekološke mreže Natura 2000, ekolozi iz Zavoda za zaštitu

prirode i Ministarstva za zaštitu životnog okoliša Republike Srbije, s gostima iz inozemstva, posjetili su Specijalni rezervat prirode »Gornje Podunavlje«,

kao i Turistički info centar, upoznaajući na taj način, osim prirodnih, također i etnološke znamenitosti Bačkog Monoštora.

Boravila su tu i djeca sa specijalnim potrebama iz »Škole sa domom Vuk Karadžić« iz Sombora. Dječica su bila iznenađena raznovrsnim sadržajima starih obrta i etno-kuća.

Najave za nove posjete neprestano stižu, kako iz zemlje, tako i iz inozemstva, a nastupajući festivali, od kojih je prvi – Ekološko glazbeni festival Regeneracija Dunava – 28. i 29. lipnja, kada je i kirbaj u Bačkom Monoštoru, obećavaju sigurno još puno gostiju koji će imati priliku uvjeriti se u to da za dobar provod i odmor nije obvezno potrebno i jako puno novca.

Zdenka Mitić

BEŠČANI SE OKUPILI U ZAGREBU

Beščansko jedinstvo

Zavičajni klub Beščana jedan je od devet zavičajnih klubova koji djeluju u okviru Zajednice protjeranih Hrvata iz Srijema, Bačke i Banata i jedini koji svoja redovna okupljanja organizira čak dva puta godišnje; takozvana zim-

mno je zbog pastoralnog posjeta pape Benedikta XVI. Republici Hrvatskoj održano ponovno u glavnom gradu Hrvatske.

Okupljanje je započelo 4. lipnja u novozagrebačkom naselju Sv. Klara zajedničkim druženjem u Društvenom domu, a kao

tivši da je prvi susret iseljenih Beščana održan 1993. godine u Virovitici i da ga je organizirao predsjednik Ogranaka *Pero Marić* i time postao utemeljitelj beščanskih redovitih okupljanja koja traju i danas. »Naši predsjednici ogranaka u Bjelovaru i Požegi, *Ivo Martinović* i *Marko Majić*, nastavili su tu hvalevrijednu tradiciju i održali kontinuitet susreta, koji su u svojoj suštini izrasli iz prijateljstva, a ostvareni snagom beščanskog jedinstva utemeljenog na zajedničkoj ljubavi prema zavičaju«, rekao je predsjednik Čavar.

U ime gostiju iz Beške na gostoprimstvu i dobrodošlici zahvalio se preč. Božidar Lusavec, koji ove godine slavi dvadesetu obljetnicu svećenstva u župi Beška i Maradik, i zahvalio svim bivšim i sadašnjim župljanima na donacijama za crkvu sv. Male Terezije od Djeteta Isusa te naglasio svoje zadovoljstvo zbog snažnog zajedništva raseljenih Beščana i onih koji su ostali živjeti u Srijemu, kao i zbog činjenice da su ostali jaki u svojoj katoličkoj vjeri.

Budući da je želja Beščana unaprijediti suradnju i s drugim zavičajnim klubovima unutar Zajednice protjeranih Hrvata iz Srijema, Bačke i Banata, a pogotovo s bivšim prvim susjedima, predsjednik Mladen Čavar svečano je dodijelio Povelju počasnog člana Zavičajnog kluba Beščana *Antunu Pliveliću*, predsjedniku Zavičajnog kluba Hrtkovčana »Gomolava« i *Zlatku Žužiću*, glavnom uredniku beščanskog lista »Dunav«, za iznimni doprinos radu njihovog kluba.

Mladi Beščani su tu večer završili na Trgu bana Josipa Jelačića, na kojem su među 30 tisuća mladih iz Hrvatske i okolnih zemalja u dostojanstvu i molitvenoj tišini provedli na bdijenju sa Svetim ocem Benediktom XVI., uz poruku iz srca: »Papa, mi te volimo.«

Drugi dan svoga okupljanja Beščani su sudjelovali na svečanom euharistijskom slavlju na zagrebačkom Hipodromu koje je predvodio Sveti Otac, i koji je protekao u znaku isticanja važnosti obitelji za Katoličku crkvu, kao i društvo u cjelini, što je bio i vrhunac Prvog nacionalnog susreta hrvatskih katoličkih obitelji.

Zlatko Žužić

ska i ljetna okupljanja. Zimska se održavaju svake godine u Zagrebu, a ljetna u Virovitici, Bjelovaru, Požegi i Zagrebu, u mjestima u kojima Zavičajni klub ima svoje ogranke i gdje je najveća koncentracija iseljenih Beščana.

Premda je ovogodišnje, 19. po redu okupljanje Beščana trebalo biti u Bjelovaru, izni-

i uvijek kada su Beščani u pitanju susret je uvećao pun autobus najdražih gostiju, Beščana koji su ostali živjeti u svojoj župi u Srijemu, na čelu sa sadašnjim župnikom *Božidarom Lusavcem* i bivšim *Tomislavom Radišićem*.

Ovogodišnji susret je otvorio i riječi dobrodošlice uputio predsjednik Zavičajnog kluba Beščana *Mladen Čavar*, podsje-

USPJEŠAN PROJEKT ŠOKAČKE GRANE IZ OSIJEKA

Suveniri ponovno u modi

Peti je put »Šokačka grana« iz Osijeka organizirala izložbu ručnih radova u okviru projekta »Šokački suvenir gradu Osijeku«, a iz godine u godinu sudionika je sve više. I suveniri su sve uspješniji i ljepši, pa je uz desetak već odabranih ove godine zablistala tacna, poslužavnik sa šokačkim motivima u različitim tehnikama, od zlatoveza i šlinga do neceraja i pletenja.

»Ovo što radi Šokačka grana ne radi nitko više«, rekla je *Vera Erl*, »jer radi to kvalitetno, sustavno, organizirano i stručno, pod stručnim vodstvom i nadzorom stručnjaka iz institucija, a što je najvažnije, izvorno. Zahvaljujući našoj suradnji s Muzejom Slavonije u Osijeku, Šokačka grana je ušla u institucijski okvir, postali smo partner institucije koja to već stoljećima radi i stručno i sustavno. I nije slučajno da su nas ti stručni ljudi prihvatili jer radimo srcem i s marom, s puno odgovornosti za očuvanje šokačke baštine.«

Voditeljica projekta *Ružica Raković-Smiljanić*, koja zajedno sa *Matijom Jukić* vodi i radionicu zlatoveza, govori: »Ovo je zahtjevan posao, posebice kada želite postići kvalitetu i izvrsnost, ali unatoč umoru danas smo svi sretni i zadovoljni, jer puno je žena

izložilo svoje radove, koje ovdašnji stručnjaci ocjenjuju pozitivno. Kroz radionice je u ovih pet godina prošlo više od tisuće sudionika, i žena i muškaraca, što je znak da smo ih uspjeli inficirati bogatstvom baštine i običaja, da to osjete, da to žive«, objašnjava *Ružica Raković-Smiljanić*.

Na kraju su svim sudionicima podijeljena priznanja s pozivom da se i dogodine uključe u ovaj vrijedan projekt.

Slavo Žebić

KRONOLOGIJA od 10. do 16. lipnja

10. LIPNJA 1739.

Premинуo je *Nikola Kesić*, predavač filozofije na visokim učilištima u Podunavlju, autor lekcionara »Epistole i Evandjelje priko svoju nedilja i blagi dana svetih godišnji«. Ovo njegovo djelo objavljeno je posthumno 1740.

10. LIPNJA 2000.

U HKC-u Bunjevačko kolo završen je znanstveni skup »Nacionalna svijest i njeni psihološki, sociološki i povijesni korelati«, u čijem su radu sudjevali prof. dr. sc. *Sulejman Hrnjica*, prof. dr. sc. *Ivo Šiber*, mr. sc. *Srećko Mihajlović*, mr. sc. *Andrija Kopilović*, dr. sc. *Jasmina Kovačević*, *Stanka Kujundžić* i *Kalman Kuntić*.

10. LIPNJA 1963.

Knjiga mr. *Lazara Ivana Krmpotića* »Umjetnost u tehnici slame«, tiskana nakladom zagrebačke Matice hrvatske, predstavljena je u čitaonici Gradske knjižnice u Subotici.

10. LIPNJA 2004.

Hrvatsko akademsko društvo iz Subotice objavilo je monografiju istaknute društvene djelatnice *Stanke Kujundžić* »Naši mladenici«.

11. LIPNJA 1945.

Izabrani su članovi prvog Kotarskog narodnog suda u Subotici. Već istog dana vodili su 14 rasprava, na kojima su izrečene i prve presude. Predsjedavajući na pretresima krivičnog i građanskog vijeća bili su *Lazar Vuković*, *Koloman Stipić* i *Ivan Tikvicki*.

11. LIPNJA 1985.

Prema svom kadrovskom potencijalu, Subotica je bila četvrti grad u zemlji, iza Ljubljane, Beograda i Zagreba.

11. LIPNJA 1993.

Vijećnici Skupštine općine usvojili su prijedlog o izmjeni Statuta općine, prema kojem su u Subotici u službenoj uporabi: hrvatski, mađarski i srpski jezik.

12. LIPNJA 1862.

U Aljmašu, u siromašnoj obitelji, kao jedno od trinaestero djece, rođen je *Mirosljub (Franjo) Ante Evetović*, pjesnik i publicist, istaknuti crkveni i javni djelatnik. Stupio u franjevački red, za novicijata u Beču naučio njemački, u Vukovaru i Dunaföldvaru studira filozofiju, a bogosloviju dovršava u Baji. Bio je lektor filozofije, profesor crkvenog prava i povijesti, gvardijan franjevačkog samostana. Kasnije svetovni svećenik, kada je župnik u više mjesta u Slavoniji. Suradivao je u Nevenu i zagrebačkom Viencu. Pisao je na ikavskom idiomu i hrvatskom standardnom jeziku. Djela: *Sretni i nujni časi* (1908.), *Iz pjesama Ante Evetovića - Mirosljuba* (1931.), *Spomen izdanje pjesama Ante Evetovića - Mirosljuba* (1931.) *Ante Evetović Mirosljub* *Sabrane pjesme*, priredio *Marin Mandić* (2001.). Umro je 24. veljače 1921. godine.

12. LIPNJA 1947.

Premинуo *Ivan Malagurski Tanar*, pedagog, prozni pisac i urednik časopisa »Klasja naših ravni« po njegovu osnutku (1935., 1936. i 1938.). Školovao se u Subotici i Zagrebu. Suradivao je u »Nevenu«, *Subotičkoj Danici*, »Subotičkim novinama« i dr. Zaposlen u zagrebačkom HNK. Zbog svojih stavova o hrvatskom pitanju bio je u nemilosti svih međuratnih i poratnih vlasti.

13. LIPNJA 1853.

Započela je prva sezona u tzv. toploj kupki Paličke banje. Tijekom tri mjeseca posjetilo ju

je 3.718 gostiju koji su dnevno trošili oko 18 forinti, ili, ukupno 1.730 forinti. Čista zarada iznosila je 995 forinti, a već dogođine 2.515 forinti, kada Palička banja dobiva i svoga stalnoga liječnika.

13. LIPNJA 1927.

Dvodnevno gostovanje na sceni obnovljenog subotičkog kazališta, glumci Narodnog kazališta iz Osijeka započeli su prikazivanjem komada *Nasilno ukonačenje*, a završili izvedbom djela *Peg i srce moje*.

13. LIPNJA 1960.

U prepunoj dvorani subotičkog Narodnog kazališta obilježena je 50. obljetnica umjetničkog, izvođačkog i skladateljskog djelovanja *Pere Tumbasa Haje*, velikana glazbene kulture bačkih bunjevačkih Hrvata. Na svečanom koncertu nastupilo je 40 tamburaša iz Subotice, Veliki tamburaški orkestar Radio Novog Sada i drugi sastavi.

14. LIPNJA 1926.

U Subotici je rođen *Lazar Merковиć*, pjesnik, romanopisac, esejist, kritičar, publicist, prevoditelj, leksikograf, novinar, pripadnik starije generacije hrvatskih pisaca Subotičkog književnog kruga. Utemeljitelj je, te prvi glavni i odgovorni urednik časopisa za književnost, umjetnost i društvena pitanja »Rukovet« (izlazi u Subotici od 1. svibnja 1955). Zahvaljujući *L. Merkoviću* ovaj časopis postaje polazištem mnogim mladim piscima iz ondašnje zemlje. Tijekom više desetljeća bavljenja prevoditeljstvom s mađarskog jezika preveo je na hrvatski i srpski blizu 1.200 naslova (u šezdesetak knjiga i više desetaka svezaka, 40-tak drama i dr.) preko dvjesto autora: pjesnika, prozaista, esejista, dramskih

pisaca, filozofa, znanstvenika i publicista iz Vojvodine i Mađarske. Nezaobilazna je njegova uloga u poticanju i promidžbi Subotičkog književnog kruga uz jednovremeno osiguranje uvjeta za pokretanje i ustrajno održavanje časopisne (»Rukovet«) i književne produkcije (»Zenit«, »Osvit«), te promišljenom otkrivanju i poticanju mladih pisaca. Unutar ovog kruga više od pola stoljeća stasalo je nekoliko književnih naraštaja koji se služe raznovrsnim stilskim postupcima. Od 2002. čelnik je Uredivačkog odbora časopisa za književnost, umjetnost i znanost »Klasja naših ravni«, čije je izlaženje obnovljeno 1996. godine u Subotici. Kao novinar i publicist, napose urednik (Hrvatska riječ, Dnevnik, Radio Jugoslavija, Subotičke novine, Radio Subotica i dr.), *L. Merковиć* ustrajno prikuplja podatke, istražuje i piše leksikografske natuknice, kroničarske i ljetopisne tekstove. Popunjavajući bjeline, ispisao je preko četrdeset tisuća kartica o ljudima iz Podunavlja, o stvarateljima i njihovim djelima, pothvatima i promašajima. Danomice dopunjujući ovu bio-bibliografsku i literarno-povijesnu križaljku ustrajno je objavljuje u tisku, na radiju i televiziji. Za književni, prevoditeljski i publicistički rad dobio je više tuzemnih i inozemnih priznanja, nagrada i odlikovanja. Djela: – »Odbljesci«, Subotica 1953; – »Između dva pola«, Subotica 1957; – »Put dug pet života«, Rukovet 1957–58, (u nastavcima, ijekavica); – »Put dug pet života«, Subotica 1965; – »Putevima zajedništva«, Subotica 1982; – »Osame«, Subotica 1988; – »Bibliografija časopisa Rukovet« 1955.–1990., Subotica 1990; – »U ime pravde«, Subotica 2007; – Bibliografija »Klasja naših ravni«, Subotica, 2010.

Likovnjaci na koloniji u Žedniku

SUBOTICA – Članovi likovnog odjela HKC-a »Bunjevačko kolo« iz Subotice bili su protekle subote gosti *Petra Antunovića* i njegove obitelji u Žedniku, gdje su održali jednodnevnu mini likovnu koloniju. Zahvaljujući na gostoprimstvu, slikari su svoja djela nastala tijekom kolonije darovali domaćinu.

Inače, članovi likovnog odjela će ovoga mjeseca sudjelovati i na likovnoj koloniji u Bačkom Bregu, na susretu članova Međunarodne asocijacije policajaca na Paliću, na likovnoj koloniji u Stanišiću, te će koncem mjeseca biti gosti *Branke Skenderović* iz Subotice.

Nagrada za Rašu Todosijevića

VENECIJA – Novoustanovljena nagrada »Venecija« koja se na ovogodišnjem Venecijanskom bijenalu dodjeljuje za najbolji paviljon s područja središnje i istočne Europe pripala je srbijanskom umjetniku *Raši Todosijeviću*.

Nagradu u iznosu od 150.000 eura dodjeljuje UniCredit Grupa, jedan od sponzora Bijenala. Nagrađeno djelo bit će sastavni dio UniCreditove kolekcije i bit će predano Muzeju suvremene umjetnosti Vojvodine, koji je realizator projekta.

Predstavljanje Zavoda na Slavonica Art Festu u Erdutu

ERDUT – Na tradicionalnom Slavonica Art Festu, koji će se održati u Erdutu u subotu, 11. lipnja, s početkom u 17 sati, Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata predstaviti će ovu profesionalnu instituciju u kulturi Hrvata, kao i nekoliko zanimljivih proizvoda – od rukotvorina u tehnici slame do bunjevačkih i šokačkih papuča i drugih prepoznatljivih proizvoda Hrvata u Vojvodini.

Organizator festivala je udruga Slavonica art Erdut čiji je glavni cilj poticanje i osnaženje svih oblika stvaralaštva, a koje pridonosi nacionalnoj, društvenoj i kulturnoj zajednici.

Slavonica art Erdut je udruga koja potiče sve oblike suradnje s aspekta kulture, obrazovanja i gospodarstva. Time budi zanimanje brojnih predstavnika iz javnog i društvenog života. Usko surađuje s likovnim i kazališnim odsjecima Umjetničke akademije u Osijeku.

Tavankučani u Osijeku

OSIJEK – U subotu, 11. lipnja, folklorni ansambl HKPD-a »Matija Gubec« iz Tavankuta putuje na uzvratni posjet HKUD-u »Željezničar« iz Osijeka, koji je gostovao u Tavankutu na Gupčevom godišnjem koncertu u prosincu prošle godine. Tavankučani će održati koncert u Osijeku zajedno s HKUD-om »Željezničar« iz Osijeka i KUD-om »Kraluš« iz Stupnika. Koncert će se održati pod nazivom Druženje sa Željkom.

Večer posvećena Lazaru Merkoviću

SUBOTICA – NIU »Hrvatska riječ« organizira večer posvećenu svojem najstarijem suradniku, subotičkom književniku, uredniku i publicisti *Lazaru Merkoviću*. Hommage večer bit će održana u ponedjeljak, 13. lipnja, u čitaonici Gradske knjižnice. Lazar Marković obilježio je 6. travnja ove godine 65 godina otkako je počeo pisati za »Hrvatsku riječ«, koja je izlazila u razdoblju od 1945. do 1956. godine, a obnovljena 2003. godine. Ovom će

prigodom Lazar Merković ujedno proslaviti i 85 godina života. Sudjeluju: direktor NIU »Hrvatska riječ« *Ivan Karan*, odgovorna urednica ovoga tjednika *Jasminka Dulić*, njezin zamjenik *Zvonko Sarić*, potom urednik nakladničke djelatnosti NIU »Hrvatska riječ« *Milovan Miković*, književnik i prevoditelj *Matija Molcer*, ravnatelj Historijskog arhiva Subotice *Stevan Mačković*, te ravnatelj Gradske knjižnice *Dragan Rokvić*. Početak je u 19 sati.

Hrvatski književnici na festivalu Krokodil

BEOGRAD – Treći ljetni festival Krokodil (Književno Regionalno Okupljanje Koje Otklanja Dosadu i Letargiju) bit će održan od 16. do 18. lipnja u amfiteatru Muzeja istorije Jugoslavije u Beogradu, najavili su organizatori.

Na trećem Krokodilu gosti će biti pisci: *Goran Vojnović*, *Aleksandar Stanković*, *Barbi Marković*, *Saša Ilić*, *Svetislav Basara*, *Miško Živanović*, *Klemens Majer*, *Faruk Šehić*, *Ivan Čolović*, te autori iz Hrvatske – *Mirko Kovač*, *Renato Baretić*, *Predrag Lucić*, *Ivana Sajko* i *Vlado Bulić*.

Autori će, kao i prethodnih godina, čitati ulomke iz svojih dela, razgovarati s publikom i voditeljima *Ivanom Bevcem* i *Krunom Lokotarom*, a publiku će u glazbenim stankama zabavljati Kralj Čačka, Keckec i Fluffers i Goribor.

Lira naiva 2011. u Novom Sadu

NOVI SAD – Deveti susret pučkih pjesnika »Lira naiva 2011.« održat će se u iduću subotu, 18. lipnja, u Novom Sadu, a cjelodnevni susret pedesetak pjesnika završava velikom književnom večeri u dvorani franjevačkog samostana (Novi Sad, Cara Dušana 4), gdje će biti predstavljena i najnovija zbirka izabranih stihova sudionika ovog susreta. Književna večer počinje u 18 sati.

Osim razgledanja grada, pjesnici će imati prigodu susresti se i razgovarati s pjesnikinjom *Jasnom Melvinger* i predsjedavajućim Instituta mons. dr. *Andrijom Kopilovićem*.

Likovna kolonija u Stanišiću

STANIŠIĆ – Jednodnevna likovna kolonija bit će održana u iduću subotu, 18. lipnja, u Stanišiću, gdje će se okupiti umjetnici iz Sinja, Subotice, Beograda, Sombora i Stanišića. Organizator ove kolonije je HKD »Vladimir Nazor« iz Stanišića.

Mikini dani u Bregu

BAČKI BREG – Tradicionalni međunarodni, 14. po redu Festival tambure »Mikini dani« održat će se u nedjelju, 19. lipnja, na ljetnoj pozornici u središtu Bačkog Brega. Tjedan dana prije, u subotu 11. lipnja, bit će organizirana likovna kolonija na kojoj će sudjelovati umjetnici iz Sombora i Subotice, a sve slike se daruju HKPD-u »Silvije Strahimir Kranjčević«, koji je i organizator festivala.

Na središnjoj manifestaciji 19. lipnja sudjeluju tamburaški sastavi: »Korona«, »Klasovi«, »Panonika«, »Mostonga«, »Zlatni zvuci«, a u tijeku su i pregovori sa sastavima iz Hrvatske, pa organizatori najavljuju i njihov dolazak. Tradicionalno, održat će se i natjecanje u kuhanju ribljeg paprikaša.

Manifestacija »Mikini dani« organizira se u čast vrsnog violini-sta *Mike Ivoševa Kuzme*, koji je sa svojim »Šokačkim tamburaškim društvom« iz Brega svirao diljem bivše države, te gostovao na brojnim radijskim postajama, između ostalog i na Radio Zagrebu.

Z. G.

MILAN KRMPOTIĆ, »BUNJO DIDA MOGA«, HRVATSKO AKADEMSKO DRUŠTVO, SUBOTICA, 2011.

Politika ispred umjetnosti

Pred nama je pjesnička zbirka pisana na govoru Bunjevaca u Krivom Putu iznad Senja, pri čijem je objavljivanju nakladnik više vodio računa o potvrđivanju Bunjevaca kao dijela hrvatskoga naroda, a manje o književno-umjetničkim dosezima djela

Za razliku od Bunjevaca koji žive u Hrvatskoj (Dalmatinska zagora, Lika, Kvarner, Gorski kotar), Bosni i Hercegovini i mađarskom dijelu Bačke, Bunjevci u Srbiji još uvijek moraju trošiti svoju snagu i druge »resurse« za dokazivanje pripadnosti hrvatskom narodu. I dok je mađarski parlament nedavno većinom glasova odbio narodnu inicijativu da se Bunjevci priznaju kao posebna narodnost, Srbija se ponaša kao zemlja »širokog srca«, priznajući (što nije nikakav problem s obzirom da nam Ustav jamči slobodu izjašnjavanja), ali i podupirući institucije dijela Bunjevaca koju se smatraju zasebnim, a ne jednom od subetničkih skupina hrvatskoga naroda. To je već dobro poznata stvar, ta tema s vremena na vrijeme izbija u javnost: radi se prije svega o političkom pitanju reaktualiziranom i u posljednjih dvadesetak godina, koje će tko zna kada – a čini se ne u skorije vrijeme – biti razriješeno.

Upravo u takvom kontekstu moguće je sagledavati tiskanje knjige koja je predmetom ovoga teksta. Naime, jedna ovdašnja hrvatska udruga, Hrvatsko akademsko društvo iz Subotice, objavila je nedavno knjigu pjesama senjskog književnika Milana Krmpotića »Bunjo dida moga«. Radi se zapravo o drugom, izmijenjenom i dopunjenom izdanju iste knjige koja je prvotno objavljena 1993. u Hrvatskoj, u nakladi Senjskoga književnog ognjišta. E sad, otkud knjiga jednog senjskog autora u izdanju jedne manjinske udruge u Srbiji? Moje je mišljenje kako to ima veze s politikom iz prvog pasusa. Naime, već nekoliko godina

unatrag Demokratski savez Hrvata u Vojvodini i još neke hrvatske udruge sudjelovali su u predstavljanju kulturnih proizvoda vezanih za senjske (primorske) Bunjevce u Subotici i Somboru. Sjetite se, primjerice, gostujuće izložbe Gradskog muzeja Senja »Bunjevci na senjskom području«, predstavljanja etnološko-povijesne

tet političkoga mogao pripisati i knjizi »Bunjo dida moga«.

KOLIVKA NAŠA JOŠ UVIK NUNA

Knjiga »Bunjo dida moga« napisana je na govoru Bunjevaca u Krivom Putu iznad Senja.

Bunja iz naslova je prastara neolitska kućica kružnog obli-

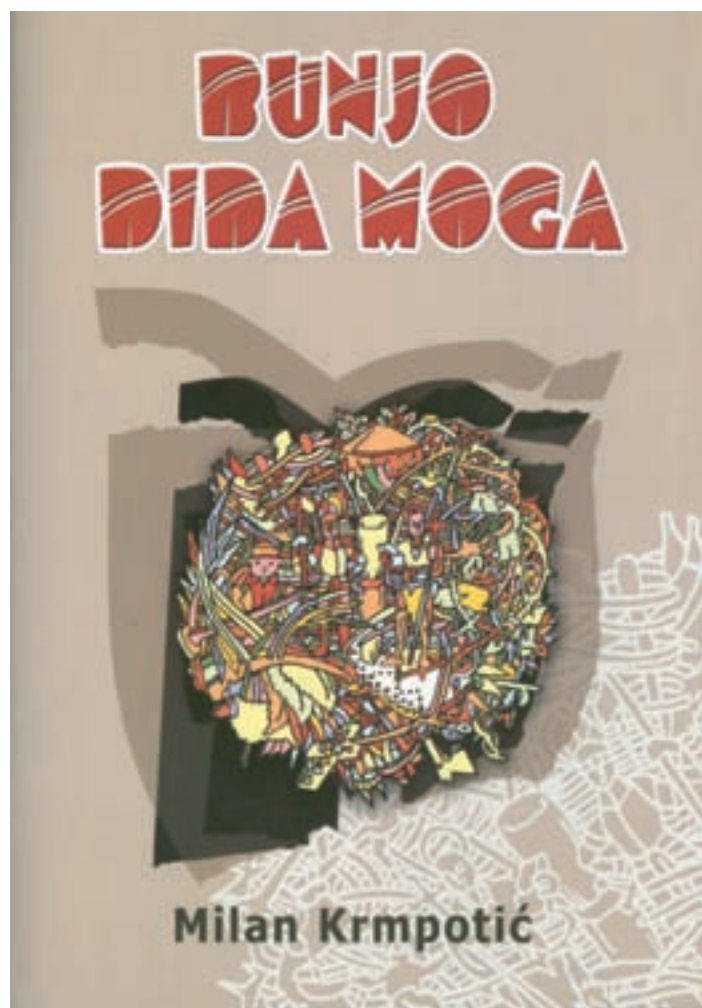
Zlatko Tomičić, »prava prvcata prijestolnica Bunjevaca«.

Autor se u pjesmama prisjeća svoga djetinjstva u jednom od senjskih sela, tamošnjih ljudi i prirode: spominje svoje pretke, pašnjake, bregove, životinje, vršidbu, ivandanjsko cvijeće, a kamen je ono čime su, kako bilježi recenzent, sinovi Velebita opsjednuti: »Neš kamene nestati iz mene/ jer ja ničen iznova s travom«.

Kako bilježi Tomičić, »stapanje prirode i čovjeka, zemlje i narodnika, domovine i sina domovine očituje se na prelijep način stihovima«: »Dobroton neprisušna/ko ova potna bunjevačka zemlja/iljadan živi cvitova/svaku mi grančicu opupoljila. Cvrčkovo moje srce/ u kipuće se radosti kupa«.

Jedna od ključnih pjesama u zbirci je »Kolivka naša još uvek nuna«, u kojoj, po pisanju recenzenta, Krmpotić daje »pjesnički amanet sina bunjevačke ponosne prkosne loze«: »Al dok je bunjevačkog imena,/ode će ostat simena/za sva sadašnja i buduća vrimena./Kolivka naša/ jošte uvek nuna!«.

Promatrano, pak, s jezičnog aspekta, »Bunja dide moga« može biti ukazateljem sličnosti između narodnog govora, odnosno štokavske ikavice primorskih i bačkih Bunjevaca, bez obzira na njihovu teritorijalnu odvojenost: kruz, caklo, drčat, grijota, ljucko (ljudsko), vača (hvata) dikoji (gdjekoji), iskatiti (tražiti), misto, vrime, vira, nedilja, snig, mluko, pivati, dvi (dvije), proliće, svića, cviće, vitar... Ukratko, i najnevjernijim Tomama ovakve bi »koincidencije« probudile sumnju o nekakvoj bliskosti, napose i o onoj etničkoj.

monografije »Živjeti na Krivom Putu«... Takvi kulturni događaji imali su, među ostalim (ako ne i primarno), cilj da ukažu na hrvatstvo Bunjevaca, te u tom smislu bili neka vrsta političkog »eventa«. Stoga bi se takav epi-

ka, po kojoj su, kako tvrdi jedna od više teorija, Bunjevci dobili ime. Osim prastare kućice, puno je tu i drugih tradicijskih elemenata vezanih za tamošnje Bunjevce i uskočki Senj koji je, kako navodi njezin recenzent

LIRA NAIVA

Ipak, kada odstranimo već ranije spominjani politički kontekst izdavanja ove knjige, dojam je kako je pred nama jedna prosječna zavičajna pjesnička zbirka pisana na narodnom govoru, koja ne posjeduje posebnu književno-umjetničku vrijednost. Barem ne onakvu kakvu su, baveći se sličnom tematikom, ali uz drukčiju, suvremeno senzibiliranu poetsku obradbu, sačinili *Ivan Pančić*, *Vojislav Sekelj*, *Milovan Miković* ili *Tomislav Žigmanov*, ispisujući stihove upravo na dijalektalnom govoru bunjevačkih Hrvata iz Bačke.

Stoga bismo sebi mogli dati za pravo zapitati se – zašto su proračunska sredstva Pokrajinskog tajništva za upravu, propise i nacionalne zajednice, koje je omogućilo tiskanje, dana za ovu knjigu? Zašto to nije bilo neko djelo koje u većoj mjeri korespondira sa suvremenim tendencijama u književnosti, poput »Kuće porculanskih lutaka« *Ante Vukova*, čiji je nakladnik bio također HAD, udruga koja okuplja intelektualnu elitu zajednice? Ili, ako se baš htjelo baviti pjesničkom obradom zavičaja, koja na momente lako isklizava u nekritičku samodopadnost, zašto to onda nije bila zbirka nekog od ovdašnjih autora, kakvih zasigurno ima među sudionicima tradicionalnih pjesničkih susreta »Lira naiva«?

I za kraj valja dodati još jedan podatak. Prema podacima nađenim na internetu, knjiga Milana Krmpotića »Bunjo dida moga«, doduše ona »originalna« iz 1993. godine, nalazila se na spisku literature za ostvarivanje nastavnog programa u prvom i drugom razredu osnovne škole za predmet Bunjevački jezik s elementima nacionalne kulture u Republici Srbiji. Knjiga je, navodno, na reagiranje samog Krmpotića, skinuta s toga spiska. Pitam se, ukoliko dođe do predstavljanja ove knjige u Vojvodini, kako će se njezin autor (inače jedan od utemeljitelja Matice hrvatske u Senju) očitovati o tom slučaju?

Davor Bašić Palković

U SEGEDINU PREDSTAVLJENA NOVA KNJIGA LADISLAVA HEKE

Izvanredno djelo o hrvatsko-mađarskoj državnoj zajednici

Temeljna vrijednost knjige leži u činjenici da je napisana objektivno, naveo je recenzent prof. Josip Vrbošić iz Osijeka

U Segedinu je prošloga petka, 3. lipnja, predstavljena knjiga »Osam stoljeća hrvatsko-ugarske državne zajednice, s posebnim osvrtom na Hrvatsko-ugarsku nagodbu«. Djelo je to iz pravne povijesti uglednoga profesora segedinskoga sveučilišta i aktivnoga člana hrvatske zajednice u tome gradu dr. sc. *Ladislava Heke*. Riječ je o zajedničkom nakladničkom pothvatu vojvođanskih i Hrvata u Mađarskoj: kao sunakladnici knjige pojavljuju se Hrvatsko-mađarska kulturna udruga András Dugonics iz Segedina, te Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata i Hrvatsko akademsko društvo iz Subotice.

»U knjizi sam pokušao dati komparativnu analizu i prikaz državne zajednice kroz osam stoljeća Hrvatske i Ugarske, i to kako je vide Mađari i s druge strane Hrvati. Nastojao sam u prvome redu hrvatsko čitateljstvo upoznati s time kakve su refleksije u mađarskoj povijesti o toj zajedničkoj ustavnosti, državnosti i parlamentarizmu dvaju naroda«, rekao je među ostalim dr. Heka o knjizi.

Temeljna vrijednost knjige leži u činjenici da je napisana objektivno, naveo je recenzent sveučilišni profesor *Josip Vrbošić* iz Osijeka. »Autor je objektivno predstavio hrvatsko-ugarske odnose kroz povijest. On ih nije slavio, ali ih nije ni – kao stara hrvatska i jugoslavenska literatura – prikazivao u vrlo lošem svjetlu«, rekao je u povodu predstavljanja knjige Vrbošić.

Uz domaćina iz hrvatske manjinske samouprave *Dušana Marjanovića* i recenzenta, u predstavljanju knjige sudjelovali su i predsjednik Hrvatskoga akademskoga društva dr. sc. *Slaven Bačić* te ravnatelj ZKVH-a *Tomislav Žigmanov*. Bačić je u svojem izlaganju istaknuo da se na ovako znanstveno i objektivno djelo čekalo dugo na temu hrvatsko-mađarskih odnosa – ranija su imala snažne ideologijske premise i krivo se vrednovale određene događaje i njihove posljedice, a nisu fenomen obrađivale u cijelosti. Žigmanov je, pak, ukazao na činjenicu da i Hrvati izvan Hrvatske u svojim kulturnim praksama imaju djela koja su od značaja za cijelu nacionalnu kulturu, što je dokaz vitalnosti pojedinih hrvatskih zajednica izvan Hrvatske.

Dobro posjećenom skupu u segedinskoj gradskoj knjižnici nazočan je bio i hrvatski veleposlanik u Mađarskoj *Ivan Bandić*, koji je u svojem obraćanju obećao prevesti knjigu na mađarski jezik.

S. D.

Ladislav Heka je sveučilišni docent i spisatelj. Osnovnu školu i gimnaziju završio je u Belom Manastiru, a diplomirao je na Pravnom fakultetu u Osijeku. U Segedinu živi od 1991., gdje od 1993. polazi poslijediplomski studij na Pravnom fakultetu Sveučilišta József Attila, na kojem od 1996. radi kao pozvani predavač na Katedri za pravnu povijest. Doktorsku disertaciju obranio je 2004. na Pravnom fakultetu u Segedinu, a od 2008. je docent na Institutu za komparativno pravo. Znanstveno-istraživačka djelatnost usmjerena mu je u prvom redu na pravno-povijesne teme, a zatim na područje poredbenoga prava. Istražuje pravne sustave Hrvatske, južnoslavenske regije, odnosno slavenskih zemalja, te pravnu tradiciju utemeljenu na Božjem (vjerskom) zakonu (islamsko i židovsko pravo). Istražuje i običajno pravo te etnografiju naroda i etničkih skupina koje žive na južnoslavenskom, balkanskom području (romani kris, albansko običajno pravo) te povijest Hrvata u Mađarskoj, napose Dalmatina u Segedinu. Proučavanjem arhivske građe iz zaborava je izvukao segedinske Hrvate, danas sasvim asimiliranu etničku zajednicu, koja je odigrala važnu ulogu u životu toga grada, a o kojoj se malo zna u Mađarskoj, ali i u Vojvodini.

IZLOŽBA »TEČAJ FIGURALNOG CRTANJA U SUBOTICI I ANDRÁS HANGYA«

Momenti formiranja subotičke likovne scene

Do sredine mjeseca u subotičkom Gradskom muzeju možete pogledati izložbu pod nazivom »Tečaj figuralnog crtanja u Subotici i András Hangya«. Izložba prikazuje utjecaj pedagoškog rada i fovizma Petra Dobrovića (1890.-1942.), kroz rad njegovog učenika Andrása Hangye (1912.-1988.), u Subotici na poslijeratnom Tečaju figuralnog crtanja (1945.-1949.), te neke od segmenata rada pojedinih članova i vođa tečaja.

Prvi segment izložbe prikazu-

je akcentirane momente međuratnog slikarstva u Subotici iz koje je Hangya krenuo na školovanje, te utjecaj slikarstva Petra Dobrovića u konkretnim i veoma uočljivim paralelama iz razdoblja od 1938–1949. Nastavak izložbe predstavlja djela A. Hangye i kasnijih vođa subotičkog tečaja – Gábora Almasija, Sándora Oláha, Stevana Jenovca, Mihajla Dejanovića i Sándora Ivanyosa – te radove polaznika. Neki od članova tečaja su kasnije postali važni akteri vojvodanske

likovne scene, koji su upisali Likovnu akademiju u Beogradu (kipar Gábor Almasi, slikar Imre Vinkler, Imre Sáfrány), postali učenici Jovana Bjelića (slikar Gustav Matković), završili odsjek za povijest umjetnosti Filozofskog fakulteta u Beogradu (povjesničar umjetnosti Bela Duranci), bili glavni nositelji likovnog opismenjavanja amatera (Marko Vuković, Ivan Tikvicki - Pudar) itd. Najveći broj umjetničkih djela izložbe potječe iz umjetničke zbirke Gradskog muze-

ja Subotica, a manji iz javne likovne zbirke subotičke Gradske knjižnice, te privatnog vlasništva itd. Arhivskom gradom, kako se navodi u pratećem tekstu, izložba ukazuje na duh vremena tečaja, točnije funkcioniranje »Agitpropa« – likovne propagandne aktivnosti određenih likovnih stvaralaca soc-realizma, gradeći tako kontrapunkt između dva vida stvaralaštva i podvlačeći značaj tečaja, koji je omogućavao neprisljeni, autentičan i kreativan vid izražavanja.

D. B. P.

ČLANOVI UDRUGE CRO ART U ŽUPANJI

Slike inspirirane slavonskom ravnicom

Početkom tjedna, 6. i 7. lipnja, na poziv Turistične zajednice Županje i Likovne udruge »LUŽ 08« u ovom je posavskom gradiću održana dvodnevna međunarodna likovna kolonija koju su poduprli Grad Županja i Vukovarsko-srijemska županija. Desetak umjetnika, osnivača i članova Hrvatske udruge Cro art iz Subotice i njihovi gosti iz Segedina i Beograda, družili su se s gostoljubivim domaćinima i stvarali slike u različitim tehnikama, inspirirane motivima Županje i plodne ravnice Slavonije, tako identične sjevernobačkoj regiji, baš kao da su ponikle na prastaraj panonskoj ravni.

»Nastavak je ovo već gotovo desetljeće stare suradnje Županje i Subotice, prije svega kada je u pitanju njihova Dužijanca i naša kosidba i vršidba, ali i iznimne senzibilnosti Vukovarsko-srijemske županije za problematiku s kojom se susreću Hrvati s one strane Dunava«, rekao nam je direktor Turističke zajednice Županje Mirko Bačić. On je

iznio i čitav niz podataka o toj dugotrajnoj i uspješnoj suradnji, zadivljen Dužijancem koja obilježava stoljeće utemeljenja, ali i natjecanjem njihovih risara u Županji kojima nema ravnih, pa je spomenuo i vrijedne slamarke iz Tavankuta koje su svojim umijećem osvojile srca Županjaca i Županjki prvenstveno. Zadovoljan je i novom suradnjom na likovnom planu, pa je s predstavnikom županijskog odjela za kulturu gospodinom Lukačevićem dogovoreno da ovo preraste u tradiciju, ali i da se proširi s predstavnicima iz BiH, iz Orašja i Tuzle.

Predsjednik Cro arta iz Subotice Josip Horvat, kaže samo kako je ovo nadogradnja onoga što je dogovoreno u Belom Manastiru, kada je Tuna Balentović ponudio da baš Županja odradi tu prvu rundu. Naime, slikari iz Vojvodine česti su gosti kolegama iz Hrvatske, pa su bili u Osijeku, Vukovaru, Belišću, Belom Manastiru, Kopačkom ritu i gdje sve ne, a za uzvrat pozivaju Hrvate na druženje u Sombor, Suboticu, Tavankut i Bunarić. »Sretan sam da smo danas u Županji i u Vukovarsko-srijemskoj županiji, koja nesebično pomaže nama

u Vojvodini, pa ovom prigodom zahvaljujem domaćinima«, kaže Horvat.

Inače, u Županji djeluje oko dvadesetak slikara, što akademskih, što amatera, pa fundus galerije, kojoj su gosti iz Cro Arta-a ostavili po jednu sliku, nije prebogat. Ali da su danas ovdje, radovali bi se i čuveni umjetnici – pok. Ivan Herman, slikar i kipar rođen u Slankamenu, koji je bio profesor u županijskoj gimnaziji, a i Slavko Živković, koji je umro prošle godine i slikao je u Osijeku, Đakovu i Županji.

S. Žebić

U SOMBORU POČEO 19. KAZALIŠNI MARATON

Stiže i teatar iz Hrvatske

Osim na srpskom i hrvatskom jeziku, bit će igrane i predstave na njemačkom i mađarskom jeziku, a u pratećem programu gledatelje očekuju koncerti, književne tribine i izložbe

Devetnaesti, predjubilar-ni Kazališni maraton u Somboru započeo je predigrom u srijedu, 8. lipnja, izložbom *Zorana Maksimovića* povodom 170-godišnjice od rođenja *Laze Kostića*. Izložba naziva »Pozorje Laze Kostića« priređena je u foajeu Narodnog pozorišta u Somboru, a nakon toga na velikoj sceni priređen je balet »Šampanjac i jagode« u koprodukciji Srpskog narodnog pozorišta i Kulturnog centra u Novom Sadu.

Službeni program 19. kazališnog maratona počeo je jučer, u četvrtak 9. lipnja, u 20 sati svečanim otvorenjem i predstavom »Matica« beogradskog kazališta »Atelje 212« u kojoj igraju: *Petar Kralj, Svetlana Bojković, Gorica Popović, Nenad Čirić, Dragana Đukić, Uroš Rakić*, a gostuje i glumac somborskog kazališta *Saša Torlaković*. Do nedjelje

Jovanović« iz Zrenjanina i domaćina – Narodnog pozorišta iz Sombora.

IPAK GOSTOVANJE TEATRA IZ HRVATSKE

Iako, po najavama, ove godine na maratonu nije trebao gostovati niti jedan teatar iz Hrvatske, što nije bio slučaj prošlih godina, do gostovanja će ipak doći. Naime, dogodila se izmjena zbog ozljede glumca Kamernog teatra 55 iz Sarajeva, te će umjesto višestruko nagrađivane predstave »Žaba«, Gradsko kazalište iz Siska igrati predstavu *D. Harovera »Kos«* (Blackbird) u režiji *Zijaha Sokolovića*. Predstava je na programu večeras (petak 10. lipnja) na velikoj sceni Narodnog kazališta u 20 sati. U ovoj predstavi igraju *Zijah Sokolović i Olga Pakalović*, hrvatska kazališna, televizijska i filmska glumica, dobitnica nagrade »Fabijan Šovagović« za najbolju hrvatsku glumicu 2009. godine.

»Kos« je drama sjećanja. U praznom kafiću kojeg po završetku radnog vremena očekuje čišćenje, nakon petnaest godina ponovno se susreću Una i Ray. Ray je pedesetogodišnjak koji radi kao čistač nakon što je nekoliko godina proveo u zatvoru zbog ljubavne veze s maloljetnom Unom. Nisu se vidjeli otkad je on bio uhićen, sve dok Una nije pronašla njegovu sliku u novinama i odlučila ga potražiti.

Kritika kaže kako ovo na prvi pogled možda djeluje kao početak osvetničkog pohoda žrtve, međutim škotski autor *David Harrower* napisao je sve samo ne jednoznačni komad o zlu pedofilije. Dok je društvena osuda neupitna, ono čime se

Harrower zapravo bavi ostaci su života zauvijek obilježeni s jedne strane socijalno neprihvatljivim činom, a s druge, osobnom tragedijom prisilnog završetka jedne ljubavne veze. Predstava dakle govori o ispitivanju granica slobode, ali još više o ispitivanju granica

Detalj iz predstave »Kos«

kazne, jer je društvena stigma žrtve ponekad i teža od kaznene odgovornosti i kazne određene počinitelju. Možda je najbolju izjavu o ovoj predstavi dao dugogodišnji kazališni kritičar Radija 101 *Igor Ružić*: »Intimna drama koja se, kao i svaka tajna iz ormara, pred gledateljima otkriva polako i bolno. Kos je drama koja postavlja pitanja, ali ne daje odgovore.«

PREDSTAVE KOJE SU OBILJEŽILE PRETHODNU SEZONU

Osim srpskog i hrvatskog jezika, na Kazališnom maratonu odigrat će se i predstave na njemačkom i mađarskom jeziku, a u pratećem programu gledatelje očekuju koncerti, književne tribine i izložbe. Na ovogodišnjoj manifestaciji trebalo bi biti preko 300 sudionika. Odabirom predstava i cijelom

organizacijom manifestacije veoma je zadovoljna upraviteljica i glumica Narodnog pozorišta iz Sombora *Biljana Keskenović*.

»Očekujemo preko 300 sudionika što u glavnom, što u pratećim programima, ali i preko 3 tisuće posjetitelja ako bude kao prošle godine«, kaže *Biljana Keskenović*. »Mislim da smo ove godine uspjeli napraviti vrlo relevantan festival gdje će se pojaviti predstave koje su obilježile proteklu sezonu. Imat ćemo prigodu uživati u

izuzetnim glumačkim ostvarenjima, značajnim kazalištima i predstavama.«

Upravnica Narodnog pozorišta iz Sombora kaže kako organizatori ustrajavaju u želji da ovaj festival ne bude natjecateljskog karaktera po čemu se razlikuju od mnogih drugih festivala, iako se svake godine dodjeljuje nagrada »Nikola Peca Petrović« najuspješnijem kazališnom menadžeru.

Ovim festivalom somborsko kazalište završava sezonu, ali najavljuju i nekoliko gostovanja preko ljeta.

»Ono što je sigurno, sudjelovat ćemo na 'Tvrdava festu' s predstavom 'Ženidba', a u tijeku su i pregovori za sudjelovanje na Međunarodnom festivalu u Mostaru, gdje bismo trebali igrati predstavu 'Situacije', kaže *Biljana Keskenović*.

Zlatko Gorjanac

Biljana Keskenović

u zoru bit će izvedene predstave za djecu i odrasle u produkciji UK »Vuk Karadžić« i Jugoslovenskog dramskog pozorišta iz Beograda, Srpskog narodnog pozorišta iz Novog Sada, Dječjeg pozorišta iz Subotice, Narodnog pozorišta iz Kikinde, Badische Landesbuhne iz Njemačke, Narodnog pozorišta »Toša

OKRUGLI STOL ŠOKAČKE GRANE U OSIJEKU I SOMBORU

Marijanska svetišta Šokaca i Bunjevaca

Po šesti put Šokačka će grana iz Osijeka, iz svih kutova osvijetliti još jednu važnu oblast, sakralnu ovoga puta, jer riječ je o Marijanskim svetištima Šokaca i Bunjevaca. Nije to ni slučajno ako znamo da su i Šokci i Bunjevci listom vjernici, katolici, koji svake nedjelje i blagdana svečanu euharistiju završavaju najdražom nam pjesmom Rajska djevo, kraljice Hrvata, a drugi je moment također vrlo važan, jer Šokačka će grana raspravu o marijanskim svetištima otvoriti baš u tjednu kada je Hrvatsku pohodio Sveti Otac, papa *Benedikt XVI.*, s kojim je u dva dana u Zagrebu, na Jelačić placu i Hipodromu, molilo gotovo pola milijuna vjernika, a kardinal je Bozanić darivao Papu slikom Gospe od Kamenitih vrata.

Okrugli stol Šokačke grane održava se u četvrtak i petak, 9. i 10. lipnja, u Osijeku i Somboru, a o marijanskim će svetištima govoriti više od dvadeset sudionika iz Osijeka, Vinkovaca, Vrbanje, Sombora, Subotice, Sonte, Monoštora, Zagreba i Pečuha i dobije se dojam da će biti spomenuta baš sva marijanska svetišta od Šumanovaca, Dragotina, Voćina i Aljmaša do Sombora, Bunarića, Doroslava i Juda u Mađarskoj. Bit će riječi naravno i o srijemskim svetištima, od najstarijeg, moravičkog koje datira još od 12. stoljeća, do tekijškog iz 17. i najmlađeg ilačkog, no o ilačkoj je Gospi na jednoj od prethodnih sesija govorila prof. *Kata Ivić*. Nažalost, moravičko je svetište izgubilo stari sjaj, no o njemu će se još čuti, dok za blagdan Snježne Gospe u Tekije kod Petrovaradina i dan-danas dolaze tisuće hodočasnika iz čitavog Srijema, Bačke, Bosne i Hrvatske.

Međunarodni okrugli stol Marijanska svetišta Šokaca i Bunjevaca počeo će u Osijeku, u prostorijama Šokačke grane, Kralja Petra Svačića 36, u četvrtak, 9. lipnja u 16 sati, a sutradan, kada ovaj broj Hrvatske riječi već dođe do svojih čitatelja, u petak 10. lipnja u Somboru, u Gradskoj kući u 10 sati, pa sve, koje ova tematska oblast zanima, pozivamo na događaj.

Slavko Žebić

Gerardovo

Spomendan 55. godišnjice prijelaza u svječnost karmelićanina Sluge Božjeg oca *Gerarda Tome Stantića* biti će obilježen u petak, 24. lipnja, u karmelićanskoj crkvi u Somboru. Za geslo ovogodišnje proslave uzete su sljedeće riječi jedinog kandidata za blaženika i sveca iz ovih krajeva: »Imajmo nadu pa ćemo stići k Bogu, neka nas ona vodi k Bogu... Velika je razlika moliti s nadom ili bez nade.«

Program proslave je sljedeći:

Od 16 sati okupljanje hodočasnika

16,30 – 17,30 pokorničko bogoslužje – ispovijed

17,30 – 18,45 sveta misa koju će predvoditi subotički biskup *Ivan Penzeš*

18,45 – 19,30 vrijeme za okrjepu

19,30 – 20,30 koncert duhovne glazbe naziva: »Ljubav nema stanice, ljubav nema granice!« Nastupaju sastavi i zborovi mladih Subotičke biskupije.

Z. G.

Susret mladih iz nad/biskupija u Srbiji na Tekijama

Na inicijativu Ureda za pastoral mladih MBK Sv. Ćirila i Metoda organiziramo ove godine drugi po redu susret mladih iz nad/biskupija u Srbiji u Petrovaradinu u Svetišu Majke Božje Tekijske u Srijemskoj biskupiji. Susret će biti 18. lipnja s početkom u 11 sati u crkvi Sv. Jurja u Petrovaradinu, Strossmayerova 20, a nastavlja se, nakon posjeta znamenitostima grada, na Tekijama radom u grupama i prigodnom katehezom koju će održati mons. *Stanislav Hoćevan*, beogradski nadbiskup, metropolit i potpredsjednik MBKSCM. Euharistijsko slavlje će predvoditi domaćin susreta biskup srijemski mons. *Đuro Gašparović*, a homiliju će održati mons. *Ivan Penzeš*, subotički biskup. Želja je sviju da se mladi iz naših nad/biskupija bolje upoznaju, međusobno druže, te da zajedno odrastamo u vjeri. Geslo ovoga

susreta je upriličeno prema poruci Pape *Benedikta XVI.* za Svjetski dan mladih 2011. godine u Madridu: »Ukorijenjeni i nazidani na Kristu, učvršćeni vjerom!« (Kol 2,7).

UDAR GROMA U CRKVI U APATINU

Uz velike napore požar je lokaliziran

Tijekom nevremena koje je zahvatilo Apatin u poslijepodnevnom satima u srijedu, 1. lipnja, udar groma izazvao je veliki požar u desnom zvoniku crkve Presvetog srca Isusovog. U vrlo kratkom roku na mjesto požara došle su vatrogasne ekipe iz Apatina i Sombora i lokalizirale vatrenu stihiju. Na svu sreću ljudskih žrtava nije bilo, a vatra je tinjala još i u četvrtak, tako da su vatrogasne ekipe zbog predostrožnosti ostale na licu mjesta. Na mjestu požara bio je i član crkvenog odbora *Anton Rihard*.

»Tu sam još od sinoć, na poziv vatrogasaca. Vatra je zahvatila drvenu konstrukciju u unutarnjem dijelu tornja. Kako je oplata od bakrenog lima vrlo kvalitetno urađena, vatrogascima je i pored uporabe specijalnog vozila bio onemogućen izravni pristup u samo središte požara, što je znatno otežalo gašenje. Uz velike napore požar je lokaliziran, a vatrogasci će ovdje ostati sve dok ima i najmanjega znaka opasnosti. Kako kaže naš župnik, Bog dopušta mnoge stvari, a ovo je dobra opomena svima nama, jer smo poropustili sanirati gromobran, koji je skupa s križem odvaljen s ovoga tornja za vrijeme jedne od ranijih nepogoda«, kaže za Hrvatsku riječ *Anton Rihard*.

I. Andrašić

10. lipnja 2011.

POVIJESNI ČIN SPASENJA JE ISUS KRIST

Duh Sveti na djelu

Piše: mons. dr. Andrija Kopilović

Prolazi uskršno vrijeme. Svečani završetak je na svetkovinu Pedesetnice – pedeseti dan Uskrsa. Da, ali to je veliki dan početka – rođendan Crkve. Kada razmišljamo o otajstvu Božjega djela u povijesti čovječanstva, što više razmišljamo, to bolje vidimo kako su Božja djela nedokučiva i čudesna. Što više uranjamo u Božje djelovanje među nama, primjećujemo da nas Bog, kao dobri otac, vodi za ruku, da bismo prepoznali i susreli jedan drugoga.

Otajstvo Uskrsa zasigurno ne možemo doživljavati drukčije, nego kao čudesnu dramu Božje ljubavi. Okrutnost Velikoga petka, a onda pobjeda Uskrsa, čovjeka – čak i onoga koji ne vjeruje – ostavlja u divljenju. Međutim, i Isusovo uskrsnuće je događaj koji je s porukom, a ta nas vodi do Pedesetnice. Uplašeni, raspršeni, a onda zadivljeni učenici, slika su svakog našeg životnog puta.

UTJEHA

Tko to od nas nije osjetio tjeskobu, patnju, griznju savjesti, napuštenost, a onda odnekud dođe čudesno svjetlo: utjeha. Kako je lijepo biti utješeno. Utjehu daje netko drugi. Ona ne dolazi sama po sebi. Kao ilustracija, evo jedan istiniti događaj, a desio se zatvoreniku. Dugo je zatvorenik pripovijedao svome kolegi o patnji i o nevjerojatnosti da se nalazi iza rešetaka. Onda je proplakao očajno, grčevito, mučno. Kolega je samo šutio. Onda je zatvorenik naslonio glavu na rame kolege, izgledao je nemoćan kao da umire. Nakon nekoliko minuta podigao je glavu i rekao: »Vi ste mi spasili život. Vi ste htjeli čuti sve što me mučilo. Sad znam da ću preživjeti ove očajne dane svoga prognaništva i zatvoreništva.« Sugovornik je razumio u čemu je snaga njegove prisutnosti, pa je odgovorio zatvoreniku drugim događajem o jednom svom kolegi koji je pričao: »Optužili su me da sam lažac, prevarant i zločest. Cijelu noć nisam spavao. Ujutro sam se probudio i mislio da ću propasti u zemlji, da neću moći izaći iz sobe i pogledati bilo kome u oči. Imao sam osjećaj da me svi preziru. A onda sam našao snage da klecava koljena donesem do sobe svoga kolege i prijatelja. Htio sam mu ispričati sve što me

muči. Bojao sam se da neće biti u sobi, da ću uzalud kucati. Znao sam, neću to izdržati, nestat ću zauvijek nekamo. A onda se čuo njegov glas, ušao sam, sjeo na stolac i počeo pričati. Cijeli sat me slušao. Rekao je da nije sve tako strašno kako ja gledam, rekao je da mi vjeruje sve što sam ispričao i da me poštuje i cijeni. Osjećao sam se preporođen. Otišao sam u svoju sobu i odlučio da ću živjeti. Znao sam, naslonio sam se na svoga prijatelja i kolegu, i sad mogu opet dalje«, završio je kolega.

NOVI POČETAK

Razmišljajući još uvijek o uvodnim rečenicama suodnosa Uskrsa i Duhova, kršćanin razmišlja uistinu o Duhovima kao novom početku. Djelo spasenja je jedinstveno. No, doživljavajući na ljudski način, ipak nam je drago što ga možemo doživljavati u »etapama«. Krist je došao i otkupio nas smrću i uskrsnućem. Da bih ja mogao na njega nasloniti svoju umornu glavu, ostavio je jedno obećanje koje se je obistinilo upravo u otajstvu silaska treće Božanske osobe – Duha Svetoga. Ta snaga je u meni. Ona je meni darovana. Ona je svjetlo. Konačno, ona je ljubav. Ali ta Božanska osoba me vodi k drugom čovjeku. Nevidljivom snagom pruža ruku prema ruci da bih prepoznao, meni je druga osoba istom tom snagom prisutnosti Duha darovana baš radi toga da mogu doživjeti da je spasenje na djelu. Nema bezizlazne situacije. Čovjek je čovjeku brat. Živi samo toliko ljudski, ako je ljubavlju drugima djeljiv.

U vremenu u kom sada živimo, slaveći ovogodišnje Duhove, možda je poruka još jasnija. Vremena su teška i odgovorna. Ljestvica vrednota se urušava. Vrlo je opasna slutnja da se time urušava i čovjek. Treba spasiti čovjeka. Da, to je učinjeno u povijesti, ali to čini Bog i danas. Povijesni čin spasenja je Isus Krist. Onog prvog Velikog petka i prvog Uskrsa. Poslao je svojega Duha da djelo njegovo dovrši »i izvrši svako posvećenje«. Sada je vrijeme da prepoznamo jedan drugoga kao to Božje ostvarenje i posvećenje: Imati Duha u sebi. Tad i samo tako »oduhovljeni«, imat ćemo dovoljno svjetla, snage, jakosti biti za drugoga!

Sada je vrijeme da

prepoznamo jedan

drugoga kao to Božje

ostvarenje i posve-

ćenje: Imati Duha u

sebi. Tad i samo tako

»oduhovljeni«, imat

ćemo dovoljno svje-

tla, snage, jakosti biti

za drugoga!

FLAN DE CHOCOLATE – ČOKOLADNI FLAN

Potrebni sastojci:

175 g šećera
175 g crne čokolade
1 l mlijeka
7 žumanjaka
3 cijela jajeta
šipka vanilije
prstohvat soli
karamela preljev

Priprema:

Mlijeko staviti da zavrije s vanilom. Kada zavrije dodati sitno sjeckanu čokoladu i rastopiti je u mlijeku. U odvojenoj posudi mutiti 3 cijela jajeta i 7 žumanjaka, šećer i sol dok se sve dobro ne sjedini. Zatim postepeno dodavati mlijeko. Kako se žumanjci ne bi stegnuli, bez prestanka miješati drvenom žlicom. Sve na kraju izliti, smjesu procijediti kroz metalno sito u prethodno pripremljenu vatrostalnu posudu s tečnim karamelom na dnu. Zagrijati pećnicu 10 minuta prije stavljanja flana, na temperaturu između 180 i 200 stupnjeva. U posudu sa zakipjelom vodom staviti vatrostalnu posudu s flanom... Prekriti aluminijskom folijom. Nakon 50 minuta provjeriti metalnom žlicom da li je flan stegnut, te izvaditi posudu van. Staviti u hladnjak i prije serviranja je izvnuti iz posude.

ŠPANSKA TORTILLA

Potrebni sastojci:

2 velika krumpira
1 veliki luk
2-3 jajeta
maslinovo ulje
sol
1 žličica praška za pecivo

Priprema:

U tavi zagrijati dosta ulja. Propržiti luk izrezan na kolutiće na tihoj vatri. Kada je poludinstano, dodati krumpir izrezan na tanke kolutove. Sve zajedno nastaviti pržiti tako da krumpir bude lijepo pržen. Kada je gotovo, staviti u cjediljku da bi se iscedilo ulje. Ulupati jaja, u njih dodati krumpir i luk, sve sjediniti pa ispeći. Okretati da bi se ravnomjerno ispeklo.

ŠPANJOLSKA PITA

Potrebni sastojci:

Sve mjeriti čašom jogurta
4 jaja
1 vrećica praška za pecivo
1 jogurt
½ čaše ulja
2 čaše brašna
150 gr šunke
150 gr edamera ili nekog mladog sira
150 gr kiselih krastavčića
sol po okusu

Priprema:

Izrezati šunku i krastavčiće na kockice. Sir naribati na krupno. U posudu staviti brašno i prašak za pecivo, dodati jaja, jogurt i ulje pa sve zajedno pomiješati, dodati sol. Masi dodati šunku, kisele krastavčiće i ribani sir. Sve to staviti u podmazan pleh i peći u prethodno ugrijanoj pećnici na 180 stupnjeva oko 20 minuta.

Pitu služiti uz kiselo vrhnje, mlijeko ili jogurt.

ŠPANJOLSKA KUHINJA

Tapas, tortilla, paella, flamenco i siesta uz flan

Kada su počele nicati prve taverne, čaše vina su redovito poklapane dimljenim mesom ili sirom, iz dva razloga: prvo, da bi spriječili insekte da upadaju u čaše, a drugo, zalogaji uz alkohol držali su goste polutrijeznima. Komad hrane koji je vršio funkciju poklopca na čaši, »tapa«

na španjolskom znači poklopac, označilo je početak »tapasa«

Zakuska od sitnih zalogaja – tapas – konzumira se da zavera osjećaj gladi između ručka i večere. Neki smatraju da ju je izmislio španjolski kralj Alfonso X., koji je zbog bolesti uzimao sitne zalogaje hrane u kombinaciji s dosta vina.

Španjolska se kuhinja može podvesti pod jednu od mediteranskih kuhinja, jer su joj elementi dvije osnovne osobitosti kuhinje Sredozemlja – maslinovo ulje i češnjak, ali bi takvo pojednostavljenje bilo pogrešno, jer doista je šarolika i bogata panorama španjolskih regionalnih kuhinja. Velika je razlika i u odnosu prema hrani, jer dok je jedan Baskijac gotovo ceremonijalno posvećen kuhinji, Andaluzanin ima gotovo nemaran odnos prema hrani, i njegov se obrok često svodi na tanjur pržene ribe.

Rimljani i Mauri stvorili su temelje španjolske kuhinje, koja je puni oblik dobila pronalaskom krumpira, rajčica, paprike, čokolade i vanilije.

Za razliku od bliske, ali ipak različite talijanske kuhinje, tradicionalna španjolska kuhinja ne koristi tjesteninu. Ako kao prilog ne dobijete rižu, zamijenit će je krumpir ili kruh. Najsnažniji začini su češnjak.

Nadaleko poznata paella, jelo je koje je nastalo u španjolskoj pokrajini Valenciji sredinom 19. stoljeća, a ime dobiva po specifičnoj tavi – paellera, u kojoj se priprema. I danas je uvriježeno mišljenje da se radi o španjolskom nacionalnom jelu.

Povijest tortille vodi nas u 17. stoljeće do generala Tomasa de Zumalacarragui, koji je sastavio jelo od nekoliko sastojaka jer je

trebao nahraniti svoju vojsku za vrijeme opsade Bilbaoa.

Obilan obrok treba popratiti i skladnim pićem: slatkom madeirom, crvenom marsalom, sangrijom od vina i voća...

Tradicionalni deserti nastali su pod maurskim utjecajem. Vrlo su slatki, a najčešći su sastojci mljeveni bademi ili marcipan, kandirano voće, med, jaja, limunova korica i cimet. Flan, slastica slična našoj rožati, kuhana je krema od jaja prelivena karamel umakom.

Španjolci žive malo drugačijim ritmom od svojih europskih susjeda, te će doručkovati oko 8 sati, užinati oko 11, ručati oko 14 sati, a večerati ne prije 21 sata.

Branka Dulić

Bakina škrinja savjeta:

Kada kuhate tjesteninu sol stavite u vruću vodu, da pasta ne bi bila gorkog okusa.

Jagode, maline, marelice, breskve i ostalo voće koje ostavljate u zamrzivaču, uvijek pakujte u posude i svaki red voća dobro pospite šećerom. Šećer ne dozvoljava mrazu da proдре u njega i oduzme mu prirodan okus.

Ako je jelo preslano dodajte jedan ili više krumpira. Krumpir će »pokupiti« sav višak soli.

POLIKLINIKA
 Jelene Čović 28, 24000 Subotica, 024/553-774, 024/567-495, 063/508-813
 www.badawi-su.com, poliklinika@badawi-su.com

Kućni posjeti, prijevoz pacijenata
Badawi
 Pedijatrija, Ginekologija, Urologija, Neurologija, Gastroenterologija
 Kardiologija, Ultrazvuk, Gastroskopijska, Laboratorij, Alergotest
 Budwig protokol, Akupunktura, Biorezonanca-SCIO, Detox, Elman-Radiotalasna kirurgija
 Tehnika emocionalne slobode-EFT, Masaža, Bahove kapi, Biopton, Magneti i ostalo...
NOVO U POLIKLINICI ! doc.dr sci.med. Stamenko Šušak - Kardiohirurg - Sremska Kamenica
Poliklinika za vašu obitelj

20 godina sa vama

	KASLIĆ ZA POŠTU	LEGURA ZA AVIONSKE DIELOVE	TRAKTORI TOMO ...	BOŽICA ASTARTA	UPRIJATI UNEREDITI	VRISTA PERAJANA	UBOJIT NADALOV SERVIS	IZBOČINA KOPNA U MORE	KALU	BULJOOK	SKLADA- TELJ OPE- RE PORIV	TVORAC KREATOR	CJEVAST PROBAVNI ORGAN
NAŠ POK. MUŠKO- LOG													
NARKOMA- NJA ILI ALKOHO- LIZAM									KALIBIN KRACE GRAD U RUSIJ				
ŽIVOODER STRIVOODER							"KONJSKA SNAGA"	OPERNA DIVA ADELINA "INSTANT INNER KIT"					
TOKARI- LICA													
SREDSTVO ZA UBLA- ŽAVANJE ZELE ZA JELOM										DUBRO- VACKO ZENSKO IME STATUA			
CITATI							GORIVO VISOKIH PEČI EAKOV POTOMAK					RIMSKA PETICA CIRKUSKI ZABAV- LJAC	
STOPITI SE LJEVA- NIJEM							SLIKAR GEČAN NOVINARKA ROZMAN						
KALU		KAO CICARUJA VOĐENI SPORT		PRITISK OSTAJATI GDJE PO DANU DANOVATI					MADAR PAVAO LJUDI IZ OSETIJE				RISARE- NIJE TRA- MATAMA
IVICA VIDOVIĆ			STARO- GRČKI LJEČNIK BROD TEGLJAC							JEDINICA SNAGE			
PJESMA BOBA DYLANA ("SO EASY TO LOOK AT SO HARD TO DEFINE")					OTOK U INDONEZIJ BILJKA ALOJA ALOJ					DREVNI ALPSKI ROG PISAC NAIME EMILE			
GLAVNI GRAD GRČKE					PRUŽNO VOZILO DRESINA SARLAŠTI PRIKAZI								
MJESTO KOD ZENICE (anagram: MALINE)						GRČ. SVE- TA GORA LATINSKI PRIJEVO BISLJE						RIMSKA TIBURCA TIBETSKO GOVEDO	
POLICAICI QZARGJ. PANDURI							SVETAC GROMOV- NIK GLUMICA INGE						
UPRITI								PAPIN GODIŠNJI PRIHOD ŠARENA PAPIGA					
POJAČA- VAČ PA- LJERUJA MOTOHA AUTA				CHATEAU- BRANDOVA PRIPOVI- JEST "ŠKOLSKI"						RITAM S JAMAJKE IVAN LENDL			
NAŠA EX RUKOME- TAŠICA KATICA (KALJA)					ILIRSKO PODRUČJE AUSTRIJA							SLOŽENO SLOVO FILM COSTA- GAYRASA	
ZATVOR ŠVAJGJ						RAŠČLAM- BE							

PAVAO MARKOVAC, OVJENOST, KAUPE, SINTER, PATI, TOKARSKI STROJ, ANONKSIK, ORE, NAVODI, KOKOS, V, SITI SE, VILKO, K, C, DAK, PAL, IV, DROKO, VET, SARA, NIAS, IUT, ATENA, DREZINA, NEMILIA, ATOS, MY, DROTOV, ILLJA, UPRIJETI, ANAT, ČOK, ATATA, SKA, ILES, HINK, NJ, ČOKKA, ANALIZI.

RIJEŠENJE KRIŽALJKE

OSNIVAČ:

Hrvatsko nacionalno vijeće

IZDAVAČ:

Novinsko-izdavačka ustanova
»Hrvatska riječ«, Trg cara Jovana Nenada 15/II,
24000 Subotica

UPRAVNI ODBOR:

Vesna Prčić (predsjednica)
Bruno Anušić, Ljiljana Dulić
Ivan Gregurić, Dražen Prčić,
Zvonko Sarić, Josip Stantić,
Thomas Šujić, Tomislav Žigmanov

DIREKTOR

Ivan Karan
e-mail: hrdirektor@tippnet.rs

ODGOVORNA UREDNICA:

mr. sc. Jasminka Dulić
e-mail: hrurednik@tippnet.rs

POMOĆNIK I ZAMJENIK

ODGOVORNE UREDNICE:
Zvonko Sarić
e-mail: zsarić@hrvatskarijec.rs

REDAKCIJA:

Ivan Andrašić (Podunavlje)
Davor Bašić Palković (kultura)
e-mail: dbpalkovic@hrvatskarijec.rs
Dušica Dulić (novinarka)
e-mail: dusicad@hrvatskarijec.rs
Slavica Mamučić (novinarka)
e-mail: smamuzic@hrvatskarijec.rs
Zvonimir Perušić (ekonomija i redaktura)
e-mail: zperusic@hrvatskarijec.rs
Dražen Prčić (sport i zabava)
e-mail: dprcic@hrvatskarijec.rs
Nada Sudarević (fotografije)
Željka Vukov (društvo)
e-mail: zvukov@hrvatskarijec.rs
Mirko Kopunović (dopisništva i korektura)
e-mail: mkopunovic@hrvatskarijec.rs
Jelena Ademi (tehnički prijelom)

TEHNIČKI UREDNIK:

Thomas Šujić

ADMINISTRACIJA:

Zdenka Sudarević
Ljubica Vujković-Lamić
Josip Horvat

LEKTORICA: Katarina Vasiljčuk

TELEFON: ++381 24/55-33-55
++381 24/55-15-78
++381 24/53-51-55

ŽIRO RAČUN: 355-1023208-69

E-MAIL: hrvatskarijec@tippnet.rs

WEB: www.hrvatskarijec.rs

TISAK: »Rotografika«
doo Subotica

List je upisan u Registar javnih glasila
Agencije za privredne registre Republike Srbije
pod registarskim brojem: NV000315

COBISS SR-ID 109442828

CIP - Каталогизација
у публикацији Библиотека
Матице српске, Нови Сад
32+659.3(497.113=163.42)

PRIČA O FOTOGRAFIJI

Led u Boki

Pišu: Anica Manger
i Dražen Prčić

Današnja priča o fotografiji vodi nas u danas već daleke 30-e godine prošlog stoljeća, točnije u prosinac 1933. godine, kako stoji u potpisu na njezinoj poledini, u banatsko mjesto Boku. Fotografija potječe iz kolekcije stare hrvatske obitelji *Imbrić* iz Boke u Banatu, a prikazuje djelatnike koji su se bavili poslovima vađenja leda, vrlo važnog elementa u vremenu bez struje, hladnjaka, zamrzivača i ostalih današnjih suvremenih blagodati.

Boka (Hrvatska Boka) je mjesto koje se nalazi u Srednjobanatskom okrugu, a pripada općini Sečanj. Mjesto je nastalo početkom 19. stoljeća kada su oštećeni hrvatski plemići (odluka Marije Terezije iz 1778. godine o oduzimanju posjeda zagrebačkog nadbiskupa i turopoljskih plemića) dobili dio teritorija u Banatu, među njima i Boku. Prema popisu iz 1910. godine u ovom je mjestu živjelo blizu 3000 duša, dok je stotinu godina kasnije taj broj sveden na upola manje (oko 1700), među kojima su, prema popisu iz 2002. godine, i 83

osobe hrvatske nacionalnosti (4,78 posto).

U vrijeme nastanka ove fotografije obitelj *Imrić* je, kao i većina hrvatskih obitelji u selu, bila veoma imućna. Posjedovali su velike površine obradivog zemljišta i šume, kavanu i imali su tapiju na vađenje leda i ribe u koritu starog Tamiša, o čemu ova zanimljiva fotografija i svjedoči. Led je dopreman drvenim saonicama upregnutim u konjske zaprege. Rezali su ga na tradicionalan način drvenim testerama i sjekirama, a koristio je za potrebe kavana, mesnica i kućanstava tijekom godine. Skladišten je u posebno ozidanim spremištima duboko

u zemlju, a kupci su ga nosili u pletenim vrbovim košarama. Led je bio veoma dragocjen za organiziranje svadbenih veselja i igranki u domaćinovoj kavani, u glavnoj ulici u selu, nasuprot katoličke crkve.

U kavani su, osim igranki i zabava, sklapani poslovi, igrane su karte i vođeni važni sastanci, a tu se i trgovalo. Obitelji *Imbrić* u Boki, nažalost, danas više nema, jer su svi njezini članovi umrli, ali kuća i kavana s kompletnim inventarom ostale su sačuvane i danas su u vlasništvu hrvatske obitelji *Meštrović*, koja ih održava u autentičnom stanju i vrlo je ponosna na svoj posjed. Zanimljivo je kako obi-

telj *Meštrović* podrijetlo vodi iz Marije Bistrice, te da je ova obitelj u Banatu, točnije u Boki, izgradila obiteljski dom potpuno istog izgleda kao kuće na području Marije Bistrice. Od pamtivijeka ova se obitelj bavi poljoprivredom, a sada su priznati i poznati mesari. Ponosni su na svoje korijene i posao, a zadržali su sve obiteljske običaje, vjeru i tradiciju.

Važno je također istaknuti kako se u ovoj obitelji može pronaći bezbroj dokumenata, fotografija, nošnji i predmeta koji svjedoče o podrijetlu, ugledu, tradiciji i kulturi ove obitelji i hrvatskog naroda naseljenog u Banatu.

PUTUJTE S **JP »SUBOTICA-TRANS«** NA MEĐUNARODNOJ LINIJI:
SUBOTICA-NOVI SAD-ZAGREB I OSTVARITE ZNAČAJNE POPUSTE.
POLASCI U 8,00 h SVAKOG DANA IZ SUBOTICE I ZAGREBA.

CIJENA KARATA:

DJECA DO 6 GODINA – VOZE SE BESPLATNO.

DJECA OD 6-12 GODINA (POPUST OD 50%) – 1.425,00 DINARA

STUDENTI:

JEDAN SMJER (POPUST OD 20%) – 2.280,00 DINARA.

POVRATNA (POPUST OD 30%) – 3.990,00 DINARA.

OSTALI:

JEDAN SMJER – 2.850,00 DINARA.

POVRATNA (POPUST OD 15%) – 4.845,00 DINARA.

VAŠ SUBOTICA-TRANS

Tel.: 024/555-566

OKO TISUĆU DJECE SUDJELOVALO NA MISI ZAHVALNICI U KATEDRALI SV. TEREZIJE AVILSKJE U SUBOTICI

Zahvala djece za uspješnu školsku godinu

»**D**raga djeco, zahvalimo dragom Bogu na svim darovima što smo ih primili tijekom ove školske godine, Duhu Svetom što nas je nadahnjivao, našim učiteljima, nastavnicima, vjeroučiteljima, trenerima, ravnateljima, roditeljima i svima koji su radili s vama. Tijekom ljetnih praznika budite na veselje braći i sestrama, neka vam se raduju roditelji i sav svijet, da onda tako odmorni na jesen imate snage biti još radosniji i bolji«, poručio je svoj okupljenoj djeci 4. lipnja na misi zahvalnici katedralni župnik mons. *Stjepan Beretić*.

Na samom početku mise katedralni je župnik pozdravio svu djecu iz vrtića »Marija Petković«, 18 osnovnih i 2 srednje škole u Subotici, a oni su pozdravili njega prigodnom pjesmom posebno napisanom za današnji dan, a u povodu njegovog 64. rođendana, te mu u ime sve djece i organizatora zahvalili na trudu, ljubavi i svim divnim propovijedima ne samo na ovim, nego i svim drugim misama. Uz to su mu darovali i sliku od slame.

»Hrvatska glazbena udruga 'Festival bunjevački pisama' već je šestu godinu nositelj ovog programa, ali ne možemo izostaviti ni zahvalnost *Zoltánu Jegesu*, donedavnom pokrajinskom tajniku za obrazovanje, sada pomoćniku, jer su zahvaljujući njemu ova misa zahvalnica i misa zaziv Duhu Svetomu na početku školske godine ušle u nastavni plan i program, što daje na značajju svega ovoga«, istaknula je u ime organizatora *Stanislava Stantić-Prčić* i dodala: »Vjerujemo da je bilo oko tisuću djece i bilo bi nam drago da ovaj broj djece pohađaju nastavu i na hrvatskom jeziku. Zahvaljujemo i svim svećenicima koji su poduprli

ovaj današnji susret i dolazak djece u ovako lijepom broju.«

Moleći skupa glasno molitvu koju nas je sam Isus naučio, Oče naš, djeca su poželjela da sva djeca imaju hrane, vode i mogućnost školovanja. Zahvalili su za sve primljene milosti tijekom ove školske godine. Orila se subotička katedrala radosnom pjesmom i složnim zazivima, te svečanom himnom »Tebe Boga hvalimo«. Misu su završili veselom pjesmom uz poruku »Ostani s nama«.

»Više sam puta nazočna na misi i na početku i na kraju školske godine i uvijek sam zapravo jako impresionirana i brojem djece koja su nazočna na misi, i porukama koje se šalju, a ono što je jako bitno je taj osjećaj zajedništva. Mislim da je to jako važno, taj osjećaj zajedništva i pripadnosti djece, koja možda ne pohađaju nastavu na hrvatskom jeziku, ali pohađaju katolički vjeronauk, pa ih to veže za matičnu domovinu«, s neskrivenom radošću rekla je generalna konzulica Republike Hrvatske u Subotici *Ljerka Alajbeg* i poručila: »Čestitala bih svima, prije svega djeci, nastavnicima, svećenicima, vjeroučiteljima i organizatorima, a posebice predsjedniku udruge dr. *Marku Senteu*, što su uporni, što su veliki dio svoga rada i sredstava izdvojili da bi se mogla održati ova jedna jako dobra i korisna i možda za budućnost veoma značajna zajednička manifestacija.«

Pod svetom misom svirao je Subotički tamburaški orkestar pod ravnanjem *Sonje Berte*, dok je pjevanje djece animirala učiteljica *Ana Čavrgov*.

Kao i svake godine, ovoj je zahvali nazočio i zamjenik gradonačelnika Subotice *Pero Horvacki*.

Bernadica Ivanković

OBJAVLJENI REZULTATI IZLOŽBE INOVA – MLADI 2011 U ZAGREBU

Briljantni učenici iz Tavankuta i Male Bosne

Hrvoju Benčiku, učeniku VI. razreda Osnovne škole »Matija Gubec« iz Tavankuta pripalo je zlatno odličje, a David Nemet, učenik VI. razreda Osnovne škole »Ivan Milutinović« iz Male Bosne, i dvojica učenika iz Tavankuta Marko Stantić i Grgo Stantić, obojica VII. razred, osvojili su srebrna odličja, dok je Osnovnoj školi »Matija Gubec« iz Tavankuta Savez inovatora Zagreb dodijelio posebnu nagradu za najbolju

osnovnu školu gosta na Izložbi radova mladih inovatora INOVA – MLADI u Zagrebu, održanoj 7. svibnja 2011. godine. Rezultati natjecanja objavljeni su na svečanoj dodjeli priznanja održanoj u Zagrebu 27. svibnja.

Pokraj ova četiri učenika, koji nastavu pohađaju na hrvatskom jeziku, na izložbi je sudjelovalo još petero učenika iz Subotice (OŠ »Kizur Istvan«, OŠ »Ivan Goran Kovačić« i Tehnička škola

ODRŽANA ZAVRŠNA PRIREDBA U VRTIĆU »MARIJA PETKOVIĆ«

»Izašla« jedanaesta generacija predškolaca na hrvatskom jeziku

Doviđenja dragi vaspitači
lijepo nam je u vrtiću bilo,
stasali smo za đake prvake
pa nas škola poziva u krilo...

Pjevali su predškolci Vrtića »Marija Petković« na završnoj priredbi održanoj 30. svibnja za sve roditelje, rodbinu i prijatelje.

U životu svakog djeteta postoje brojne stube. Jedna od najbitnijih je polazak u školu. Tome prethodi život u vrtiću. Za neke svega jedna, možda dvije, a za mnoge čak i četiri ili i više godina. Tu se stvaraju temelji na kojima se dalje gradi. Svaka cigla stavljena u vrtiću treba biti čvrsta i sigurna te su boravak u vrtiću i uloga odgojiteljica izuzetno bitni.

Prema riječima *Dajane Šimić*, odgojiteljice i šefice objekta »Marija Petković« u Subotici, ovo je jedanaesta generacija predškolaca u ovom vrtiću. Od ukupno njih desetero, koliko ih se na priredbi opraštalo od vrtića, sedmero će svoje obrazovanje nastaviti na svom materinjem, hrvatskom jeziku na kojem su odgajani

»Sve što trebam znati o tome kako valja živjeti, što činiti, kakav biti, naučio sam još u vrtiću. Mudrost me nije čekala na vrhu planine, na kraju dugog uspona školovanja, nego se krila u pješčaniku dječjeg igrališta. A evo što sam ovdje naučio:

i u vrtiću. Inače, vrtić »Marija Petković« prvi je od ukupno dva u Subotici, gdje se rad s djecom realizira po Montessori programu. Cilj Montessori programa je da u pripremljenoj sredini djeca postaju samostalna, sigurna u sebe te da znaju doći do saznanja, informacija. Princip rada najbolje se može opisati poznatom rečenicom utemeljiteljice ovog programa *Marije Montessori*: »Pomozi mi da uradim sam.«

Odgojiteljice su im pomogle i naši su mališani, budući prvaci, spremni za školu. Što su sve naučili pokazali su u bogato pripremljenom programu. Majkama i didama najviše se dopala, bar po pokazanim reakcijama, pjesma »Seoska sam lola« koju su naši mališani vješto otpjevali i »odglumili«, a vrlo poučno bilo je vidjeti i dramatizaciju gdje su na veoma interesantan način predstavili što su sve naučili u vrtiću. Stoga vam prenosimo tekst u cijelosti:

Sve podijeli s drugima.

Igraj pošteno.

Ne tuci ljude.

Svaku stvar vrati gdje si je našao.

Počisti za sobom.

Ne uzimaj što nije tvoje.

Kad nekoga povrijediš, ispričaj se.

Peri ruke prije jela.

Pusti vodu u zahodu.

Topli keksi i hladno mlijeko su zdravi.

Živi uravnoteženo: malo uči, malo razmišljaj, crtaj, slikaj, pjevaj, pleši, igray se i radi - svaki dan od svega po malo.

Svako poslijepodne odspavaj.

Kada izađeš u svijet budi oprezan u prometu, drži se za ruke i ne udaljavaj se od svoga druga.

NE ZABORAVI DA ČUDO POSTOJI

Robert Fulghum«

KALENDAR BITNIH DOGAĐAJA

KALENDAR za idući tjedan

11. lipnja - Dan vrtova

12. lipnja - Svjetski dan borbe protiv dječjeg rada (ILO)

14. lipnja - Svjetski dan davatelja krvi (SZO)

16. lipnja - Bloomsday

»Ivan Sarić«) i jedan iz Srijemske Mitrovice. Njima su pripale još 3 zlatne i jedna brončana medalja, kao i posebna nagrada Tehničkoj školi »Ivan Sarić« koju dodjeljuje Savez udruga pedagoga tehničke kulture Zagreba.

Podsjetimo se, INOVA-MLADI tradicionalna je i najveća izložba dostignuća mladih zagrebačkih inovatora svih uzrasta uz goste iz cijele Hrvatske i prijatelje iz inozemstva, koja se od 2001. godine svake godine održava prve subote u svibnju. Subotički učenici su prvi put sudjelovali na ovoj izložbi. Inače, INOVA - MLADI je program Saveza inovatora Zagreba, Fakulteta strojarstva i brodogradnje, Saveza udruga pedagoga tehničke kulture Zagreba, Udruge inovatora Fakulteta strojarstva i brodogradnje i

zagrebačkih udruga mladih inovatora s ciljem da velikom izložbenom manifestacijom potiču dalji razvoj inovatorstva mladih u gradu Zagrebu.

MAKETA SOLARNE KUĆE

Hrvoje Benčik izradio je maketu solarne kuće, David Nemet i Eleavora, Marko Stantić je napravio maketu crkve sv. Križa koja se treba izgraditi u Ljutovu, a Grgo Stantić rešetkastog mosta. U nekom od sljedećih brojeva slijedi reportaža i fotografije nagrađenih radova.

PETAK
10.6.2011.

06.05 - Najava programa
 06.10 - Trenutak spoznaje (R)
 06.45 - TV kalendar
 07.00 - Dobro jutro, Hrvatska
 07.05 - Vijesti
 07.10 - Dobro jutro, Hrvatska
 07.35 - Vijesti
 07.40 - Dobro jutro, Hrvatska
 08.35 - Vijesti
 08.40 - Dobro jutro, Hrvatska
 09.05 - Hotel dvorac Orth 4
 09.50 - Vijesti iz kulture
 10.00 - Vijesti
 10.09 - Vrijeme danas
 10.10 - Krstarenj
 11.00 - Kod Ane
 11.10 - Oprah show
 11.55 - EP reportaža
 12.00 - Dnevnik
 12.11 - Sport
 12.13 - Vrijeme
 12.15 - Minuta zdravlja
 12.16 - TV kalendar (R)
 12.30 - Gospodarica tvoga srca, telenovela
 13.20 - Roditelji i djeca, serija
 14.20 - Drugo mišljenje
 14.55 - Branitelji domovine
 15.00 - Dharma i Greg 4
 15.25 - Rodna grud
 15.55 - ZABA
 16.00 - Iza ekrana
 16.30 - Pastel
 16.47 - HAK - Promet info
 17.05 - Hrvatska uživo
 17.40 - Dobro je znati
 18.15 - U istom loncu
 19.02 - Dnevnik plavuše
 19.12 - Kod Ane
 19.22 - Minuta zdravlja
 19.30 - Dnevnik
 19.56 - Sport
 20.01 - Vrijeme
 20.04 - ZABA
 20.10 - Silverado, film
 22.25 - Dnevnik 3
 22.55 - Vijesti iz kulture
 23.00 - PP
 23.05 - Peti dan, talk show
 00.00 - Požuda, oprez film
 02.30 - Veličanstveni mesar, film
 04.15 - Skica za portret
 04.35 - Muškarci na stablima
 05.20 - U istom loncu

06.20 - Gospodarica tvoga srca
 07.05 - 101 dalmatinac
 07.30 - Batman
 07.55 - Mala TV
 -- -- - TV vrtić
 -- -- - Crtani film

-- -- - Tajni dnevnik patke Matilde
 08.25 - Dvorac igračaka 1
 08.50 - Školski program
 -- -- - Puni krug
 -- -- - Glazbeceda
 10.00 - Prijenosi iz Sabora
 13.10 - Mala TV (R)
 -- -- - TV vrtić (R)
 -- -- - Crtani film (R)
 -- -- - Tajni dnevnik patke Matilde (R)
 13.40 - Školski program (R)
 -- -- - Puni krug (R)
 -- -- - Glazbeceda (R)
 14.30 - Dragi moj lažljivče, američki film
 15.55 - Županijska panorama
 16.10 - Hotel dvorac Orth 4
 16.55 - Briljanteen
 17.35 - Ritam tjedna, glazbeni magazin
 18.10 - Roditelji i djeca
 18.55 - Krstarenja svjetskim ljepotama
 19.50 - Hit dana
 20.00 - Legende američkog sna: William Eduard Boeing - Avi oindustrijski as,
 20.50 - Muškarci na stablima
 21.35 - Dnevnik plavuše
 21.45 - Izgaranje, mini-serija
 23.15 - Na rubu znanosti: Mira Omerzel Mirit
 00.00 - Garaža
 00.30 - Noćni glazbeni program

06:30 - Naši najbolji dani
 07:15 - Neustrašivi Scooby
 07:40 - Bakugan
 08:05 - Bumba
 08:20 - Roary
 08:35 - Tomica i prijatelji
 09:15 - Pobjeda ljubavi
 11:15 - Čuvar pravde
 12:10 - IN magazin
 13:00 - Pobjeda ljubavi
 15:00 - Asi, serija R
 16:00 - Masterchef
 17:00 - Vijesti
 17:25 - IN magazin
 18:10 - Pod sretnom zvijezdom,
 19:15 - Dnevnik
 20:00 - Asi, serija
 21:00 - Masterchef
 22:40 - 15 minuta, igrani film
 00:50 - Napad morskog psa, igrani film
 04:10 - Paklena vožnja, igrani film R
 05:35 - Domovina terora, igrani film
 07:10 - Kraj programa

05.30 RTL Danas, informativna emisija
 06.05 Vrata raja, telenovela
 07.45 Dragon Ball Z, animirana serija (R)
 08.10 Ezel, dramska serija (R)
 09.30 Ekkluziv Tabloid, magazin (R)
 10.00 Big Brother - uživo iz kuće, reality show
 11.15 Krv nije voda, serija (R)
 12.05 Aurora, telenovela
 13.00 Big Brother - uživo iz kuće, reality show
 13.50 Nasljednici, telenovela
 14.40 1001 noć, dramska serija
 16.15 Vrata raja, telenovela
 18.00 Ekkluziv Tabloid, magazin
 18.30 RTL Danas, informativna emisija
 19.05 Krv nije voda, serija (R)
 20.00 Hrvatska traži zvijezdu, glazbeni show, uživo
 22.15 Big Brother, reality show
 23.15 Hrvatska traži zvijezdu
 23.50 Vođeni svijet, igrani film
 00.25 RTL Vijesti, informativna emisija
 00.40 Vođeni svijet, igrani film
 02.25 Ralje 2, igrani film
 04.25 Astro show, emisija uživo
 05.25 RTL Danas, informativna emisija (R)

SUBOTA
11.6.2011.

06.10 - Drugo mišljenje (R)
 06.45 - TV kalendar
 07.00 - Iza ekrana (R)
 07.30 - Rodna gruda
 08.00 - Hrvatska kronika BiH
 08.20 Smrt revolveraša, američki film
 09.50 - Vijesti iz kulture
 10.00 - Vijesti
 10.08 - Vrijeme danas
 10.09 - HAK - Promet info
 10.10 - Kućni ljubimci
 10.45 - Kupa i Dobra, dokumentarna serija
 11.15 - Normalan život, emisija o obitelji
 11.55 - Pastel
 12.00 - Dnevnik
 12.15 - Minuta zdravlja
 12.16 - TV kalendar (R)
 12.30 - Veterani mira
 13.15 - Prizma
 14.00 - Duhovni izazovi
 14.30 - Branitelji domovine
 14.35 - Eko zona
 15.05 - Kulturna baština
 15.20 - Opera box

16.10 - Euromagazin
 16.40 - Vijesti
 16.45 - Vrijeme sutra
 16.46 - HAK - Promet info
 16.50 - Bande mladih u Liverpoolu
 17.55 - Družba mungosa
 19.20 - Minuta zdravlja
 19.30 - Dnevnik
 20.10 - Pitomača 2011
 21.50 - Vijesti
 22.15 - Smrtonosno oružje
 00.05 - Pitomača 2011.,

07.00 - Panorame Hrvatske
 08.00 - Patak Frka
 08.25 - Bijeg lukavog lisca
 08.50 - Vrijeme je za Disneyja
 09.40 - Pseća ophodnja, serija za djecu
 10.05 - ni DA ni NE
 11.05 - Batman protiv Drakule, film
 12.30 - Novčić i Faca protiv otmičara, film
 14.00 - Gle kako dan lijepo počinje, drama
 15.15 - KS automagazin
 15.45 - 4 zida
 16.25 - Obrtnik partner
 16.55 - Zvezdana prašina, koncert
 17.55 - Kvalifikacije za rukometno SP (Ž): Srbija - Hrvatska, prijenos
 19.30 - Glazbeni specijal
 20.00 - Večeras
 20.05 - Draga, smanjio sam djecu - američki film
 21.40 - Zaštitnica svjedoka 1, serija
 22.25 - Ususret Miss Hrvatske, emisija
 23.15 - Vrijeme je za jazz
 00.15 - KS automagazin
 00.45 - 4 zida (R)
 01.20 - Noćni glazbeni program

07:15 - Čuvar pravde, serija
 08:00 - Fifi i cvjetno društvo, crtana serija
 08:15 - Timmy Time, crtana serija
 08:30 - Peppa, crtana serija
 08:45 - Bakugan II
 09:10 - Chuggington
 09:25 - Beyblade metal fusion
 09:50 - Winx, crtana serija
 10:15 - Bračne vode, serija
 10:45 - Bračne vode, serija

11:15 - Frikovi, serija
 12:15 - Smallville, serija
 13:15 - Domovina terora, film
 15:10 - Prazne priče, film
 17:00 - Vijesti
 Nove TV
 17:10 - Provjereno
 18:05 - Nad lipom 35
 19:15 - Dnevnik
 Nove TV
 20:05 - Naplata, igrani film
 21:50 - 300, igrani film
 00:05 - Zaštitnik, igrani film
 01:50 - Ezo TV, tarot show
 03:20 - Napad morskog psa, igrani film
 04:55 - Zaštitnik, igrani film

06.55 RTL Danas, informativna emisija
 07.30 Vragolasti Denis, animirani film
 07.55 Dragon Ball Z, film
 08.50 Ekkluziv Tabloid, magazin
 09.20 Učilica
 10.10 Gvatemala
 11.10 Neprilagođen, film
 13.00 Hrvatska traži zvijezdu, glazbeni show
 15.45 Prekid, film, romantična drama
 17.25 Miley Cyrus, zabavna emisija
 18.30 RTL Danas, informativna emisija
 19.05 Moja 3 zida, humoristična serija
 20.00 Operacija Valkira, film
 22.15 Big Brother
 23.15 Tragač, film,
 01.05 XXL djevojke, film
 02.50 Astro show, emisija uživo
 03.50 RTL Danas, informativna emisija
 04.25 Big Brother, reality show

NEDJELJA
12.6.2011.

05.55 - Duhovni izazovi
 06.25 - Euromagazin
 06.55 - TV kalendar
 -- -- - TV vrtić
 -- -- - Ninin kutak
 -- -- - Danica

--.-- - Brlog:

---- - Čarobna ploča -
 7 kontinenata
 08.00 - Zeko i potočić,
 snimka dječjeg festivala
 09.00 - Nora Fora
 09.40 - TV kalendar
 10.00 - Vijesti
 10.05 - Vrijeme danas
 10.06 - HAK - Promet info
 10.10 - Trinaestoro na večeri
 11.40 - manjinski MOZAIK
 11.55 - Pastel
 12.00 - Dnevnik
 12.15 - Minuta zdravlja
 12.25 - Plodovi zemlje
 13.20 - Split: More
 14.00 - Nedjeljom u dva
 15.00 - Predstavljamo vam...,
 15.05 - Mir i dobro
 15.40 - Branitelji domovine,
 15.42 - HAZU Portreti
 15.55 - Vijesti
 16.00 - Vrijeme sutra
 16.01 - HAK - Promet info
 16.05 - Keeping Up with the
 Steins, američki film
 17.40 - Globalno sijelo
 18.15 - Bibinje (1/2)
 19.20 - Minuta zdravlja
 19.30 - Dnevnik
 20.10 - 1 protiv 100, kviz
 21.00 - Minuta zdravlja
 21.05 - Izbor za Miss i
 Mr Hrvatske, prijenos
 22.25 - Vijesti
 22.50 - Angel, francuski film
 00.45 - Monk 7, serija
 02.10 - Skica za portret
 02.20 - Globalno sijelo
 02.50 - Alpe Dunav Jadran
 03.20 - Eko zona
 03.50 - Lijepom našom:
 Bibinje (1/2)
 04.50 - Plodovi zemlje (R)

07.00 - Panorame
turističkih središta
Hrvatske

07.55 - Renata Pokupić i
Kvartet Purcell

08.55 - Zlatna kinoteka:
Rim, otvoreni grad
- talijanski f ilm

10.40 - Biblija
(nije kod. na sat.)

10.50 - Portret crkve i mjesta:
Rab

11.00 - Rab: Misa, prijenos

12.05 - Monk 7, serija

12.50 - Monk 7, serija

13.35 - Filipove bebe

14.05 - Kruška i prijatelj,
koncert (68')

15.20 - e-Hrvatska

17.00 - Olimp -
sportska emisija

17.55 - Kvalifikacije za
rukometno EP 2012.:
Hrvatska - Litva

19.30 - Fiumanka 2011
20.05 -Prepad na Rommela
21.45 - Posebni dodaci,
emisija o filmu
22.20 - Filmski boutique:
Veliki gazda,
hongkonški film
00.00 - Garaža
00.30 - Noćni glazbeni
program: Hit dana (R)

06:50	Frikovi, serija
07:40	Fifi i cvjetno društvo
07:55	Timmy Time, crtana serija
08:10	Peppa, crtana serija
08:25	Bakugan II
08:50	Chuggington, crtana serija
09:05	Beyblade metal fusion
09:30	Winx, crtana serija
09:55	Automotiv, magazin
10:25	Bračne vode, serija
11:25	Čarobnice, serija
12:25	Dodir s neba, serija
13:25	Elvis (ni)je tu, igrani film
15:10	Flipper, igrani film
17:00	Vijesti Nove TV
17:10	Masterchef
19:15	Dnevnik Nove TV
20:05	Nad lipom 35, humoristično-glazbeni show
21:20	Tarzan, čovjek majmun, igrani film
23:20	Red Carpet, showbiz magazin
00:50	Razbijač 2: Naplata, igrani film
02:30	Svi mrže Chrisa, serija
03:00	Njeno pravo, serija
04:40	Red Carpet, showbiz magazin
06:00	Automotiv, auto-moto magazin

06.55 RTL Danas
07.30 Vragolasti Denis, film
08.00 Dragon Ball Z, film
09.20 Neprilagođen, film,
11.10 Od Justina za Kelly,
film,
12.45 Prekid, film,
14.25 Operacija Valkira, film,
16.40 Otok u Pacifiku,
dokumentarna serija

HRT1,PONEDJELJAK, 13.6.2011.,
10.10 KRSTARENJA SVJETSKIM
LJEPOTAMA

73. epizoda: KRSTARENJE SVIJETOM
INKA: SANTIAGO DE CHILE - CUZCO
(CROISI?RES ? LA DÉCOUVERTE DU
MONDE: LA CROISI?RE DU MONDE
INCA: SANTIAGO DU CHILI - CUZCO)

Pet stoljeća nakon što je osvajač Pizzaro porazio kralja Inka Atahualpa zlatom ukrašene katedrale i dalje podsjećaju na sjaj i raskoš hrama Sunca.

Putujući od Santiaga do glavnoga grada Ekvadora Quita, ispričat ćemo povijest područja u kojem još žive brojne uspomene na najsjačniju, ali i najtajanstveniju civilizaciju koja je ikada živjela na tlu Južne Amerike - na carstvo Inka.

Ploveći duž Andskih Kordiljera, otkrit ćemo veličanstvene krajolike, gradove zapanjujuće povijesti i uvjeriti se kako žive nasljednici bogate tradicije svojih predaka.

Prvi dio: Santiago de Chile - Cuzco
Santiago de Chile - Valparaiso - Iquique -
Humberstone - Arica - Pisco - Nazca - Callao

17.40 Ekkluziv
s Tatjanom Jurić
18.30 RTL Danas
19.05 Jezikova juha
20.00 Big Brother
22.30 CSI: Miami
01.10 Astro show
02.10 RTL Danas
02.45 XXL djevojke,
igrani film

**PONEDJELJAK
13.6.2011.**

05.40 - Najava programa
05.45 - Split: More (R)
06.15 - Mir i dobro (R)
06.45 - TV kalendar
07.00 - Dobro jutro, Hrvatska
07.05 - Vijesti
07.10 - Dobro jutro, Hrvatska
07.35 - Vijesti
07.40 - Dobro jutro, Hrvatska
08.35 - Vijesti
08.40 - Dobro jutro, Hrvatska
09.05 - Hotel dvorac Orth 4
09.50 - Vijesti iz kulture (R)
10.00 - Vijesti
10.09 - Vrijeme danas
10.10 - Krstarenja svjetskim
ljepotama
11.00 - Kod Ane
11.10 - Treća dob,
11.55 - EP reportaža
12.00 - Dnevnik

12.11 - Sport
12.13 - Vrijeme
12.15 - Minuta zdravlja
 iz Dietpharma
12.16 - TV kalendar (R)
12.30 - Gospodarica tvoga
 srca, telenovela
13.20 - Roditelji i djeca, serija
14.05 - Vijesti iz hrvatski
 znakovni jezik
14.14 - Vrijeme sutra
14.20 - Znanstvena petica
14.50 - Znanstvene vijesti

15.00 - Dharma i Greg 4,
humoristična serija
15.25 - Glas domovine
15.55 - ZABA - 90 sekundi
16.00 - Tvoja sam sudbina
16.45 - Pastel
16.50 - Vijesti
17.05 - Hrvatska uživo
18.10 - HAK - Promet info
18.11 - Pastel
18.15 - 8. kat:
Život je igra, talk show
19.02 - Dnevnik plavuše
19.12 - Kod Ane
19.30 - Dnevnik
19.56 - Sport
20.01 - Vrijeme
20.04 - ZABA - 90 sekundi
20.10 - TV Bingo
20.35 - Puls Hrvatske
21.50 - Svijet profita
22.30 - Dnevnik 3
23.10 - Noć ljubavi -
Waldbühne 2010. (1/2)
00.00 - Dodir života i smrti 2,
00.40 - Dva i pol muškarca 5
01.05 - Ksena
01.50 - Završni udarac 4
02.35 - Zakon i red
03.20 - Dharma i Greg 4
03.40 - Trava zelena 3
04.10 - Glas domovine
04.40 - Znanstvena petica
05.10 - 8. kat

06.22 - Gospodarica
tvoga srca
07.07 - 101 dalmatinac,
crtana serija
07.32 - Batman
07.55 - Mala TV
-- -- - TV vrtić
-- -- - Brlog
-- -- - Čarobna ploča
08.25 - Dvorac igračaka 1
08.50 - Školski program
-- -- - Ton i ton
-- -- - Na glasu
09.35 - Plesne note

10.00 - Tvoja sam sudbina
10.45 - Lijepom našom:
Bibinje
11.45 - Ritam tjedna,
glazbeni magazin (R)
12.20 - Fotografija u Hrvatskoj
12.40 - Mala TV (R)
--- - TV vrtić (R)
--- - Blog (R)
--- - Čarobna ploča
13.10 - Školski program (R)
--- - Ton i ton (R)
--- - Školski program (R)
14.00 - Memphis,
američki film (88') (R)
15.30 - Županijska panorama
15.45 - Hotel dvorac Orth 4
16.30 - Šптаč psima 4
17.20 - Johnny Bravo,
crtana serija
17.40 - Trava zelena 3
18.20 - Roditelji i djeca
19.05 - Krstarenja svjetskim
ljepotama
19.50 - Hit dana
19.57 - Večeras
20.00 - Braća i sestre 3, serija
20.45 - Glee, serija za mlade
21.30 - Završni udarac 4, serija
22.20 - Zakon i red:
Odjel za žrtve 10
23.05 - Dnevnik plavuše
23.15 - Memphis,
američki film (R)
00.45 - Noćni glazbeni
program

06:00	Naši najbolji dani
06:50	Neustrašivi
	Scooby doo
07:15	Bakugan
07:40	Bumba
07:55	Roary,
	crtana serija
08:10	Tomica i prijatelji,
	crtana serija
08:50	Pobjeda ljubavi,
	serija
10:45	Čuvar pravde,
	serija

11:40 IN magazin
12:30 Pobjeda ljubavi
14:30 Asi, serija
15:30 Masterchef
17:00 Vijesti Nove TV
17:25 IN magazin
18:10 Pod sretnom
zvijezdom, serija
19:15 Dnevnik Nove
20:05 Asi, serija
21:00 Masterchef
22:00 Nuklearna
opasnost, film
23:50 Večernje vijesti
00:10 Tarzan,
čovjek majmun,
igrani film
02:10 Medij, serija
03:00 Ezo TV, tarot show
04:00 Bračne vode, serija
04:50 Smrt u sumrak 1,
igrani film
06:15 IN magazin

05:40 Astro show
06:25 RTL Danas
07:00 Aurora, telenovela
07:45 Vrata raja
08:40 Dragon Ball Z, film (R)
09:20 Nasljednici
10:25 Ekkluziv
11:10 Aurora, telenovela
12:05 Nasljednici, telenovela
12:55 Cobra 11
13:45 Krv nije voda, serija
14:40 1001 noć
16:05 Vrata raja, telenovela
17:00 Krv nije voda, serija
18:00 Ekkluziv Tabloid
18:30 RTL Danas
19:05 Krv nije voda, serija
20:00 Ezel, dramska serija
21:00 Big Brother
22:00 Ubojice, igrani film
00:25 RTL Vijesti
00:40 CSI: Miami
01:30 Big Brother
02:20 Astro show
03:20 CSI: Miami

UTORAK 14.5.2011.

06:00 - Treća dob
06:45 - TV kalendar
07:00 - Dobro jutro, Hrvatska
07:05 - Vijesti
07:10 - Dobro jutro, Hrvatska
07:35 - Vijesti
07:40 - Dobro jutro, Hrvatska
08:35 - Vijesti
08:40 - Dobro jutro, Hrvatska
09:05 - Hotel dvorac Orth 4
09:50 - Vijesti iz kulture
10:00 - Vijesti
10:09 - Vrijeme danas
10:10 - Krstarenja svjetskim
ljepotama

11:00 - Kod Ane
11:10 - Debbie Travis
preuređuje 3
11:55 - EP reportaža
12:00 - Dnevnik
12:11 - Sport
12:13 - Vrijeme
12:15 - TV kalendar (R)
12:30 - Gospodarica tvoga
srca, telenovela
13:20 - Roditelji i djeca, serija
14:14 - Vrijeme sutra
14:20 - Među nama
15:00 - Dharma i Greg 4
15:25 - Proces
15:55 - ZABA - 90 sekundi
16:00 - Tvoja sam sudbina
16:50 - Vijesti
17:05 - Hrvatska uživo
18:10 - HAK - Promet info
18:15 - Odrastao u domu,
talk show
19:02 - Dnevnik plavuše
19:12 - Kod Ane
19:30 - Dnevnik
19:56 - Sport
20:01 - Vrijeme
20:04 - ZABA - 90 sekundi
20:10 - »Putovima rijeke
Amazon« s
Bruce Perryjem.
21:05 - Misija: Zajedno (60')
22:05 - Paste
22:10 - Paralele
22:45 - Dnevnik 3
23:20 - Putem europskih
fondova (R)
23:40 - Magdalena
00:30 - Dodir života i smrti 2
01:15 - Dva i pol muškarca 5
01:40 - Ksena
02:20 - Odjel za žrtve 10
03:00 - Dharma i Greg 4
03:20 - Trava zelena 3
04:00 - Skica za portret
04:05 - Paralele (R)
04:35 - Debbie Travis
preuređuje 3
05:20 - 8. kat:
Odrastao u domu

06:20 - Gospodarica
tvoga srca
07:05 - 101 dalmatinac
07:30 - Batman
07:55 - Mala TV
08:25 - Dvorac igračaka 1
08:50 - Školski program
09:35 - Plesne note
10:00 - Tvoja sam sudbina
10:45 - Globalno sijelo (R)
11:15 - Prizma
12:00 - Euromagazin (R)
12:30 - Mala TV (R)
13:00 - Školski program (R)
13:50 - Gospodin Johnson,
američki film (R)
15:30 - Županijska panorama
15:45 - Hotel dvorac Orth 4
16:30 - Šaptač psima 4
17:20 - Johnny Bravo

17:40 - Trava zelena 4
18:10 - Roditelji i djeca
18:55 - Krstarenja svjetskim
ljepotama
19:50 - Hit dana
20:00 - Braća i sestre 3, serija
20:50 - Majmunarije,
američki film
22:20 - Odjel za žrtve 10
23:05 - Dnevnik plavuše
23:15 - Gospodin Johnson,
američki film (R)
00:55 - Noćni glazbeni
program

06:30 Naši najbolji dani
07:15 Neustrašivi Scooby
doo
07:40 Bakugan
08:05 Bumba
8:20 Roary
08:35 Tomica i prijatelji
09:15 Pobjeda ljubavi
11:15 Čuvar pravde
12:10 IN magazin
13:00 Pobjeda ljubavi
15:00 Asi
16:00 Masterchef
17:00 Vijesti Nove TV
17:25 IN magazin
18:10 Pod sretnom
zvijezdom, serija
19:15 Dnevnik
20:05 Asi, serija
21:00 Masterchef
22:00 Tata u akciji,
igrani film
00:05 Nuklearna
opasnost, film
01:50 Medij, serija
02:40 Ezo TV
03:40 Bračne vode
04:30 Smrt u sumrak 2,
igrani film
05:55 Čuvar pravde

05:40 Astro show
06:25 RTL Danas
07:00 Aurora
07:45 Vrata raja
08:40 Dragon Ball Z
09:20 Ezel, dramska serija
10:35 Ekkluziv Tabloid
11:05 Aurora, telenovela
12:00 Nasljednici
12:50 Cobra 11
13:45 Krv nije voda, serija
14:35 1001 noć,
dramska serija
16:05 Vrata raja
17:00 Krv nije voda
18:00 Ekkluziv Tabloid
18:30 RTL Danas
19:05 Krv nije voda, serija
20:00 Ezel, dramska serija
21:00 Big Brother
22:00 Jezikova juha

22:55 Urota
00:00 RTL Vijesti
00:15 Urota,
kriminalistički triler
01:05 Big Brother
01:55 Astro show
02:55 RTL Danas

SRIJEDA 15.6.2011.

06:45 - TV kalendar
07:00 - Dobro jutro, Hrvatska
07:05 - Vijesti
07:40 - Dobro jutro, Hrvatska
08:35 - Vijesti
09:05 - Hotel dvorac Orth 5
09:50 - Vijesti iz kulture
10:00 - Vijesti
10:09 - Vrijeme danas
10:10 - Krstarenja svjetskim
ljepotama
11:00 - Kod Ane
11:10 - Oprah show
11:55 - EP reportaža
12:00 - Dnevnik
12:11 - Sport
12:13 - Vrijeme
12:15 - Minuta zdravlja
12:16 - TV kalendar
12:30 - Gospodarica tvoga
srca, telenovela
13:10 - Tessa iz porodice
d'Urberville, serija (R)
14:14 - Vrijeme sutra
14:20 - Riječ i život
15:00 - Dharma i Greg 4
15:25 - Indeks
15:55 - ZABA - 90 sekundi
16:00 - Tvoja sam sudbina
16:45 - Pastel
16:50 - Vijesti
17:05 - Hrvatska uživo
18:05 - HAK - Promet info
18:06 - Pastel
18:10 - 8. kat: Okreni novi list
18:53 - Dnevnik plavuše
19:05 - Kod Ane
19:30 - Dnevnik
19:56 - Sport
20:01 - Vrijeme
20:04 - ZABA - 90 sekundi
20:10 - Kapelski kresovi
21:25 - Bitange i princeze 4
22:00 - Druga strana
rock'n'rolla
22:35 - Dnevnik 3
23:15 - Drugi format
00:05 - Dodir života i smrti 2
00:50 - Dva i pol muškarca 5
01:15 - Retrovizor: Ksena
02:00 - Odjel za žrtve 10
02:45 - Dharma i Greg 4
03:05 - Skica za portret
03:25 - Indeks
03:55 - Drugi format
04:40 - Oprah show
05:25 - 8. kat:
Pkreni novi list,
talk show (R)

06:20 - Gospodarica tvoga
srca, telenovela (R)
07:05 - 101 dalmatinac
07:30 - Batman
07:55 - Mala TV
08:25 - Dvorac igračaka 1
08:50 - Školski program
09:35 - Plesne note
10:00 - Prijenosi iz Sabora
13:30 - Fotografija u Hrvatskoj
13:40 - Mala TV (R)
14:10 - Mali ptičar,
iranski film
15:30 - Županijska panorama
15:45 - Hotel dvorac Orth 5
16:30 - Šaptač psima 4
17:20 - Johnny Bravo
17:40 - Trava zelena 4
18:10 - Tessa iz porodice
d'Urberville, serija
19:05 - Krstarenja svjetskim
ljepotama
20:05 - Braća i sestre 3, serija
20:55 - Prljava igra,
britanski film
22:55 - Odjel za žrtve 10
23:40 - Dnevnik plavuše
23:50 - Mali ptičar,
iranski film (R)
01:05 - Noćni glazbeni
program

07:00 Naši najbolji dani
07:55 Neustrašivi
Scooby doo
08:20 Bumba
08:35 Tomica i prijatelji
09:15 Pobjeda ljubavi
11:15 Čuvar pravde
12:10 IN magazin
13:00 Pobjeda ljubavi
15:00 Asi, serija
16:00 Masterchef
17:00 Vijesti
17:25 IN magazin
18:10 Pod sretnom
zvijezdom, serija
19:15 Dnevnik
20:05 Asi, serija
21:00 Masterchef
22:00 Vicky Cristina
Barcelona, film
00:15 Tata u akciji, film
01:55 Na putu
prema dolje
02:45 Ezo TV
03:45 Bračne vode
04:35 Nesmotreno
ponašanje film
06:00 Čuvar pravde,
serija

05:40 Astro show
06:20 RTL Danas

06.55 Aurora
07.40 Vrata raja
08.35 Dragon Ball Z
09.15 Ezel
10.30 Ekkluziv Tabloid
11.00 Aurora
11.55 Nasljednici
14.45 Cobra 11
13.40 Krv nije voda
14.30 1001 noć
16.05 Vrata raja
17.00 Krv nije voda
18.00 Ekkluziv Tabloid
18.30 RTL Danas
19.05 Krv nije voda
20.00 Ezel
21.00 Big Brother
22.15 CSI: NY
23.10 Urota
00.10 RTL Vijesti
00.25 Urota, triler
01.15 Big Brother
02.10 Astro show
03.10 CSI: NY
03.55 RTL Danas

ČETVRTAK 16.6.2011.

HRT 1

06.10 - Riječ i život
06.45 - TV kalendar
07.00 - Dobro jutro, Hrvatska
07.05 - Vijesti
08.40 - Dobro jutro, Hrvatska
09.05 - Hotel dvorac Orth 5
09.50 - Vijesti iz kulture
10.00 - Vijesti
10.10 - Njemačke obale, dokumentarna serija
11.00 - Kod Ane

11.10 - Oprah show
11.55 - EP reportaža
12.00 - Dnevnik
12.11 - Sport
12.13 - Vrijeme
12.15 - Minuta zdravlja
12.16 - TV kalendar (R)
12.30 - Gospodarica tvoga srca, telenovela
13.10 - Tessa iz porodice d'Urberville, serija (R)
14.20 - Trenutak spoznaje
15.00 - Dharma i Greg 4
15.25 - Zaustavljene uspomene
15.55 - ZABA - 90 sekundi
16.00 - Tvoja sam sudbina
16.45 - Predstavljamo vam...,
16.50 - Vijesti
17.05 - Hrvatska uživo
18.10 - HAK - Promet info
18.15 - 8. kat
19.02 - Dnevnik plavuše
19.12 - Kod Ane
19.30 - Dnevnik
19.56 - Sport
20.01 - Vrijeme
20.04 - ZABA - 90 sekundi
20.10 - 1 protiv 100, kviz
21.00 - Minuta zdravlja
21.05 - Razred 2011.
21.35 - HAZU Zavodi
22.40 - Sport
22.43 - Vrijeme
22.45 - Vijesti iz kulture
22.55 - Raspojasana Moskva
23.40 - Razred 2011. (R)
00.10 - Dodir života i smrti 2
00.55 - Dva i pol muškarca 5
01.20 - Ksenia
02.05 - Odjel za žrtve 10
02.50 - Dharma i Greg 4
03.10 - Trava zelena 4
03.40 - Skica za portret

04.15 - HAZU Zavodi - Čuvari budućnosti: Zadar
04.35 - Oprah show
05.20 - 8. kat: Ljetni hitovi, talk show (R)

HRT 2

06.15 - Najava programa
06.20 - Gospodarica tvoga srca, telenovela (R)
07.05 - 101 dalmatinac
07.30 - Batman i hrabri superjunaci
07.55 - Mala TV
08.25 - Dvorac igračaka 1, serija za djecu
08.50 - Školski program:
-- -- Kokice
-- -- Abeceda EU
09.35 - Plesne note, serija za djecu (R)
10.00 - Prijenosi iz Sabora
13.30 - Mala TV (R)
-- -- TV vrtić
-- -- Crtani film
-- -- EBU drama za djecu
14.00 - Andre, američki film
15.30 - Županijska panorama
15.45 - Hotel dvorac Orth 5
16.35 - Šaptač psima 4
17.25 - Trava zelena 4, humoristična serija
17.55 - Tessa iz porodice d'Urberville
18.50 - Njemačke obale, dokumentarna serija
19.40 - Hit dana
19.57 - Večeras
20.00 - Braća i sestre 3, serija
20.50 - Filmovi naših susjeda: Kajmak i marmelada

nova

07:00 - Naši najbolji dani, serija
07:55 - Neustrašivi Scooby doo
08:20 - Bumba
08:35 - Tomica i prijatelji, crtana serija
09:15 - Pobjeda ljubavi
11:15 - Čuvar pravde
12:10 - IN magazin
13:00 - Pobjeda ljubavi
15:00 - Asi, serija R
16:00 - Masterchef, reality show
17:00 - Vijesti Nove TV
17:25 - IN magazin
18:10 - Pod sretnom zvijezdom, serija
19:15 - Dnevnik
20:05 - Asi, serija
21:00 - Masterchef, reality show
22:00 - Provjereno, informativni magazin
23:00 - Vraćanje duga, igrani film
23:45 - Večernje vijesti
00:05 - Vraćanje duga, igrani film
01:15 - Vicky Cristina Barcelona, film
03:00 - Otok smrti, serija
03:50 - Ezo TV, tarot show (18)*
04:50 - Nesmotreno ponašanje, igrani film
06:15 - IN magazin R

RTL

05.40 Astro show, emisija uživo
06.25 RTL Danas, informativna emisija
07.00 Aurora, telenovela
07.45 Vrata raja
08.40 Dragon Ball Z, animirana serija
09.20 Ezel
10.35 Ekkluziv Tabloid, magazin
11.05 Aurora
12.00 Nasljednici
12.50 Cobra 11
13.45 Krv nije voda
14.35 1001 noć, dramska serija
16.05 Vrata raja
17.00 Krv nije voda, telenovela
18.00 Ekkluziv Tabloid, magazin
18.30 RTL Danas
19.05 Krv nije voda, serija
20.00 Ezel, dramska serija
21.00 Big Brother, reality show
22.00 Uvod u anatomiju, dramska serija (dvije epizode)
23.50 RTL Vijesti
00.05 Urota, kriminalistički triler (dvije epizode)
01.45 Astro show, emisija uživo
02.45 Big Brother, reality show
03.40 RTL Danas informativna emisija

HRVATSKI PROGRAM NA RTV-U

Informativna emisija na hrvatskom jeziku »Dnevnik« emitira se od ponedjeljka do subote u terminu od 17,45 minuta na Drugom programu Radiotelevizije Vojvodine. Osim novosti iz života hrvatske manjinske zajednice, emisija donosi i informacije o događajima u zemlji i okruženju.

Emisija »Izravno« - razgovor na aktualne teme emitira se nedjeljom u 16 sati a emisija iz kulture »Svjetonik« nedjeljom od 16,30 sati.

GLAS HRVATA

Radijska emisija »Glas Hrvata« u produkciji HKUD »Vladimir Nazor« iz Stanišića emitira se na valovima Radio Sombora nedjeljom od 17 do 18 sati.

ZVUCI BAČKE RAVNICE

Emisija na hrvatskom jeziku »Zvuci bačke ravnice« emitira se četvrtkom u 19 sati, na valovima Radio Bačke (99,1 MHz).

GLAS DOMOVINE

Emisija o životu Hrvata izvan domovine pod nazivom »Glas domovine«, emitira se na HRT1 ponedjeljom od 15,25 sati.

PROGRAM NA HRVATSKOM JEZIKU RADIO SUBOTICE

SHEMA ZA RADNE DANE:

18,00 - 19,00

Najava programa • Večernji dnevnik • Anemov prilog »Bolja Srbija« • Agencijske vijesti iz RH • Kronologija - Dogodilo se na današnji dan • Jezični savjetnik »Govorimo hrvatski«

19,00 - 19,30

• Poetski predah • 'Popularne melodije' - zabavna glazba (ponedjeljkom) • 'Na valovima hrvatske glazbene tradicije' - narodna glazba (utorkom) • 'Veliki majstori glazbe' - ozbiljna glazba (srijedom) • 'Rock vremeplov' (četvrtkom) • 'Minute za jazz' (petkom)

19,30 - 20,00

• 'Europski magazin' - magazin Radija Deutsche Welle (ponedjeljkom) • 'Kulturna povijest' (utorkom) • 'Znanjem do zdravlja' (srijedom) • 'Razmišljanje dopušteno' (četvrtkom) • 'Tjedni vodič' (petkom)

20,00 - 20,30

• »U pauzi o poslu« (ponedjeljkom) • 'Aktualije' (utorkom) • »Otvoreni studio« (srijedom) • »Kultur café« - magazin iz kulture Radija Deutsche Welle (četvrtkom) • »Vodič za moderna vremena« - emisija Hrvatskoga radija (petkom)

20,30 - 21,00

• Narodna glazba • Blic vijesti i odjava programa

SHEMA ZA DANE VIKENDA:

Subota

• 18,00 Najava programa, Vijesti dana, zabavna glazba
• 18,15 'Vojvodanski tjedan'
• 18,30 Kronologija - Dogodilo se na današnji dan
• 19,00 'Vjerska emisija', duhovna glazba
• 20,00 Divni novi svijet
• 20,55 Odjava programa

Nedjelja

• 18,00 Najava programa, Vijesti dana
• 18,10 Nedjeljni mozaik (kronologija, zanimljivosti, zabavna glazba)
• 18,30 Kronologija - Dogodilo se na današnji dan
• 19,30 'Putnici kroz vrijeme' emisija za djecu Hrvatskoga radija
• 20,00 'Hrvatima izvan domovine' - emisija Pitomog radija iz Pitomače (RH)
• 20,55 Odjava programa

104,4 Mhz

MEĐUOPĆINSKA NOGOMETNA LIGA SOMBOR – APATIN – ODŽACI – KULA

Igra ravnopravna, bodovi domaćinu

BAČKI MONOŠTOR – Dunav iz Bačkog Monoštora pobijedio je Dinamo iz Sonte rezultatom 2-0. Šokački je derbi, bez obzira na plasman ekipa, uvijek atraktivan, a odigran je u 24. kolu Međuopćinske nogometne lige Sombor – Apatin – Odžaci – Kula u Bačkom Monošturu, između domaćeg Dunava i sončanskog Dinama. Po običaju, u odnosu na prethodnu utakmicu ekipa Dinama bila je zbog izostanka nekolicine novopečenih prvotimaca prilično ispretumbana. Za ovo gostovanje okupio se minimalan broj nogometaša, pa je u napadu igrao i pričuvni vratar Duraković.

Iako utakmica nije imala nikakav natjecateljski značaj, igrači obiju ekipa uložili su maksimum truda kako bi postigli što povoljniji rezultat. Po vrlo toplom i sparnom vremenu i Dunav i Dinamo igrali su otvoreno, napadački, pa je osamdesetak gledatelja uživalo u, za ovaj stupanj natjecanja, izvanrednoj, ali prije svega fer i korektnoj utakmici. Monoštorci su povelili zgoditkom Balaža u 11. minuti, a već u 25. minuti isti igrač novim zgoditkom postavlja i konačni omjer: 2-0.

I pokraj učestalih poraza, igru mlade ekipe Dinama odlikuje već prepoznatljiva fizionomija. Sedamnaestogodišnji vratar Balog i pokraj dva primljena zgoditka bio je među najboljim akterima utakmice, a sve bolje partije pružaju i štoper Čučilović i novopečeni kapetan Borić. U sljedećem, pretposljednem kolu plavi su slobodni, a u posljednjem gostuju u susjednom Svilojevu. Trener Vinko Đanić već razmišlja o pripremama ekipe za sljedeće prvenstvo, koje će početi polovicom kolovoza. Najavljenim povratkom nekolicine iskusnijih igrača u redove matičnog kluba trebao bi oformiti ekipu koja će biti vrlo respektabilan takmac svim ekipama ove lige.

Dinamo: Balog, Vulić, Kovač, Čučilović, Borić, A. Duraković, Karajkov, Vidaković, D. Duraković, Tetkov, Ilinčić.

I. A.

Tribina o sportu

APATIN – Profesor Pravnog fakulteta u Beogradu prof. dr. Nenad Đurđević i glavni tajnik Sportskog saveza Srbije dr. Dane Korica sudjelovali su na tribini organiziranoj u ponedjeljak, 6. lipnja, u Velikoj dvorani Skupštine općine Apatin. U nazočnosti pedesetak sportaša, sportskih djelatnika, trenera, predstavnika mjesnih zajednica i medija skup je otvorila glavna tajnica Sportskog saveza općine Apatin Dušanka Popović, a sudionike je u ime apatinske lokalne samouprave pozdravio dopredsjednik Općine Miodrag Bakić. Središnji dio tribine bio je posvećen tumačenju novog Zakona o sportu Republike Srbije, usvojenog 12. travnja ove godine, a jedan od 12 članova radne skupine za izradu prijedloga ovog zakona, prof. dr. Nenad Đurđević, kao suštinsku zakonsku novinu naglasio je novu definiciju sporta, po kojoj je on oblik ne samo fizičke, nego i umne aktivnosti i u čijem razvoju treba sustavno i sinergijski sudjelovati cjelovito društvo: obitelj, predškolska ustanova, škola, lokalni, pokrajinski i republički sportski savezi, država i lokalna samouprava, jer bez angažmana svih socijalnih i društvenih resursa u razvoju mladih društvo će patiti, propadati i tragično nestajati, a možda je to i najbitnija poruka 21. stoljeća za sve u sportu i općenito u životu.

RIBOLOV

Natjecanje u Plavni

PLAVNA – Udruga sportskih ribolovaca Beli amur iz Plavne organizirala je u nedjelju, 5. lipnja, tradicionalno natjecanje u pecanju ribe na plovak. Natjecanje i druženje u kome je sudjelovalo 35 seniora i 8 pionira i ove je godine održano na Crvenoj čupriji u neposrednoj blizini mjesta. Među seniorima prva tri mjesta osvojili su: Slobodan Malko i Željko Zečević iz Plavne te Mikica Milinković iz Bača. Prva tri mjesta među pionirima osvojili su: Slavko Marinković,

Vedran Džanić i Dragan Grmuša, što nije iznenađenje za one koji poznaju najuspješnije mlade ribiče u ovome kraju. Svi su oni nagrađeni specijalnim pokalom što im ga je uručio višegodišnji predsjednik Udruge sportskih ribolovaca Beli amur Ivan Dumendžić.

Z. P.

AUTO-MOTO SPORT

Izložba old timera

SUBOTICA – Protekloga vikenda Subotica je bila domaćin tradicionalne izložbe starih vozila, popularnih old timera, koju je uspješno organizirao Međunarodni old timer klub Subotica, kojeg su prošle godine osnovali ljubitelji auto-moto sporta iz Hrvatske, BiH, Makedonije i Srbije. Izložbe starih »ljepotana« održane su u Subotici (na šetalištu Radijalac i Gabrić čupriji na Prozivci) i na Paliću (Velika teras).

OČNA KUĆA
optika i ordinacija
na jednom mjestu
551-045
Subotica
Maksima Gorkog 20
KOD GLAVNE POŠTE

IVA KUJUNDŽIĆ, PLIVAČICA SPARTAKA IZ SUBOTICE

Uspješno proljeće

Razgovor vodio: Dražen Prčić

Izvršni rezultati mladih plivača i plivačica iz Subotice sve više skreću pozornost na plivački sport sa sjevera Bačke, a Plivački klub Spartak, koji se nalazi na Gradskom bazenu u Dudovoj šumi, postaje svojevrsni »rasadnik« kvalitetnih rezultata u brojnim disciplinama. Mlada plivačica *Iva Kujundžić* (2002.) svakim novim natjecanjem potvrđuje svoj plivački talent i u budućnosti od nje možemo očekivati još bolje rezultate. U uvodu ovog kraćeg razgovora za naš tjednik, na pitanje kako je doživjela prvi dio aktualne natjecateljske sezone Iva odgovara:

»Ovog sam proljeća imala nekoliko natjecanja i to u Somboru, Novom Sadu, Bečeju i Kruševcu. U Somboru sam osvojila dvije zlatne medalje i jednu brončanu i bila proglašena za najuspješniju natjecateljicu u 2002. godištu, te

sam nagrađena pokalom. Na Uskršnjem mitingu u Novom Sadu osvojila sam dvije medalje, zlatnu i srebrnu, i također sam proglašena za najuspješniju plivačicu i kao nagradu dobila sam velikog plišanog zeca. Na mitingu u Kruševcu također sam osvojila dvije medalje: srebrnu i brončanu.«

TRENINZI I REZULTATI

Plivanje je iznimno težak sport koji traži velike žrtve, brojne i naporne treninge i maksimalnu posvećenost. Dobri rezultati na natjecanjima plod su stotina isplivanih kilometara.

»Treniram pet puta tjedno, tj. svakoga radnoga dana, a treninzi traju u prosjeku oko dva sata. Po treningu preplivam 3,5 do 4 km pod stručnim nadzorom trenera *Ivana Šoštareca*, koji mi jako puno pomaže savjetima i velikim iskustvom.

Zahvaljujući dobrim i kvalitetnim treninzima svoj najbolji rezultat postigla sam na Uskršnjem mitingu u Novom Sadu kada sam 50 m kraul isplivala za 36,67 sekundi i bila proglašena za najuspješniju plivačicu u mom natjecateljskom uzrastu. Drago mi je da sam ovaj rezultat postigla u mojoj omiljenoj disciplini – kraul, jer mi ga je najlakše plivati i u toj disciplini postizem najbolje rezultate«, kaže Iva Kujundžić.

RADNO LJETO

Za mnoge školarce ljetne ferije znače »apsolutni odmor« od svih mogućih obveza, dok aktivnim sportašima ostavlja puno prostora za pojačani rad i trening. Kakvo će biti Ivino ljeto nakon svršetka školske godine?

»Kada završim 2. h razred u OŠ »Matko Vuković« i počne

Zahvaljujući dobrim

rezultatima nekoliko

je puta proglašena

najuspješnijom

plivačicom

u svom uzrastu

ljetni odmor, planiram trenirati dva puta dnevno – ujutro i popodne. Treninzi su ljeti puno naporniji jer plivamo po 4 do 5 km na svakom treningu, ali kako neće biti svakodnevnih školskih obveza i domaćih zadaća moći ću se potpuno posvetiti plivanju. Ovoga ljeta moram popraviti tehniku u delfin stilu i moram popraviti izdržljivost, da bih mogla brže plivati na dužim stazama. Uz treninge, bit će i puno natjecanja koja slijede u sljedećem razdoblju, a već sljedeće je miting u Valjevu. Potom slijede mitinzi u Bečeju, Senti, Vrbasu

Roditeljski angažman

»Veliku zaslugu za moje dobre rezultate imaju i moji roditelji koji veliki dio svoga slobodnog vremena žrtvuju za prateće obveze mog treniranja – prijevoz na trening, odlazak na natjecanja i dr.«, kaže Iva Kujundžić.

i Adi, a možda sam neki i zaboravila, jer ih je u kalendaru zbilja mnogo i ljeto će biti natjecateljski vrlo zanimljivo. Ipak, ljeto neće biti samo u znaku sporta kojim se bavim, jer ću imati puno više vremena za igru s prijateljicama, a kada prođu ova natjecanja, ići ću s mamom, tatom, sestrom i bratom u Hrvatsku na more. A i tamo će opet biti puno plivanja...«, nasmijala se na koncu razgovora Iva Kujundžić.

POGLED S TRIBINA

Poljud

Četrnaest dugih godina čekao je Split jedan kvalifikacijski susret hrvatske nogometne reprezentacije i konačno ga dočekao u petak, 3. lipnja, u ogledu Hrvatske i Gruzije (2-1). Igrane su neke prijateljske i revijalne utakmice, ali puno je godina proteklo od posljednje koja je imala stvarni rezultatski značaj (kvalifikacije za SP 1998., Hrvatska – Slovenija 3-3). U znak protesta, »Torcida« je bila nijema u prvih 14 minuta i nacionalna selekcija je bila lišena pomoći s tribina, no kada se nakon istjeka »kazne« stadion užario od frenetičnog navijanja uslijedio je »hladni gruzijski tuš« i vodstvo gostujuće momčadi. I ponovno se bio uvukao crv nemira među sve navijače i simpatizere »vatrenih«, oživljajući mit o tzv. »poljudskom prokletstvu«. Da nije bilo lucidnih Mandžukića i Kalinića, uz asistencije Dujmovića i Eduarda, da se nisu dogodile dvije famozne minute (76. i 78.), možda bi glavni grad Dalmacije čekao sljedećih 14 godina na novu kvalifikacijsku šansu.

Ruku na srce, bez obzira na sve, Hrvatska je prošloga petka bila bolja momčad od Gruzije, uz dva postignuta pogotka imala je i dvije vratnice i gredu i stvarno bi bila velika sportska nepravda da nije uspjela zabilježiti pobjedu u ovom važnom kvalifikacijskom susretu. Osobito nakon nesretnog poraza od istog rivala na njegovom domaćem travnjaku u Tbilisiju. Ovoga puta fortuna nije izdala izbornika Slavena Bilića, a čini se kako nije niti mogla u njegovom rodnom gradu i na stadionu na kojemu je ponikao. Konačno pobjednički, tri velika boda vrijedan gol postigao je nekadašnji topnik Hajduka koji sada nastupa za Premiership ligaša Blackburn. Hrvatska je i dalje u igri za osvajanje prvoga mjesta u skupini F, a pobjedom protiv Izraela, ponovno na Poljudu, trebala bi se približiti još bliže Poljskoj i Ukrajini. Poljudski stadion, nakon petka 3. lipnja, više nije »uklet«...

D.P.

ATLETIKA

Nova pobjeda Blanke Vlašić

Pobjedom na atletskom kitingu u Rabatu (Maroko), s preskočenih 197 cm, najbolja svjetska skakačica u vis Blanka Vlašić nastavila je svoj niz nepobjedivosti. Iako nije uspjela preletjeti preko 2 m, Blanka Vlašić ipak može biti zadovoljna postignutim rezultatom s obzirom kako je preskočila cijelu dvoransku sezonu i nema još dovoljno skokova na višim visinama.

KOŠARKA

Zagreb CO prvak Hrvatske

Pobjedom nakon produžetaka (75-75, 85-89), u trećem susretu finalne serije doigravanja za naslov prvaka Hrvatske protiv Cedevite, košarkaši Zagreba CO postali su šampioni prvi puta u svojoj povijesti. Dva puta su slavili na gostujućem i jednom na svom parketu, i potpuno zaslužno osvojili prvenstvo Hrvatske u sezoni 2010./11., upisujući i svoje ime na veliki prijelazni pokal. Zagrepčani su tako postali tek četvrta momčad koja je, uz Cibonu, Zadar i Split, uspjela osvojiti naslov prvaka Hrvatske u košarci.

NOGOMET

Krstanović potpisao za Dinamo

Najbolji strijelac 1. HNL u protekloj sezoni, dojučerašnji napadač NK Zagreba Ivan Krstanović potpisao je ugovor s aktualnim prvakom Hrvatske, zagrebačkim Dinamom. U prvenstvu 2010./11. nova špica »modrih« postigla je 19 pogodaka, uz jedini hrvatski hat-trick sezone (u pobjedi Zagreba protiv Rijeke 3-1).

TENIS

Mate Delić stigao do polufinala

Mladi hrvatski tenisač, 18-godišnji Mate Delić iz Kaštela zabilježio je vrijedan rezultat plasmanom u polufinale juniorskog Roland Garrosa. Na putu do velikog finala zastavio ga je Austrijanac Dominic Thiem (3-6, 6-3, 6-1), ali je zato Hrvatska dobila još jednu tenisačku nadu od koje se mogu očekivati veliki rezultati u budućnosti.

NAMA JE DOVOLJNO DA ZNATE ZA NAS FUNERO

Privatno pogrebno poduzeće
- Subotica, Karađorđev put 2,
- Telefon (danonoćno):
(024) 55-44-33

Raspored sprovođa i umrlice na
Internetu: www.funero.co.rs
e-mail: funero@funero.co.rs
Kod smrti umirovljenika umanjujemo račun
za iznos posmrtno pomoći koju daje PIO.

Prodajem kuću u zajedničkom dvorištu, ograđenu, na Somborskom putu u Subotici, s dvije sobe, kuhinjom i kupaonicom, 50 m². Ima garažu, trofaznu struju, vodu i kanalizaciju. Može zamjena za auto uz doplatu. Cijena: 29.500 eura. Tel.: 065/ 50-36-888.

Izdaje se polunamješten uredski prostor u užem središtu grada (35 m²). Vrijedi pogledati. Cijena 170 eura. Tel.: 064/9738601 i 024/524-938.

Izdajem dvosobnu namještenu kuću kod drvene ambulante u Subotici pogodnu za radnike ili učenike. Tel.: 024/ 562-512 ili 064/ 14-185-229.

Izdajem dvosoban komforan stan kod Zorke. Tel.: 064/ 255-68-22.

Prodajem kuću u Ulici Veljka Vujoševića u Malom Bajmoku u Subotici, 400 m od 'auto-pijace', cijena 7500 eura. Tel.: 024 796-124 ili 064/ 11-25-072

Prodajem poslovni prostor u Subotici za sve namjene, 90 m². Tel.: 069/754-202.

Prodajem stan u Novom Sadu – Petrovaradinu 44 m², I. sprat, centralno grijanje, novogradnja – bez ulaganja. Cijena 45.000 eura. Tel.: 064/570-25-21

Prodajem ili izdajem poslovni prostor za sve namjene od 90 m². Tel.: 091/754-202

Kupujem, prodajem i mijenjam značke i albume za značke. Također kupujem knjige o nogometnim klubovima. Tel.: 024/ 542-310.

BTB-F1 tim popravljiva i servisira bicikle. Originalni dijelovi, povoljne cijene. Beogradski put 46. Tel.: 024/ 553-619.

BTB-F1 tim prodaje briket, domaći i uvozni iz Hrvatske, visoke kaloričnosti, po povoljnoj cijeni. Beogradski put 46. Tel.: 024/ 553-619.

Prodajem sijačicu »OLT« Gama 18 redi, rolere (manji 500 din i veći 1000 dinara), kredlike svih uzrasta, špediter, namještaj za čistu sobu, čaršafe za krevete, ponjave, bunjevačka ruha (sukna, sefir, kaputi sa striganom, različite marame (i rojtoš), pregače i slične starine, povoljno. Tel.: 024/ 528-682.

Prodajem zob, traktorske gume (800 x 20 – 2 prednje za Belorusa), vanjske i unutarnje (sve za 1200 dinara), masivnu dvokrilnu drvenu kapiju, ručnu mrvljačicu za kukuruz u stare plugove (4000 po komadu). Tel.: 024/ 532-570.

Prodajem zemljište 1-3 ha, pogodno za sladišta ili slične namjene blizu Subotice (Bajmočki put – kod obilazne ceste. Tel.: 024/ 532-570.

Prodajem četverosobnu kuću, visoko prizemlje, s etažnim grijanjem, 5 motika bagrema, bušeni bunar, gradska voda. Tel.: 063/48-96-95

Prodajem kuću od čvrstog materijala s dvorištem, ukupno 629 m², Beogradski put 30. Stambena površina 114 m², podrum 100 m². Tel.: 063 8765 071; 024 520 289.

Iznajmljujem apartman u blizini Marine. Tel.: +385/21/537-979 ili marko.giljusic@st.t.-com.hr.

Prodajem jednosoban stan na Proizivki 37 m², VI. kat, CG, KTV. Obnovljena kupaonica – tuš i svugdje laminat. Cijena 26.000 eura. Tel.: 024/ 553-571.

Prodajem kuću u Maloj Bosni – Kaponja, uz Bajmočku cestu, s etažnim grijanjem, trofaznom strujom, nusprostorijama i placem. Vrijedi pogledati. Tel.: 024/ 521- 407; 064/ 34-68-431.

Prodajem katnu kuću u Subotici od 150 m² sa svim priključcima, u mirnom kraju. Okućnica 576 m² u novogradnji, papiri su uredni. Uveljiva odmah. Može i zamjena za kuću u okolici Zagreba. Tel.: 024/566-898.

Prodajem ležaj za masažu. Tel.: 024/ 566-641.

Prodajem u Subotici kuću 74 m², na odličnoj lokaciji u asfaltiranoj ulici blizu Tesline pijace, dva supermarketa, dvije autobuske linije, vrtića, škole. Dvorište je 400 m², legalizirano, može kreditom banke. Tel.: 063/8016556

Prodajem garažu u centralnoj garaži na Radijalcu, na katu. Tel.: 064/288-72-13.

Iznajmljujem apartmane u blizini mora – Crikvenica. Tel.: +385/ 51/241-053

Dvorila bih starije osobe ili vodila domaćinstvo. Svaki dogovor moguć. Tel.: 060/ 0555 907

Izdaje se jednosoban stan na Radijalcu za jednu ili dvije osobe. Tel.: 064/ 2887 213

Prodajem klavirnu autoprikolicu. Tel.: 024/ 566-898

Dvorila bih starije osobe, ili vodila kućanstvo. Svaki dogovor je moguć. Tel.: 060/ 0555-907.

Odgovorna, pouzdana obitelj rado bi prihvatila skrbiti za stariju ženu kao člana obitelji. Osijek, Našice, Bjelovar, Krapina, Toplice i Koprivnica. Hitno! Tel.: +381/ 62-12-93-892.

Prodajem skuter Aprilia 2001. u odličnom stanju. Tel.: 063 517743.

Izdajem u Kraljevici dobro opremljen apartman s velikom terasom, 150 m od plaže. Tel.: 063 7400209

Besplatni mali oglasi uz kupon iz »Hrvatske riječi«

Poštovani čitatelji našeg i vašeg tjednika, I dalje nastavljamo objavljivati rubrike malih oglasa u kojoj ćete moći objavljivati sve ono što želite prodati, mijenjati, kupiti ili darovati. Jedini uvjet za objavu vašeg malog oglasa je priloženi kupon kojega objavljujemo u svakom broju »Hrvatske riječi«. **Jedan poslani kupon važit će za četiri broja.** Duljina malog oglasa ne smije prelaziti više od 30 riječi.

Uredništvo

Preplatite se!

Uz popust od 20%

TUZEMSTVO

☐ 6 mjeseci = 1.000 dinara

☐ 1 godina = 2.000 dinara

INOZEMSTVO

☐ 6 mjeseci = 40 EURA

☐ 1 godina = 80 EURA

Dostavite nam kopiju uplatnice i popunite adresu na koju želite da Vam stiže »Hrvatska riječ« svakog tjedna.

HRVATSKARIJEČ

Ime i prezime: _____
 Ulica i broj: _____
 Mjesto i zemlja: _____
 Telefon i e-mail: _____

Hrvatska riječ u PDF-u

Preplata na internetsko izdanje tjednika

* **Tuzemstvo: 1000 dinara godišnje**

* **Inozemstvo: 10 eura godišnje**

Nalog otvorite na: www.hrvatskarijec.rs/pretplata

SWIFT: VBUBRS 22
 VOJVOĐANSKA BANKA
 AD MS FIL. SUBOTICA
 IBAN: RS35355000000200292421
 NIU Hrvatska riječ,
 Trg cara Jovana Nenada 15/II, 24000 Subotica.

Ovu narudžbenicu i uplatnicu pošaljite na adresu uredništva:
 NIU »Hrvatska riječ«,
 Trg cara Jovana Nenada 15/II,
 24000 Subotica
 Uplatu izvršiti na broj žiro računa
 355-1023208-69

VOJVOĐANSKA LJETOVALIŠTA

Sotsko jezero

Piše: Suzana Darabašić

Užitak za cijelu obitelj

Na obodima jezera nalaze se vikendice koje upotpunjuju odmor na ovom jezeru. Sotsko je jezero jedno od najatraktivnijih šidskih kupališta, ali i najposjećenijih, ne samo od stanovnika šidske općine nego i iz daljih gradova i mjesta poput Novog Sada, Vukovara, Iloka, a često primami i slučajnog prolaznika koji se kreće magistralnom cestom da se odmori i na tren uživa u ljepotama ovoga mjesta.

Bogato je zelenilom, a lijepo uređena plaža u predivnom prirodnom okruženju pruža utočište i mjesto za uživanje, ne samo djece nego i odraslih. Često tijekom ljetnih dana ova oaza mira bude mjesto skupnih okupljanja, kampera, izviđača, mladeži, bikera, koji u hladovini stabala postavljaju brojne šatore pa do kasno u noć roštiljaju, pjevaju i jednostavno se opuštaju pokraj vode. Nedavno je na jezeru sagrađen splav s ugostiteljskim objektom, koji osim uobičajenih usluga pruža i usluge iznajmljivanja popularnih pedalina, koje su postale prava dječja radost. Već na samom početku ovogodišnje ljetne sezone, plaže Sotskog jezera prepune su posjetitelja koji su prve vrele dane odlučili provesti sa svojim obiteljima upravo na ovom mjestu. Bilo je pravo zadovoljstvo promatrati najmlađe koji su radošno uskakali u jezero kako bi se rashladili u toploj vodi. Najviše je bilo posjetitelja iz Sota, te obitelji iz Šida i okolnih mjesta Molovina i Ljube. Među njima bio je i mještani Molovina Ilija Simić, koji je ovoga puta doveo djecu svoga brata, malu Slađanu i Nevenu, da se osvježe u Sotskom jezeru. Kako nam je rekao, na jezero dolazi često na kupanje, prvenstveno zato što je blizu, nalazi se na samo nekoliko

kilometara od Molovina, a najviše ga privlači voda i prirodno okruženje. Prigovorio je jedino da bi moglo biti malo čistije, ali s obzirom da je sezona tek počela, nada se da će uskoro i trava iz vode biti očišćena, kako bi se djeca bezbrižnije kupala. Ponekad dođe i u ribolov, jer jezero je prepuno raznovrsne ribe, ali najviše ga privlače mir i tišina pokraj jezera, što itekako godi poslije napornog radnog dana. I ove će godine, kako kaže, biti česti posjetitelj jezera, jer još uvijek nije siguran hoće li biti dovoljno novca za odlazak na more. Ne smatra da jezero može zamijeniti sve morske radosti, ali užitak je kupati se i u jezeru, pogotovu u vrelim ljetnim danima, kada je osvježjenje itekako dobro došlo.

I ostali posjetitelji Sotskog jezera sličnog su mišljenja. Kako kažu, novca je sve manje i teško je izdvojiti za desetodnevno ljetovanje četveročlane obitelji, a kupalište na Sotskom jezeru pruža itekako dobre uvjete za odmor i rekreaciju, tako da će većina njih, a pogotovu najmlađih koji su i tog nedjeljnog poslijepodneva bili najbrojniji posjetitelji, često boraviti na plaži u Sotu. Soćani su, inače, nadaleko poznati kao pravi domaćini tako da je boravak na ovom mjestu i zbog toga još ugodniji. Ponekad je teško pronaći mjesto na plaži Sotskog jezera, pogotovo neradnim danima, a vjerujemo da će ove godine mjesta biti sve manje. Jer, sudeći po riječima mnogih, ovog će ljeta posjetitelja biti puno više nego prethodnih godina, ali vjerujemo da će se mjesta naći za svakog željnog odmora opuštanja i rekreacije i uživanja u prirodnim ljepotama koje Sotsko jezero nesumnjivo u svakom pogledu pruža.

Jezero Sot ili Sotsko jezero, kako ga nazivaju mještani i stanovnici šidske općine koji imaju priliku uživati u njegovim blagodatima, nalazi se na desetak kilometara od Šida na magistralnoj cesti Šid – Ilok,

na samom izlazu iz Sota. To umjetno akumulacijsko jezero površine je 33 hektara i prosječne dubine oko 4 metra. Jezero je bogato ribom: šaranom, amurom, tostolobikom, kao i kaptalnim primjercima soma.

MOJ KUĆNI LJUBIMAC:

Cvetko

Ukoliko bi se neko-ga željelo izdvojiti iz klišeja, u puku je nastao, a i danas se rabi naziv bijela vrana, a još češće crna ovca. Jednu simpatičnu, malenu crnu ovcu često se ovih dana može vidjeti na travnjaku ispred vjeronaučne dvorane župnog doma u Sonti. U neposrednom susjedstvu živi vlasnik ovog malog nestaška *Mile Nedeljković*.

»Ovo malo, crno janje staro je svega dva tjedna, a već je veliki mangup. Samo sebi znanim stazama nekako uspije pobjeći iz dvorišta, a onda mu je omiljena lokacija baš ovaj travnjak. Tu ima sočne trave, a ima i hladovine, pa baš uživa. Od prvog dana života postao mi je vrlo drag, a po ovom bijelom cvjetu na čelu i nazvao sam ga Cvetko«, pojašnjava Mile Nedeljković. Na njegov zvižduk i glasno izgovaranje imena Cvetko mu juri u naručje i ušuškava glavicu ispod gazdinog pazuha. Mile mu daje pripremljenu kocku šećera i Cvetko je zadovoljno liže i mljacka. »Cvetko je mala cigaja. Uobičajeno je da ovce ove pasmine ojanje crno janje, a vremenom njihovo runo izbljedi i dobije sinjavu boju, a glava i noge ostaju crni. Cvetko se od većine razlikuje upravo po razlogu dobivanja imena«, uz smijehak pojašnjava vlasnik.

Mile Nedeljković se uzgojem ovaca, pa i drugih domaćih životinja bavi već četvrt stoljeća. Prostranim dvorištem paradiraju mu i ukrasna perad i neobični psi-mješanci. »Nisam ljubitelj novih rasa poput wirtenberga, koji je sve rasprostranjeniji na ovim prostorima. No, kako joj i sam naziv kaže, to je planinska, šumska ovca, prilagođena jakim, hladnim i suhim zimama. Rođen sam u obitelji koja se oduvijek bavila stočarstvom, pa sam i sam, čim sam postao svoj čovjek, nastavio obiteljsku tradiciju. Od sve stoke, jedino ovce nikada nisam uzgajao u komercijalne svrhe, nego više onako usput, za vlastitu prehranu, a iskreno rečeno, vremenom sam ih i jako zavolio. Opredijelio sam se za našu staru, dobru, vojvođansku cigaju, koja najbolje podnosi ove klimatske uvjete, a o novim rasama ću razmišljati tek ukoliko ih budem uzgajao za tržište«, priča Mile Nedeljković, nastavljajući ritual maženja s Cvetkom.

Cigaja je jedna od najstarijih rasa ovaca, nastala u Maloj Aziji, a preko Balkanskog poluotoka proširila se dalje u Europu. Kod nas se uzgaja na prostoru Vojvodine. Krupna je rasa, čvrste i snažne konstitucije. Trup joj je osrednje dužine, ali relativno uzak i pravokutnog oblika. Grudi su duboke i dosta uske. Sapi su dugačke i uske. Noge su joj visoke, jakih kostiju i čvrstih papaka tamne boje, tako da su sposobne za duga hodanja. Glava je srednje veličine, dosta uskog čela. Ovnovi imaju ispupčen profil. Ovce su bez rogova, a ovnovi mogu imati rogove. Uši su velike i često klempave. Glava, uši i noge crno su pigmentirani. Jaganjci su po rođenju obično crne boje, koja se vremenom gubi i sa četiri mjeseca starosti janjad dobija bijelu boju vune. Odrasle ovce teške su 50-65 kg, a ovnovi 70-100 kg, tako da se pravilnom prehranom i dobrom selekcijom mogu postići odlični rezultati. Danas se na prostorima Vojvodine uzgaja više tisuća grla cigaje. Cvetko pripada somborskom tipu cigaje. Ovaj tip je mlječni tip cigaje, od davnina selekcionirana i uzgajana kao mlječna ovca za mužu. Od njezinog kvalitetnog mlijeka pravio se čuveni somborski ovčji sir. Uzgaja se u okolici Sombora i u Banatu, gdje se i danas pravi kvalitetan ovčji kačkavalj.

Ivan Andrašić

10. lipnja 2011.

U NEKOLIKO REDAKA

Povrće

Opasna bakterija E. coli izazvala je veliku paniku diljem Europe, a prvobitni nalazi govorili su kako potječe od povrća iz uvoza. Panika je zavlada i odmah je drastično pala prodaja brojnog, još uvijek ne sezonskog povrća. S obzirom na izrazito visoke cijene povrća, mnogi neće niti osjetiti nikakvu razliku na svom tanjuru. Jer krastavce, salatu, rajčicu i ostalo »sumnjivo povrće« nisu već odavno kupovali...

FOTO KUTAK

POZIVAMO ČITATELJE DA NAM POŠALJU NEKU SVOJU ZANIMLJIVU FOTOGRAFIJU

Ta divna stvorenja.

KVIZ

Stjepan Basariček

Koje je godine i gdje rođen hrvatski pedagog Stjepan Basariček?
Gdje je radio kao pedagog?
Koje je hrvatske pedagoške institucije jedan od osnivača?
U kojoj sferi je bio izuzetno aktivan?
Kojeg je časopisa i enciklopedije bio pokretač i kasniji urednik?
Što je u Hrvata prvi utemeljio Stjepan Basariček?
Kada je i gdje umro?

Rođen je 27. travnja 1848. godine u Ivančić Gradu. U pučkim školama u Bregima i Vitroviću, a potom na Učiteljskoj školi u Zagrebu.
Hrvatskog pedagoško-književnog zbora (1871. godine).
U izradi školskih zakona, pisanju nastavnih planova i programa.
Časopisa »Napredak« i »Pedagogijske enciklopedije«.
Pedagogijsku teoriju.
23. ožujka 1918. godine u Zagrebu.

VICEVI

Žali se mali Ivica liječniku:
Doktore, sve me boli.
A gdje najviše?
U školi, doktore moj!

Došao čovjek kod liječnika, a ovaj mu s vrata naredi:
Skinite se!
Ali, doktore...
Ništa ali, skinite se kada vam kažem!
I što će, čovjek se skinе.
A što vam je, zbog čega ste došli? - upita liječnik.
Pa donio sam vam ugalj..

Doktore, imam veliki problem. U posljednje vrijeme me nitko ne shvaća ozbiljno – jada se pacijent.
Ma dajte... - odgovori mu liječnik.

Prodaja kompleta tjednika »Hrvatska riječ«

NIU »Hrvatska riječ« prodaje neukorištene komplete tjednika od 1. do 300. broja, po cijeni od 3000 dinara. Komplet se može preuzeti osobno u prostorijama NIU »Hrvatska riječ«, Trg cara Jovana Nenada 15/II u Subotici ili preuzeti putem pošte. U tom slučaju, poštanske troškove snosi kupac.

SGINTERNET

brz

moćan

stabilan

jeftin

prvi u
gradu

KAKO ODOLJETI?

24000 SUBOTICA, KARADORĐEV PUT 2 TEL: 024 555-465

JÖVÖ

VODA POWER

ENERGIA

WATER

BUDUĆNOST

VÍZ FUTURE

ENERGIA

JKP Vodovod i Kanalizacija
Subotica

**KTC SUBOTICA :: SOMBOR ::
APATIN::SENTA :: BEČEJ**

**- ODGODA PLAĆANJA
ČEKOVIMA GRABANA DO 90 DANA
SVIM VRSTAMA PLATNIH KARTICA**

Sladoled Quattro Classic 900ml Paprika babura 1kg

Krastavac 1 kg

Krumpir mladi 1kg

Rotkvice veza

269.-90din

Frutek kašica 120g :
jabuka-grožđe, voće-žito

149.-90din

Sok Frutek 125ml: šljiva,
jabuka 100%

24.-90din

Kašica Frutek 190g:
mrkva-jabuka, breskva-riža

36.-90din

Deterdijent za rublje Merix
jorgovan 5kg + Bafwood Black
Magic 1L GRATIS

11.-90din

**OPERITE AUTOMOBIL PO
SUPER CENI**

280 din

*PRET PRANJE
*PRANJE ŠAMPONOM
*PRANJE VOSKOM
*PRANJE FELNI
*USISAVANJE

samo u KTC autopraonicama

67.-50din

46.-50din

101.-50din

919.-90din

**Cijenjeni kupci kupujte najpovoljnije! Za iznos
preko 2.000,00 dinara, očekuje Vas predah uz kavu GRATIS,
u ugodnom ambijentu našeg restorana.**

NOVI BROJ U PRODAJI

